

ŽELEZAR

TEDNIK - GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SZ ŽELEZARNE JESENICE

ŠTEVILKA: 20. LETO: XXVI

JESENICE, DNE 26. MAJA 1977

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl - Naslov: Uredništvo Železarja, SZ - Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

CELOTNI DOHODEK IN NJEGOVA DELITEV V PRVEM TROMESEČJU

Družbeni plan eksterne realizacije je za prve tri mesece leta 1977 znašal 99.960 ton, v vrednosti 989.282.914 dinarjev in s povprečno ceno 9.897 dinarjev na tono. Dejansko smo v tem obdobju letošnjega leta prodali 93.848 ton proizvodov osnovne dejavnosti, kar je 93,9 % planirane količine. Skupna vrednost eksterne realizacije je bila 893.792.511 dinarjev ali 9,4 % planirane vrednosti za to obdobje, povprečna prodajna cena pa 9.524 dinarjev na tono. V lanskem letu smo v istem obdobju prodali 93.781 ton v vrednosti 822,0 milijonov dinarjev in s povprečno ceno 8.766 dinarjev na tono.

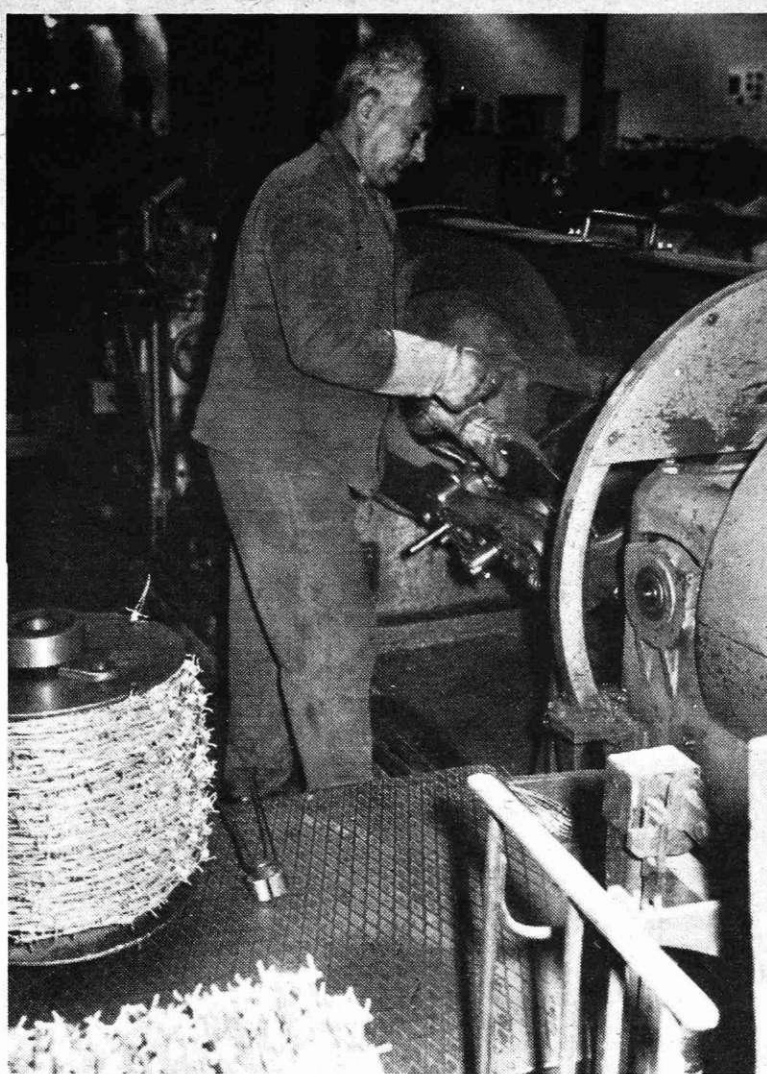
Izpad proizvodnje za trg v odnosu na plan znaša za prve tri mesece 6.112 ton ali - 6,1 %, prav tako pa tudi vrednostna realizacija ne dose-

ga planirane in je za 95.490.403 dinarjev ali za - 9,7 % izpod plana. V letošnjem letu je tako znašala povprečna mesečna eksterna reali-

zacija 297.930.837 dinarjev, medtem ko je v istem obdobju lanskega leta 274.018.002 dinarjev, kar seveda pomeni za 23.912.835 dinarjev večji iztržek.

Skupaj z interno realizacijo je bil v prvem tromesečju dosežen celotni dohodek v vrednosti 2.228.867.000 dinarjev. Po fakturirani realizaciji je po odbitku vseh materialnih stroškov ter pogodbenih in zakonskih obveznosti in osebnih dohodkov ustvarjenega 22.802.000 dinarjev ostanka dohodka.

Ker pa je seveda uradno veljavni princip ugotavljanja celotnega dohodka po plačani realizaciji, je rezultat v prvem tromesečju precej slabši. Eksterna realizacija je manjša za vsa plačila, ki zapadejo v naslednji obračunski dobi, kar seveda pomeni tudi manjšo vrednost celotnega dohodka. O sami tehniki obračuna po plačani realizaciji je bilo že veliko napisanega, zato naj povemo le to, da se za del izpadlega celotnega dohodka zaradi neplačane realizacije zmanjšajo stroški in poveča vrednost zalog gotovih izdelkov. Blago, ki je bilo odposlano, ni pa bilo plačano, ker zakonski rok plačila ni potekel, se smatra kot blago na poti, zato se knjiži tudi kot povečanje zalog. Ker pa vrednost

Sodelavec - žebjar

O NADALJNJEM RAZVOJU INVENTIVNE IN INOVACIJSKE DEJAVNOSTI

V petek, 13. maja, je bil v prostorih Kazine strokovni pogovor o nadaljnjem razvoju inventivne in inovacijske dejavnosti v občini Jesenice. Organizator je bil občinski odbor sindikata delavcev kovinske industrije, skupaj s strokovnim sodelovanjem DIATI Jesenice. Namen pogovora, ki je bil namenjen sindikalnim delavcem ter vodjem temeljnih organizacij združenega dela izven Železarne, je bil, da se z nadaljnjimi ukrepi poživijo tehnična - inventivna dejavnost v temeljnih organizacijah in v vsej občini.

Dokaj pičel odziv predvsem vodij TOZD kaže na to, da bo v bodoče potrebno še marsikaj storiti v tej smeri in uporabiti sicer nezaželeno, vendar, kot se vidi, nujno potrebne metode družbenega pritiska in političnega ocenjevanja pri vseh tistih, ki ne kažejo potrebnega razumevanja do inventivne ustvarjalnosti delovnih ljudi, kar kaže veliko ekonomsko in gospodarsko nerazgledanost.

Zavedati se moramo, da zaprtost in lokalni provincializem peljeta TOZD samo v stagnacijo in nazadovanje, česa takšnega pa si verjetno ne moremo in ne smemo dovoliti.

Na pogovoru so se zvrstili, poleg uvodnih besed predsednika odbora, še trije referati, in sicer je Anton Strajnar govoril o organiziranju ino-

(Nadaljevanje na 8. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

MOGOČNA PROSLAVA LETOŠNJIH JUBILEJEV IN DNEVA MLADOSTI

V soboto, 21. maja, so se železarske Jesenice prebudile v čudovitem majskem jutru, kot da bi se tudi sonce in vsa narava veselila s skoraj 6000 delovnimi ljudmi in občani, med katerimi so prevladovali mladi, ki so se zbrali na cvetoči Pristavi pod obronki Karavank, da skupno proslavijo 40-letnico ustanovitve Komunistične partije Slovenije, 85-letnico rojstva tovariša Tita in 40-letnico njegovega prihoda na čelo Komunistične partije Jugoslavije ter dan mladosti.

Nekaj pred enajsto uro so na prireditveni prostor pričele prihajati mladinske pohodne enote - jeseniško-bohinjski odred, bataljon VOS, bataljon Viktorja Kežarja, Jožeta Gregoričiča, Ivanke Krničar, Cankarjev bataljon, Ježkov odred, koprski odred, taborniki, planinci, lovci... čez 2600 pohodnikov, ki so na svojih poteh obšli številne partizanske pomnike in poti, po katerih so hodili borci narodnoosvobodilne

vojske, ob spremstvu nekdanjih borcev in članov zveze rezervnih vojaških starešin.

Fanfaram, ki so naznanjale začetek slovesnosti, so sledili raporti komandantu pohodnih enot Miletu Zrničju, le-ta pa je podal raport sekretarki komiteja občinske konference Zveze komunistov Slovenije

(Nadaljevanje na 9. strani)

NAGRADA SKLADA TONETA TOMŠIČA GLAVNEMU IN ODGOVORNEMU UREDNIKU ŽELEZARJA

V petek, 20. maja, so v dvorani Slovenske filharmonije v Ljubljani, ob prisotnosti najvišjih predstavnikov družbenopolitičnega življenja SR Slovenije, podelili vsakoletne Tomšičeve nagrade in nagrade sklada Toneta Tomšiča slovenskim novinarjem. Nagrado sklada Toneta Tomšiča je prejel tudi glavni in odgovorni urednik našega glasila, kar je komisija ob podeljevanju takole obrazložila:

»Tovariš JOŽA VARL, glavni in odgovorni urednik jeseniškega 'Železarja', je iz nekdanjega glasila delovne organizacije jeseniške železarne v večletnem delu ustvaril družbenopolitično angažiran list, ki ga prebirajo po vsej jeseniški občini in drugod, kjer so doma delavci v železarni. Med 487 glasil organizacij združenega dela, ki v skupni nakladi 800.000 izvodov izhajajo v Sloveniji, velja 'Železar' gotovo za enega najboljših in najbolj razširjenih. Nagrada, ki jo danes sprejema tovariš Joža Varl, naj bo hkrati spodbuda vsem drugim novinarjem, ki delajo v tako imenovanih tovarniških časnikih; politični pomen teh glasil je čedalje večji.«

IZVAJANJE SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA ČRNE IN BARVNE METALURGIJE O PRIDOBIVANJU IN RAZPOREJANJU DOHODKA

V ponedeljek, 16. maja, je bila v prostorih železarne Ravne seja komisije za izvajanje samoupravnega sporazuma črne in barvne metalurgije, ki je poleg drugega obravnavala tudi delovanje in uresničevanje samoupravnega sporazuma o merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke v grupaciji črne in barvne metalurgije v letu 1976.

V sporazumu, ki velja od 2. 7. 1975 dalje, so vključene vse delovne organizacije Slovenskih železarn, vključno s skupnimi službami direktorije SOZD SZ, dalje vse delovne organizacije, ki predstavljajo barvno metalurgijo, ter dva projektiivno-konstruktivna biroja. Skupno predstavlja grupacijo 16 enot, ki se seveda dalje delijo na temeljne organizacije združenega dela. Kot samoupravni organ te grupacije nastopa zbor udeležencev, ki je sestavljen po delegatskem načelu, s tem da se najmanj enemu delegatu priključi še po en delegat na vsakih polnih 2000 zaposlenih delavcev. Zboru delegatov je prepuščeno odločanje o vseh bistvenih vprašanjih. Za tehnično izvajanje sporazuma, analizo delovanja in pripravo gradiva za zbor je zadolžena skupna komisija, ki jo se-

stavlja po en delegat (in namestnik) vsake delovne organizacije. Veljavni sporazum, ki ureja vprašanja pridobivanja dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke, se vsakoletno dopolnjuje s tistimi elementi delitve, ki jih vsebuje sindikalna lista.

Osnovni namen sporazuma je, da se delovne organizacije sporazumno dogovorijo, kolikšen naj bi bil normalni osebni dohodek vsake delovne organizacije glede na njen kadrovske sestav, pogoje dela in možnosti pridobivanja delavcev, kar se odraža v povprečni vrednosti bruto osebnega dohodka na uro, in se vsake tri mesece usklaja z gibanjem življenjskih stroškov. Druga pomembna sestavina sporazuma je dogovarjanje o približno enotnem vrednotenju tipičnih delovnih mest, kar naj bi postopno privedlo tudi do

uresničevanja načela »za enako delo - enako plačilo«, in tretjič, sporazum pogojuje izplačevanje normalnih osebnih dohodkov z ustvar-

(Nadaljevanje na 3. strani)

vrsti prizadevajo za učinkovito in gospodarno proizvodnjo ter za doseganje ciljev na področju proizvodnje, povečanje produktivnosti, znižanja stroškov in zvišanja poprečne prodajne cene. Zanimanje delovnih ljudi za to je veliko, kar se kaže v številnih predlogih, nasvetih in podobnem. Cilje in naloge razrešujemo v okviru možnosti, ki jih imamo. Za izvršitev nekaterih nalog bi bile potrebne investicije, te pa pri sedanjem gospodarskem stanju in zmogljivostih zaostajajo. Za temeljno organizacijo pa je zelo pomemben nenehen napredek in razvoj njene dejavnosti.

Nova organiziranost Železarne in priključitev samotarne zahtevata tudi interne organizacijske spre-

(Nadaljevanje na 7. strani)

PROIZVODNJA SLOVENSkih ŽELEZARN V APRILU

Rezultati dela v mesecu aprilu so malo slabši, kot so bili v marcu, in v večini primerov ne dosegamo načrtovanih mesečnih količin in vrednosti. V primerjavi s prvimi štirimi meseci lanskega leta so letošnji dosežki nižji v proizvodnji surovega železa za 8 %, proizvodnji jekla za 2 %, blagovni proizvodnji za 2 %, v izvozu za 3 % in le realizacija je višja za 16 % od dosežene v enakem obdobju lani.

Sedanje stanje je glede na možnosti za bodoče mesece in letošnje leto, vsaj kar zadeva količinske kazalce, precej ugodnejše, kot je bilo ob koncu aprila, oziroma v maju 1976. Začetek leta je bil lani obetaven in je prvim trem, zelo ugodnim mesecem sledilo nazadovanje že v aprilu, ko so bili rezultati

še vedno v okviru planskih proporcij, razen pri blagovni proizvodnji. Letošnja možnost zaposlovanja in izkoriščanja kapacitet je daleč boljše, kot je bila lani, kar daje glede na stanje naročil možnosti za ena-

(Nadaljevanje na 2. strani)

V vsakodnevni družbenopolitični praksi se nemalokrat srečujemo s pojmom družbeno nadstavba, in že v uvodu je prav, da povemo, da jo v bistvu delimo na dve, med seboj bolj ali manj ločenih področij, to je, na pravnopolitično nadstavbo in pa na oblike družbene zavesti. Medtem ko v prvo področje prištevamo organizacijske oblike družbenega sožitja, vključno z različnimi pravili in predpisi, ki urejajo to sožitje, to je, oblike državne ureditve, družbene organizacije, običaje, pravne in druge norme in podobno, med oblike družbene zavesti vključujemo vse tiste manifestacije duhovnega življenja, s katerimi človek izraža svojo družbeno bit, kot so, na primer, morala, umetnost, znanost in podobno. Ta uvod je bil najbrž potreben, ker smo v naslovu izpostavili prav družbeno zavest, kot enega bistvenih pogojev za uspešno uresničevanje ustavnih določil in zakona o združenem delu v vsakodnevni praksi.

Na tem mestu smo že večkrat spregovorili o uresničevanju ustavnih določil in zakona o združenem delu, o normativnem urejanju teh določil v samoupravnih sporazumih, statutih in drugih samoupravnih aktih temeljnih organizacij združenega dela in delovni organizaciji, o počasnosti uresničevanja posameznih določil in podobno. Govorili smo tudi o številnih vzrokih, spodbudah, slabostih, nekajkrat pa smo spregovorili tudi o nekaterih oblikah družbene zavesti, kot sta kultura, izobraževanje in podobno, ter pri tem poudarjali, da sodita med bistvene dejavnike nadaljnjega razvoja socialistične družbe. Vendarle pa vse to vse prepočasno prodira v spoznanja, programe in aktivnosti družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov, organizacij združenega dela in sploh združenega dela.

Ob vseh teh vprašanjih, ki jih običajno obravnavamo zelo verbalno in formalistično, premalo kritično in analitično presojamo stopnjo družbene zavesti, ali kakor pravimo danes tudi samoupravljalvske zavesti. Premalo ločujemo med seboj vzroke prepočasne uresničevanja ustavnih določil in zakona o združenem delu ter se največkrat zaustavimo le pri enem, to je, prepočasnem pripravljanju različnih samoupravnih dokumentov, osnutkov, predlogov in podobno, redkokdaj pa spregovorimo tudi o samoupravljaljski zavesti.

Najbrž je danes nesporno dejstvo, da celoten družbeno ekonomski razvoj v naši samoupravni socialistični družbi prehiteva družbeno zavest in da bi ravno zagledali morali temu vprašanju nameniti ne le občasno ali kot pravimo kampanjsko pozornost, temveč bi moralo biti to vprašanje trajno prisotno v prizadevanjih vseh subjektivnih dejavnikov in drugih socialističnih sil. Neizpodbitna resnica je namreč, da uresničevanje ustavnih določil in zakona o združenem delu zahteva visoko stopnjo socialistične samoupravne zavesti.

ZA URESNIČEVANJE USTAVE IN ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU JE TREBA RAZVIJATI IN KREPITI DRUŽBENO ZAVEST

Če torej izhajamo iz spoznanja, ki izhaja iz zgodovinskega materializma, da je oblikovanje družbene zavesti proces in da zaostaja za družbenoekonomskim razvojem, potem moramo tudi upoštevati, da ta zaostanek razvoja zavesti nosi v glavih ljudi tudi ostanke idej, nazorov in podobno iz preteklih obdobij. Zato tudi vzroki za prepočasno uresničevanje, v našem konkretnem primeru ustavnih določil in zakona o združenem delu niso vedno v zavestnem odporu posameznikov ali skupin, temveč v zaostajanju njihove zavesti, ki se prepleta še z ostanke preteklosti. Seveda pa bi bilo napak misliti, da med temi posameznimi odpori tudi ni takih, ki zavestno nasprotujejo ali zavirajo razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov.

Zaostajanje družbene zavesti za celotnim družbenoekonomskim dogajanjem pa je prav gotovo eden pomembnih vzrokov, da resnično prepočasno uresničujemo v praksi osnove, ki zagotavljajo oblast delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Ravno zato mnogokrat precej grešimo, ko mislimo, da nam bodo že skrbno in dobro oblikovani samoupravni sporazumi in drugi samoupravni akti sami po sebi začeli spreminjati družbenoekonomske odnose. Ti akti nam dajejo le osnovo, pogoje za uresničevanje oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, za uresničevanje oblasti pa je potrebna visoka družbeno zavest. Potrebno je zapisana načela in določila spreminjati v življenje, v prakso, zato pa je potrebno znanje, izobraženost, visoka samoupravljalvska kultura. Toda takoj moramo pripomniti, da to ne zagotavlja sama po sebi že formalna šolska izobrazba, čeprav bi morali kadri iz vseh šol mnogo tega pridobiti že v rednem vzgojnoizobraževalnem procesu. Za to je potrebno stalno, tako individualno usposabljanje, izobraževanje, dviganje kulturne ravni in podobno, kakor tudi organizirana družbena prizadevanja, pri čemer imajo odgovorno vlogo in naloge organizirane socialistične sile.

Ni namen tega zapisa, da bi navajali številne možnosti in oblike za razvijanje in krepitev družbene zavesti, vendar pa je prav, da poudarimo neizčrpne možnosti že v samem delovanju družbenopolitičnih organizacij. Pri tem imamo v mislih besede, ki jih je pred nedavnim izrekel Stane Dolanc, da sekretar ali predsednik organizacije nista zato, da sta, pač pa zato, ker sta idejnopolično bolj razgledana, ker več veda, da z močjo besede in prepričevanja ter dokazovanja lahko vplivata in delujeta med svojim članstvom in mu s tem dvigata tudi razredno, oziroma družbeno zavest.

Že v uvodnih določilih zakona o združenem delu, kjer je govor o temeljnih socialističnega samoupravnega združenega dela, je v poglavju o samoupravnem položaju delavca poudarjeno, da le-ta izpolnjuje svoje delovne in druge sposobnosti ter se razvija v celovito ustvarjalno osebnost. Že iz tega je moč razbrati, da bodo le delavci kot celovite in ustvarjalne osebnosti, delavci z visoko družbeno zavestjo lahko uresničevali oblast delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

Iz vsega tega lahko zaključimo, da moramo tem vprašanjem nameniti več in trajne organizirane skrbi, kar je temeljni pogoj za hitrejšo uresničevanje ustavnih določil in zakona o združenem delu.

CELOTNI DOHODEK IN NJEGOVA DELITEV V PRVEM TROMESEČJU

(Nadaljevanje s 1. strani)

materialnih stroškov, ki jih vsebujejo ti neplačani proizvodi, ni identična s prodajno vrednostjo izdelkov, je efekt seveda toliko slabši. Posledica tega je izguba, ki smo jo v prvem tromesečju dosegli v višini 39,4 milij. din.

Pri obravnavi rezultatov prvega tromesečja pa ne moremo mimo nekaterih drugih dejstev, ki so vplivala na rezultate v tem obdobju. Na to, da izkazuje Železarna v tem obdobju izgubo, so seveda vplivali tudi visoki stroški obratovanja hladne valjarne Bela. Z lanskim letom je bila gradnja hladne valjarne po tehnični plati v glavnem zaključena in stavljena, kot temu pravimo, v obratovanje. S tem, da rečemo, da je investicija zaključena, je mišljeno to, da so vse naprave aktivirane in da se od njih obračunava amortizacija. Ker pa je hladna valjarina kapitalno zelo intenziven kompleks, so seveda ti stroški visoki. Tehnično dokončana gradnja pa ni popolnoma isto, kot je tehnološka vpeljanost neke proizvodnje, pa ne samo to, na nekaterih napravah se vrši še testiranje, kar

seveda povzroča precej izmečka in nedoseganje normativnih izplenov. Nizka proizvodnja in asortiment z nizko stopnjo formiranja stroškov sta povzročila izgubo v prvem tromesečju. Del te izgube se seveda pokriva v okviru predvidenih stroškov projekta kot zagonski stroški, ostalo pa pokrivajo temeljne organizacije, vsaka s svojo udeležbo, tako

kot je to veljalo za izgradnjo. Te, sicer že v naprej predvidene težave so povzročile, da so temeljne organizacije zaključile prvo tromesečje z izgubo, kar pa nas seveda obvezuje, da bodo vsi naši napori usmerjeni v čim hitrejšo in učinkovitejšo normalno poslovanje te za nas tako pomembne investicije.

Jelka Vidali

(v 000 din)	Plan I — III. 1977	Fakt. real. I. — III.	Plač. real. I. — III.	Indeksi 4:2
1	2	3	4	5
Celotni dohodek	2.107.059	2.228.867	2.054.029	97,5
Materialni stroški	1.755.270	1.970.837	1.970.837	112,3
Amortizacija	108.840	99.042	99.042	91,0
Pododb. obveznosti	50.100	40.026	40.026	79,0
Zakonske obvezn.	19.521	17.364	17.364	89,0
Bruto OD	134.316	126.815	126.815	94,4
Ostali oseb. prejemki	6.264	6.207	6.207	99,1
Spremembe v zal. proizv.		-82.787	-195.458	
Nab. vred. prod. mat.	5.946	4.369	4.369	73,5
Izred. izd. in prometni davek	12.501	15.589	15.589	124,7
Obvez. iz doh., ki se ne vkalkulirajo	12.216	8.603	8.603	70,4
Vsega v breme CD	2.104.974	2.206.065	2.093.394	99,4
Ostanek dohodka	2.085	22.802	-39.365	

PROIZVODNJA SLOVENSkih ŽELEZARN V APRILU

(Nadaljevanje s 1. strani)

komernejše delo prek vsega leta. Tudi zaostanek pri blagovni proizvodnji, ki znaša nekaj manj kot 12.000 ton, se lahko še občutno zmanjša, če že ne odpravi. Zaskrbljujoče je to, da ne dosegamo poprečne načrtovane vrednosti prodaje in da sedanjí zaostanek predstavlja približno polmesečno načrtovano realizacijo. Pretežna večina zaostanka blagovne proizvodnje je pri več vrednih izdelkih in ravno pri nekaterih od njih manjkajo tudi naročila.

Proizvodnja surovega železa je bila 3 % pod planom. Z železom revnejši vložek, oziroma železova ruda v jeseniških plavžih, je še vedno vzrok zaostajanja za načrtovanimi proizvodnimi količinami.

Proizvodnja jekla je bila izvršena 99 %. V Železnah Ravne in Štore so presegli mesečni načrt, na Jesenicah je pa nastal zaostanek v SM Jeklami.

Pri glavni proizvodnji železarn je podobno stanje kot že v prejšnjih mesecih. Železarni Ravne in Štore sta izvršili mesečni načrt in je tudi zbirna proizvodnja nad plansko količino.

Železarna Jesenice je dosegla le 89 % linearno načrtovane mesečne količine, zaradi česar je tudi skupna blagovna proizvodnja železarn izvršena 96 %.

Na Jesenicah je bila v remontu valjarina žice in v novi hladni valjarni še vedno niso dosegli poprečne mesečno načrtovane količine, čeprav proizvodnja raste iz meseca v mesec. V aprilu je bila proizvodnja hladno-

valjanih trakov za 16 % višja kot v marcu in je prvič preseгла 6.000 ton. Proizvodnja traktorjev v železarni Štore je tudi vsak mesec večja in so jih v aprilu izdelali 95.

Predelovalci žice so izvršili mesečni načrt s 97 %, med njimi: Plamen Kropa 101 %, Veriga Lesce 98 %, Tovil Ljubljana 118 % in Žična Celje 88 %. Skupna izvršitev je torej okoli 8 % nižja, kot je bila v marcu.

Načrtovano vrednost prodaje so dosegli v železarni Ravne, v Plamenu in Tovilu. Vse ostale delovne organizacije niso dosegle načrtovanih vrednosti in znaša skupna izvršitev 95 %. Zbirni zaostanek znaša že okoli 11 % in dosedanja vrednost prodaje znaša samo v Plamenu in Tovilu več, kot je načrt za prve štiri mesece.

V medsebojnih dobavah so do kraja meseca aprila delovne organizacije dale specifičnara naročila za 41 % letno načrtovanih potreb. Dobave znašajo nekaj več kot polovico specifičnanih naročil, oziroma 21 % letnih potreb.

Podatki o realizaciji načrta izvoza v aprilu ne prinašajo izboljšanje stanja, ker je bilo doseženih le 86 % poprečne mesečne vrednosti. Zbirni podatki kažejo, da so se v Plamenu, kjer znaša kumulativno izvrševanje 93 %, še najbolj približali po štirih mesecih načrtovani vrednosti izvoza. V primerjavi s prvimi štirimi meseci leta 1976 je vrednost letošnjega izvoza za 16 % manjša.

Značilnost za spremembo stanja ob koncu aprila lani in letos je lepo razvidna iz odpreme proizvodnje. Lansko leto je bila izvršitev skupne blagovne proizvodnje v združenem

podjetju 99 % in je bila skoraj za 16.000 ton manjša odprema od proizvodnje.

Količina letošnje blagovne proizvodnje je za 3.682 ton nižja od lanskega leta in znaša izvršitev plana 95 %. Odpremljenih je pa bilo 15.510 ton več kot v enakem obdobju lani in je odprema višja kot proizvodnja. Tako stanje daje upanje, da se bodo proizvodni in vrednostni podatki o izvrševanju mesečnih načrtov in letnega gospodarskega plana v prihodnje izboljševali.

Milan Marolt

Železarski globus

JAPONSKA

Japonske železarnice so v letu 1976 izvozile v različne dežele 37.035 milij. ton svojih izdelkov. Ta količina je za 23,5 % večja kot tista, ki so jo dosegle v letu 1975.

VELIKA BRITANIJA

Britanski privatni proizvajalci jekla so ustanovili družbo North Sea Iron Co. Z namenom, da zgradi napravo za proizvodnjo železove gobe po postopku Purofer. Lokacija nove naprave bo v bližini mesta Newcastle ob obali Severnega morja, letna proizvodna zmogljivost pa bo 800 tisoč ton. Za proizvodnjo redukcijskega plina bo uporabljen zemeljski plin iz nahajališč v Severnem morju. Ta naprava bo tudi prva stopnja izgradnje nove železarnice. Predvidevajo, da bo naprava za proizvodnjo železove gobe pričela obratovati v letu 1979 in bo del svoje proizvodnje tudi izvažala nekaterim zahodnoevropskim železarnam.

KOVINOSERVIS ZA POSOČJE

Kovinoservis Jesenice je 19. maja odpremil pretvorniški stolp, ki ga je po lastnem projektu solidarnostno izdelal za potresno področje na Tolminskem in katerega vrednost je 220.000 din.

Dogovor za to akcijo je bil med RTV Ljubljana in Kovinoservisom v jeseni leta 1976. K akciji je pristopilo tudi elektroindustrijsko montažno podjetje ELIM Jesenice, ki bo stolp solidarnostno montiral.

Stolp je visok 35 m, izdelan iz vremenostojnega jekla JEKOR in projektiran za tretjo cono vetra.

Delavci Kovinoservisa so se odločili za to akcijo, poleg tega, da je vsak zaposleni prispeval dvodnevni zaslužek, da bi ljudem na potresnem območju zagotovili tudi kvaliteten sprejem informacij. Televizija je zagotovila v današnjem času najbolj razširjen medij informiranja in sredstvo, ki tudi odročnim krajem, kot je skoraj celo Posočje z Logom pod Mangartom, omogoča spremljanje pomembnih kulturnih dogodkov v naši ožji in širši domovini kot tudi v svetu.

Zato lahko smatramo ta prispevek 78-članskega kolektiva kot humano akcijo in velik prispevek, s katerim so delavci dokazali visoko družbeno zavest.

PREVENTIVNI GINEKOLOŠKI PREGLEDI

V dneh od 23. marca do 9. maja so bili organizirani preventivni ginekološki pregledi za naše delavke, da bi odkrili eventualne in maligne boleznienske spremembe pri njih.

Pregledi so bili organizirani v dovolj velikem časovnem razdobju, tako da bi se ga lahko udeležile vse žene, zaposlene v železarni. Klub temu je bil odziv sorazmerno slab, saj se je pregledov udeležilo le 414 ali 31,26 % vseh zaposlenih žena.

Klub dobro organizirani dispanzerski službi za žene v naši občini mislimo, da so taki preventivni ukrepi potrebni, saj z zgodnjim odkrivanjem bolezni, predvsem malignih, rešimo marsikatero ženo neizogibne smrti, družini pa gospodinjstvo in mater.

Zato upamo, da se bodo v bodoče naše žene bolj zavdale pomena takih preventivnih ginekoloških pregledov in bo njihov odziv boljši.

IZ

IZVAJANJE SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA ČRNE IN BARVNE METALURGIJE O PRIDOBIVANJU IN RAZPOREJANJU DOHODKA

(Nadaljevanje s 1. strani)

janjem akumulacije, ki se izraža z obrestno mero na koriščena lastna poslovna sredstva. Kratko povedano, delovna organizacija je v smislu sporazuma uspešna, če je s svojim poslovanjem ustvarila toliko dohodka, da pokrije družbene obveznosti, normalni osebni dohodek in odvede v poslovni sklad delež dogovorjene akumulacije. Če je delež akumulacije manjši, se sorazmerno manjša tudi pravica do »celotnega« normalnega osebnega dohodka, vse do meje 85 %. Konkretno višino, do katere ima pravico vsaka delovna organizacija, ne da bi bila proglašena kot kršitelj, imenujemo dogovorjeni osebni dohodek, ki se izračunajo tako, kot to določa sporazum ali dodatna navodila komisije. Če je izplačani osebni dohodek višji od dogovorjenega, je delovna organizacija kršila sporazum in je komisija dolžna, da o kršitljivih razpravlja in izreče svojo odločitev. Ker so nosilci sporazumevanja temeljne organizacije, je to tudi edini podatek iz celotne analize, ki se izračunava in obravnava na nivoju TOZD.

Določila sporazuma, ki so v pogledu pridobivanja in delitve dohodka osterjša kot ugotavljanje dohodka v družbenem smislu, ki ga kontrolira SDK, narekujejo tudi drugačen sistem analiziranja poslovnih rezultatov. Zaradi tega sporazuma predpisuje tudi metodologijo za ugotavljanje rezultatov, v kateri se poleg bilančnih podatkov zahtevajo še dodatni kazalci, ki jih komisija uporablja za presojo obnašanja posamezne delovne organizacije do sporazuma, presojo obnašanja kakšen poslovni rezultat je bil dosežen. Ker so delovne organizacije Slovenskih železarn v večini, se zaenkrat vse analize pripravljajo na sedežu njenih skupnih služb in dostavljajo podpisnicam sporazuma.

Če iz letošnje analize, ki poleg razlage obsega še podatke na šestih tabelah, izločimo najbolj značilne, nam takoj pade v oči, da se je akumulativnost v primerjavi z letom 1975 močno zmanjšala, vse ostale oblike potrošnje, ki imajo svoj delež v ustvarjenem dohodku, pa so se povečale. Ker je bil dohodek le tri odstotke večji od predhodnega leta, je ob povečani udeležbi potrošnikov osebnega dohodka za 19 %, pogodbenih obveznosti za 7 %, zakonskih obveznosti za 21 % nujno, da je ostalo za poslovni sklad le 69 % in za sklad skupne porabe le 36 % lanskoletnih sredstev. Pri tem moramo vedeti, da iz bruto osebnega dohodka prejemajo svoj dohodek tudi samoupravne interesne skupnosti, ki so bile ravno tako kot delavci z neto osebnim dohodkom udeležene z 19 % večjo maso kot leto poprej. Komisija je ugotovila, da je padec dohodka v tesni povezavi z neugodnimi gospodarskimi gibanji v sredini lanskega leta, vendar to ne zmanjšuje dejstva, da je to že spodnja meja akumulativnosti in je ob nadaljnjem zmanjševanju nujno računati na zmanjševanje sredstev za osebne dohodke. Podatki kažejo, da se delovne organizacije v uspešnosti precej razlikujejo, kar ponazarja tudi grafikon. Ker nam šele stopnja uspešnosti pri številki 1,2 omogoča neko normalno obnašanje pri delitvi, si bralci lahko sami ustvarijo sliko, kje se nahaja naša delovna organizacija.

Pri obravnavanju kršiteljev sporazuma je komisija izhajala iz podatka, v katerem je navedeno, katera TOZD je izplačala več sredstev za osebne dohodke, kot ji to dovoljuje sam sporazum, upoštevajoč dosežene rezultate. Od 65 analiziranih enot je 17 »prekoračitev«, ki jih je komisija ob upoštevanju dodatnih podatkov, oziroma pojasnil obravnavala. Izkazalo se je, da je bilo nekaj podatkov celo napačno izračunanih, da so odstopenja za TOZD ob istočasnem »neodstopanju« na nivoju delovne organizacije posledica neurejenih odnosov v interni delitvi in da so skratka malenkostna, saj vsa panoga kaže, da je bilo izplačanih le 98 % dogovorjenih sredstev.

Železarna Jesenice ni med kršitelji predvsem zaradi tega, ker se pozitivne posledice dosti visoko ustvarjene akumulacije letu 1975 prenašajo tudi v leto 1976. Nedvomno pa je med delovnimi organizacijami, ki jim ustvarjeni rezultat ni dovoljeval, da bi z osebnimi dohodki sledile tistim delovnim organizacijam, ki so poslovale uspešneje.

Ker bodo bralce zanimala tudi razmerja v osebnem dohodku, navajamo nekaj podatkov za proizvodne delovne organizacije, medtem ko storitvene, zaradi bistveno drugačne strukture, s povprečnim osebnim dohodkom niso primerljive. Poleg

osebnih dohodkov navajamo še nekaj drugih karakterističnih podatkov, ki lahko pojasnjujejo tudi gibanje osebnih dohodkov.

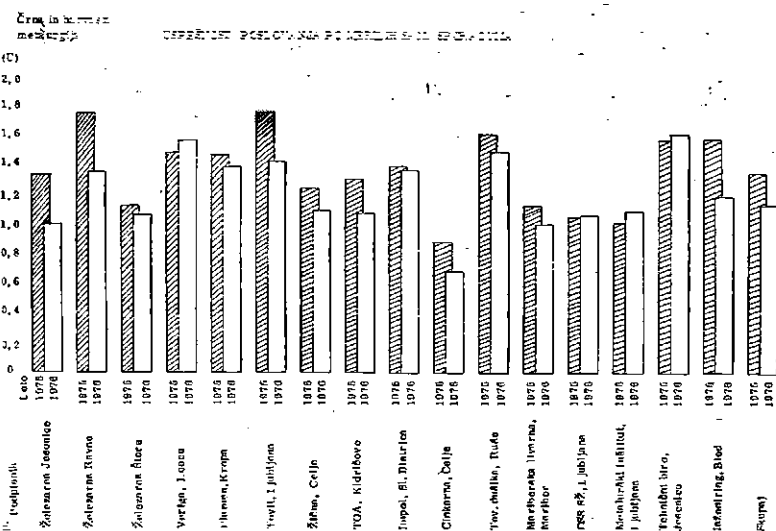
Delovne organizacije	kazalec uspešnosti	povprečni OD za 182 h	odnos do normalnih OD v %	odnos do dogovorjenih OD v %	odvedeno v poslovni ali rezerv. sklad v 000 din
Železarna Jesenice	0,99	4.116	93	98	67.256
Ravne	1,35	4.417	101	102	132.529
Store	1,06	4.112	95	100	17.755
Veriga Lesce	1,56	3.901	100	97	36.161
Plamen Kropa	1,38	4.025	100	100	11.786
Tovil Ljubljana	1,42	4.012	99	99	9.659
Žična Celje	1,09	3.348	85	85	6.242
TGA Kidričevo	1,07	4.110	92	100	34.566
IMPOL	1,36	4.118	101	101	41.624
Cinkarna Celje	0,68	3.702	88	88	4.425
Tov. dušika Ruše	1,49	4.418	102	98	67.748
Mariborska livarna	1,00	4.083	97	101	4.693
grupacije skupno	1,13	4.132	96	98	428.975

Zaradi lažje presoje navajamo, da delovna organizacija v smislu sporazuma lahko zadosti vsem obveznostim in izplača normalne osebne dohodke, kadar je kazalec uspešnosti 1,20. Kadar je kazalec nižji, je znak, da delovna organizacija ni odvedla zadosti sredstev v svoj poslovni sklad in ne sme izplačati celotnih normalnih osebnih dohodkov. Takrat prihaja do izračuna dogovorjenih osebnih dohodkov.

Del seje komisije je bil namenjen splošni problematiki nagrajevanja,

ki nastaja ob uveljavljanju zakona o združenem delu. Tu nastaja nemalo problemov, saj so nekatere delovne organizacije šele pred kratkim uvedle spremembe v sistemu nagrajevanja, nihče pa tudi ne upa izreči odkrite besede, ali so sedanja merila dela (norme, premije, stimulacije) ustrezna ali ne. Skratka tu nas čaka odgovorna naloga kako uskladiti sedanje stanje z zahtevo zakona, da je treba vsako delo meriti.

SM

OBVESTILO ČLANOM ELEKTROTEHNIŠKEGA DRUŠTVA

Elektrotehniško društvo Jesenice organizira dvodnevno strokovno ekskurzijo 10. in 11. junija.

Program:

1. dan: odhod z Jesenic 10. junija ob 6. uri. Vožnja z avtobusom preko Brnika, Celja do Ptuja. Na poti ogled tovarne glinice in aluminija Boris Kidrič v Kidričevem in elektrarne Formin pri Ptuj. V Ptuj ogled znamenitosti starega mesta. Nočitev v Stubiških toplicah.

2. dan: ogled spominskega doma in rojstne hiše maršala Tita v Kumrovcu. Nato nadaljevanje vožnje proti Čateškimi toplicam, v Krškem ogled nuklearne elektrarne v izgradnji. Po ogledu povratek na Jesenice. Po želji postanek na poti.

Prijave sprejema ing. Zupan, tel. 297.

UO ED Jesenice

POŠKODBE V APRILU

V mesecu aprilu je bilo na delovnih mestih v Železarni poškodovanih 39 sodelavcev. Zaradi poškodb na delovnih mestih je bilo izgubljenih 652 delovnih dni. Na poti v službo smo imeli v aprilu tri poškodbe in 42 izgubljenih dni.

V posameznih temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih so imeli v aprilu naslednje število poškodb ter izgubljenih delovnih dni na delovnih mestih in na poti v službo:

Temelj. organ. združ. dela	poškodbe na del. mestih	izgub. dni	poškodbe na poti	izgub. dnevi
Plavž	3	16	—	8 od prej
Jeklarna	8	104	—	—
Livarna	1	20	—	—
Valj. Bela	3	44	1	5
Valj. žice	1	59	—	—
Valj. deb. pločevine	1	31	—	—
Hl. valj. Bela	4	52	—	—
Hl. valj. Jes.	2	38	—	—
Žičarna	2	46	—	—
Profilarna	1	16	—	—
Podbojarna	1	—	—	—
Jeklovlek	1	—	—	—
Elektrode	1	20	—	—
Želbljarna	1	4	—	—
Stroj. del.	1	9 od prej	—	—
Remontne del.	3	59	1	12
Vzdrževanje	3	50	—	—
Energetika	—	—	—	—
Transport	2	51	1	10
Družbena prehrana	1	10	—	7 od prej
Kadrovski	—	—	—	—
Komercialni	—	9 od prej	—	—
Ekonomika TKR in novogradnje	2	14	—	—

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 30. 5.	PRAPROTNIK NIKO	GMAJNAR JANEZ
TOREK – 31. 5.	ULČAR MARJAN	SLIVNIK ALOJZ
SREDA – 1. 6.	KRAPEŽ BERTI	ROZMAN JANEZ
ČETRTEK – 2. 6.	KORDEŽ FILIP	RAVNİK JOŽE
PETEK – 3. 6.	PIKON JANEZ	ROTAR VINKO
SOBOTA – 4. 6.	VARL ALOJZ	PRISTAVEC BOŽIDAR
NEDELJA – 5. 6.	ZUPAN MIRKO	BAK DUŠAN

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TO Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 30. maja do 4. junija bodo delale naslednje obratne ambulante:

dopoldan: I. obratna ambulanta,
popoldan: II. in IV. obratna ambulanta.
V soboto, 4. junija, samo dopoldan: I. obratna ambulanta.

V zobni ambulanti:
dopoldan: I. zobna ambulanta,
popoldan: II. zobna ambulanta.
V soboto, 4. junija, samo dopoldan: I. zobna ambulanta.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13., popoldan od 13. do 19.30.
V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

VABILO INVALIDOM

Izvršni odbor aktiva invalidov železarne Jesenice vabi vse svoje člane na predavanje o invalidnosti ter pravicah in dolžnostih invalidnih oseb

Predavanje bo v petek, 27. maja, ob 17. uri, v spodnjih prostorih Kazine. Predavala bosta predstavnika skupnosti pokojniškega in invalidskega zavarovanja podružnice Jesenice.

Ker je tema zelo zanimiva in aktualna, prosimo člane našega aktiva, da se predavanja udeležijo v čim večjem številu.
Vabi odbor aktiva

VABILO NEKDANJIM SODELAVCEM – UPOKOJENCEM

Osnovna organizacija sindikata in vodstvo TOZD Jeklovlek obveščata nekdanje sodelavce-upokojece, da bo v soboto, 4. junija, ob 11. uri na Beli prijateljsko srečanje z ogledom obrata in z zakusko v Kazini.

Vljudno vabljeni

Na osnovi sklepa 4. seje odbora za delovna razmerja z dne 19. maja 1977 in statuta temeljne organizacije združenega dela Žičarne

OBJAVLJAMO IZPRAZNJENA DELOVNA MESTA

1. del. m.	2212	D-5 ktg 14	dninski delovodja žičarna I	2 osebi
2. del. m.	2216	D-5 ktg 13	dninski delovodja žičarna II	1 oseba
3. del. m.	2281	D-5 ktg 12	dninski delovodja pocinkovalnica	2 osebi
4. del. m.	2213	D-4 ktg 11	pomoč. dnin. delovodje žičarna I	1 oseba

Pogoji za zasedbo delovnih mest pod točkami 1, 2 in 3 so:

a) delovodska šola metalurške smeri in pet let delovnih izkušenj v žičarski stroki,
b) TSS metalurške smeri in tri leta delovnih izkušenj v žičarski stroki.

pod točko 4:

a) delovodska šola metalurške smeri in tri leta delovnih izkušenj v žičarski stroki ali
b) poklicna šola za žičarja in pet let delovnih izkušenj v žičarski stroki.

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati imeti ustrezno moralno politične kvalitete in pozitivni odnos do samoupravljanja.

Vsi kandidati bodo psihološko testirani.

Prijave s podatki in dokazili o šolski izobrazbi je treba oddati v personalni pisarni TOZD Žičarna v desetih dneh od objave v Železarni.

Delovna mesta bodo predvidoma izpraznjena do konca leta 1977, zato bodo izbrani kandidati začasno razporejeni na delovno mesto kadrovec.

Na osnovi sklepa odbora za medsebojna razmerja in v skladu s statutom TOZD Valjarna bluming-štel

OBJAVLJAMO PROSTO DELOVNO MESTO:

I. valjavec bluminga šifra 8121 D-4 1 oseba

Pogoji:

– TSS metalurška smer
– MIS valjavski oddelek z dveletno prakso
– primeren psihološki test.

Prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti pošljite v roku desetih dni po objavi kadroviku valjarn.

JUBILANTI 50-LETNIKI

V mesecu juniju bodo praznovali petdeset let življenja naslednji sodelavci: Jože ZUPAN, vodstvo TOZD VET – 3. junija, Alojz GREGORČIČ, martinarna – 4. junija, Anton PREŠEREN, transport – 5. junija, Peter ŽBONTAR, sektor novogradenj – 7. junija, Avguštin DORNIK, RTA – 10. junija, Alojz SODJA, FRS – 12. junija, Matevž KLINAR, livarna – 14. junija, Alojz RIHTARŠIČ, hladna valjarna – 26. junija in Sergej SAVORGNANI, vzdrževanje elektro naprav – 30. junija.
VSEM SODELAVCEM ISKRENO ČESTITAMO!

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

TOZD VZDRŽEVANJE

3. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Predsednik delavskega sveta TOZD Vzdrževanje je 11. maja sklical tretjo sejo, na kateri so ob posameznih vprašanjih sprejeli naslednje sklepe:

Miroslav Noč je podal pregled neizvršenih in dolgoročnih sklepov TOZD VET, na podlagi katerih je DS TOZD Vzdrževanje sprejel naslednje zaključke:

Področja vzdrževanja se zadoljujejo, da poskrbijo za boljše proizvodno stanje naprav valjarne blumling-štekel.

Tehnično se mora obdelati upravičenost dveh asistentov v področjih vzdrževanja jeseniški obrati, HVŽ in Javornik.

Čimprej je potrebno rešiti probleme okoli beneficiranja delovnega staža. V zvezi s tem se po vodstveni liniji organizira posebna komisija, v kateri bo po en član iz vsakega področja vzdrževanja. Komisija bo pripravila predlog in ga posredovala službam v nadaljnjo obdelavo.

V nadaljevanju se je vodja TOZD, oziroma njegov namestnik, podal pregled sklepov prejšnjih sej.

DS je sprejel sklep, da se odpre posebni konto, iz katerega bi se plačevala sejnina članom DS in odborov pri DS za tiste delavce, ki morajo zaradi večinskega dela priti na sejo izven rednega delovnega časa.

DS je obravnaval predlog samoupravnega sporazuma o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev in sprejel sklep, da mora najprej kadrovski sektor dati podatek, v kakšni višini bodo potrebna sredstva za realizacijo sporazuma.

Na seji so sprejeli predlog, da se v pravilnik za oteženi dodatki vnese dve spremembi, oziroma dopolnitvi, in sicer:

za menjavo vodilnih valjčnic v banjah s HF in HNO₃ kislino se zaradi nečistoče, kisline in vročine prizna 50 % dodatek;

za menjavo valjčnic žarilne peči, kjer je zaradi čiščenja s triklo-

retlenom potrebno delo pod masko, se prizna 50 % dodatek.

Na seji je bilo sprejeto soglasje k predlogu o nabavi opreme za konti liv.

Na predlog izvršnega odbora organizacije sindikata TOZD Vzdrževanje so soglasno imenovali FRANCA CERKOVNIKA za predsednika odbora za delovna razmerja TOZD Vzdrževanje in JANEZA KORENA kot novega člana imenovanega odbora. Sprememba je nastala zaradi tega, ker tehnični in-

spektorat organizacijsko več ne spada v TOZD Vzdrževanje, prejšnja člana pa sta bila iz tega oddelka.

Na seji so soglasno s predlogom izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Vzdrževanje, da se Janez STENOVEC imenuje za kandidata za predsednika samoupravnih delavske kontrole. Sprememba je potrebna iz istega razloga, kot je opisano zgoraj. Volitve predsednika bodo dodatno izvedene ob referendumu o združevanju TOZD v delovno organizacijo Železarno.

Potrdili so imenovanja področnih vodij vzdrževanja.

Njihova razporeditev velja od 1. 5. 1977 dalje.

Sprejeli so tudi informacijo odbora za delovna razmerja o imenovanju izmenskih vodij vzdrževanja in o kriterijih, katere je upošteval pri razporeditvi.

ČB

TOZD ELEKTRODE

3. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V torek, 10. maja, je bila tretja redna seja delavskega sveta TOZD Elektrode, ki jo je vodil predsednik Janez Kosmač. Na seji so obravnavali: pregled sklepov zadnje seje, poročilo odborov, sklepanje o informaciji o nabavi opreme za konti liv, predlog samoupravnega sporazuma o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev in o pogojih zaposlovanja na območju občine Jesenice, potrditev sprememb zaključnega računa za leto 1976 in predlog koriščenja sredstev amortizacijskih zamenjav in investicijskega vzdrževanja za leto 1977.

Pri pregledu sklepov zadnje seje so ugotovili, da so bili vsi sklepi izvršeni, razen sklepa o ureditvi skladišč v šamotarni. Slavko Bizilj je v zvezi s tem obvestil delavski svet, da je bila imenovana komisija, ki je pregledala osnovna sredstva v šamotarni in bo izdelala predlog o prodaji in likvidaciji osnovnih sredstev. Na likvidacijski konto se bodo zbirali prihodki in odhodki. S sredstvi tega konta bi bilo možno porušiti peči za žganje opeke in urediti proizvodne in skladiščne prostore.

Predsednika odbora za delovna razmerja in odbora za gospodarstvo sta podala kratko poročilo o delu odborov.

Obravnavali in sprejeli so predlog, oziroma informacijo sektorja novogradnje o nabavi konti liva, s pripombo, da je treba najti ustrezno rešitev za izdelovanje nepomirnegea EO-jekla, ki ga na konti livu ni mogoče vlivati.

Sprejeli so predlog samoupravnega sporazuma o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev in o pogojih zaposlovanja na območju občine Jesenice s pripombami kadrovskega sektorja.

Potrdili so spremembo zaključnega računa za leto 1976. Obravnavali in sprejeli so predlog AZ in IV sredstev za leto 1977, ki so nujno potrebna za amortizacijske zamenjave, za investicijsko vzdrževanje in za izboljšanje delovnih pogojev. Ker odobrena sredstva še niso znana, je delavski svet potrdil nekaj najnujnejših postavk predloga za takojšnje koriščenje.

Nadalje je DS priporočil, da se pripravijo kriteriji za dodeljevanje AZ in IV sredstev in izdela samoupravni sporazum ali dogovor o združevanju, oziroma posojanju AZ in IV sredstev TOZD.

Ob koncu je delavski svet sklenil, da se finančna sredstva od prodanih odpadnih vreč, ki so last TOZD, nakazujejo direktno na TOZD Elektrode.

Na predlog osnovne organizacije sindikata, da se zmanjša število članov volilne komisije, je DS razrešil dolžnosti dva člana. M. S.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

4. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Odbor za delovna razmerja pri TOZD Hladna valjarna Jesenice se je 15. maja sestel na četrti redni seji, na kateri so predvsem obravnavali kadrovske probleme in pregledali sklepe zadnje seje.

Odbor je bil seznanjen z odsotnostjo v mesecu aprilu in ugotovil, da je bolezenska odsotnost porasla, nezdgo je bilo za 2 % manj kot v marcu, koriščenje rednega dopusta pa je upadlo, pa tudi izredno plačane odsotnosti je bilo manj kot v marcu, vendar se vedno nad povprečjem Železarne.

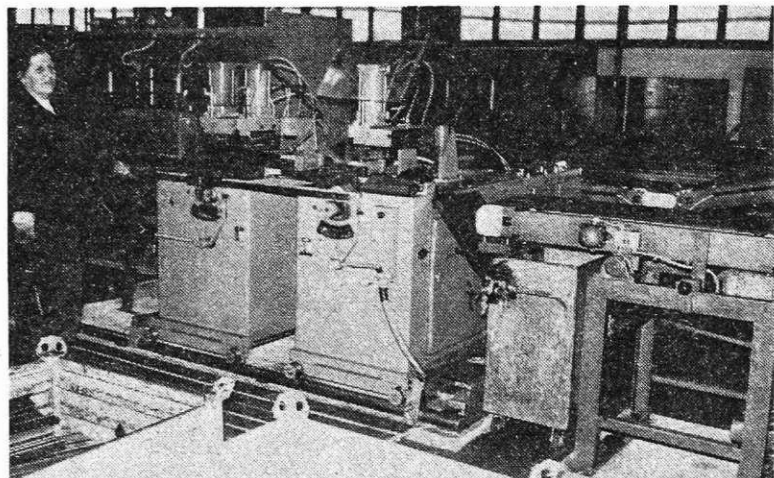
Skupna odsotnost je za TOZD Hladna valjarna Jesenice porasla na 20 %.

Glede sorazmerno visoke bolezenske odsotnosti je odbor sprejel sklep z zahtevo, naj socialno zdravstvena služba napravi analizo, v kateri naj ugotovi, koliko vplivajo na bolezensko odsotnost okoliščine v obratu, npr., prepih, kislina itd.

V zvezi z zaposlitvijo upokojencev je bil odbor mnenja, da se potrdi okrožnica, poslana od kadrovskega sektorja, na delavskem svetu TOZD Hladna valjarna Jesenice.

Glede okrožnice v zvezi s počitniško prakso učencev, ki obiskujejo ŽIC, je odbor sklenil, da se vzame v prakso v HVJ 12 učencev.

Obravnavali so tudi izobraževanje ob delu in neustrezen vpis dijakov na srednje šole tehnične smeri. Predlog odbora je bil, da se zagotovi čim večje možnosti in način, da se čim večje število učencev odloči za to smer.

V podbojarni na Javorniku

HUMANIZEM, POROJEN IZ JEKLA

»Danes je človek osnovni faktor, če to prav razumemo,« pravi HUSEIN SENICEK, rezalec v elektrojeklarni, ki je v Železarni že 14 let in je bil pred tem na mlinu v šamotarni, pri pripravi ferolegura in pomočnik tehtnice. »Če pride do kakšne nezgode, je še vedno bolje, da nastane škoda, kot da bi ranilo človeka. Vse se lahko plača, le človeka ne. Samo da nekateri posamezniki gledajo na človeka še kot na žival.«

Delo je težko, to se po njem vidi, saj je popolnoma prepoten. (Ko vidi, da ga gledam, pravi, da je to pač črna metalurgija in ne frizerija.) Prišel je iz Bosne, od začetka, pravi, mu je bilo težko, potem pa se je vključil v tukajšnje življenje. Sčasoma je z delom dosegel tisto, kar je hotel. Še ima težave, družino ima, zaposlen je za sam. Otroka ima v osnovni šoli, očetov ponos je in obiskuje glasbeno šolo. (Za to njegov oče pregara osem ur v Železarni. Karel Ravnik, ki je pri pogovoru navzoč, poudari, da je tovariš Seničak eden njihovih najboljših delavcev.) Tudi žena ni najboljše zdrava, vendar meni, da je za zdaj še dobro.

Tovariš Seničak je član Zveze komunistov in družbenopolitično aktiven. Bil je član delavskega sveta, zdaj je izvoljen že drugič. Poskuša vplivati na sodelavce, da bi čimbolje delali.

Na Jesenicah se je ustvaril dom in pravi, da ne misli na vrnitev, doma nima nikogar, otrok je tu rojen. Težko bi tudi menjal delovno mesto, začel na novo. Prijatelje ima, s sodelavci se razume, pomagajo si med seboj.

Doma bere, gleda televizijo, največ pa se posveča otroku. Da bi iz njega napravil pravega človeka.

Veronika Jukič je žerjavovodkinja, zaposlena v Železarni že 12 let. Prej, preden je prišla v jeklarno, je bila v valjarni tanke pločevine na Javorniku. Je ena redkih žensk, ki so zaposlene v obratih, kjer je delo tako naporno. Tudi delo žerjavovodkinje je za žensko naporno, pravi, čeprav dela na delu izmenj.

Ima osem mesecev star naraščaj. Da lahko brez skrbi dela, se pri varstvu otroka z možem menjata. S sodelavci je v dobrih odnosih. Na moje nekoliko hudobno vprašanje, če jo sodelavci drugače obravnavajo, ker je ženska, je odgovorila pridirno. Spoštujejo jo kot sodelavko in kot mater, prav to ji daje tudi voljo do dela. Tovariši so do nje, veliko bolj kot ženske.

Doma poleg gospodinskih opravil še kvačka in plete, kolikor ji dopušta čas, gleda televizijo, za druge dejavnosti pa ji ga že zmanjka. Tudi v Železarni najde kaj zase.

Ibrahim Duratović, je v železarni 21 let, trenutno zamenjuje skupinovodjo. Začel je v martinarni, kjer je bil preko sedem let, nato ga je opeklin in je delal kot strugar v obdelovalnici blokov. Z ljudmi rad dela, čeprav so z njimi problemi. Delavci pridejo za nekaj mesecev, potem zapustijo Železarno in treba je uvajati v delo nove.

V Slovenijo je prišel z ženo in z dvema otrokoma, potem je bilo otrok pet in zdaj se še dva šolata, ostali so pri kruhu. Na Jesenicah so se živeli, imajo prijatelje. Družino ima res tu, vendar pravi da bo delal tu do upokojitve, potem pa bo premislil, kaj bo storil.

Rad bere, se izobražuje, ker so otroci vsaj v glavnem preskrbljeni, pravi, da je zdaj on na vrsti. Tudi žena je zaposlena, da zmoreda življenjske stroške. Rad pogleda sport po televiziji, včasih je začel na igrišču, zdaj pa je njegova edina želja, da bi ob nedeljah napravil z avtom kak izlet.

Ibrahim Muharemović, livni vodja v elektrojeklarni, v Železarni je 26 let in to ves čas v enem obratu. Delovno mesto je zelo odgovorno, največ problemov je s kadri, nekaterim škoduje vročina, pravi, poisejo si lažje delovno mesto. Največje breme pa nosijo na ramah stari delavci. Največ nevarnosti je v tem, pravi, da nimajo pravega prostora, martinarna in elektrojeklarna sta zbiti v eni hali, tako da največkrat pride do opeklin.

Seveda je treba upoštevati pravila o varnosti pri delu, se primerno

zaščititi in se držati predpisov. S starimi delavci problemov ni, pač pa je treba paziti na mladince, tovariško, prijateljsko jih je treba poučiti o nevarnostih.

Odnosi so dobri, v teh letih, kar je v Železarni, je napredoval, si ustvaril krog prijateljev. Poročen je z domačinko, družino ima, ostati namerava na Jesenicah. Po delu rad počije, pomaga doma, ker zna ceniti dvojno obremenjenost sodobne žene.

Karel Ravnik, obratovodja. Prej je bil asistent, dninski asistent, kvalitetni asistent, v martinarni, zadnjih deset let pa kot obratovodja v elektrojeklarni. V Železarni je 21 let. Delo v obratu ga veseli, pozna tehnologijo, veseli pa ga tudi delo z ljudmi, ki ga še bolj poudarja kot proizvodnjo.

Treba je usklajevati marsikaj med ljudmi, najti pa je treba pristop do vsakega in ta je bistven. Le prava pot do človeka obrodi sadove, poudari. Drugi način dela je na sestankih samoupravnih delovnih skupin, kjer ljudje res lahko uskladijo svoja mnenja, se pomenijo, kar zadeva tehnologijo, socialna vprašanja; ne zadostuje samo, da rešijo probleme v proizvodnji, treba je poskrbeti tudi za težave, ki jih imajo ljudje izven obrata. Od teh je na prvem mestu stanovanje in mnogim so že pomagali. Pomagajo si tudi drugače.

Proizvodnja zaenkrat v redu poteka, primanjkuje pa ljudi. Plan izpolnjujejo, težave imajo z vložkom. Tudi to se zadnje čase ureja. Njihova skrb je namenjena izboljšanju delovnih pogojev, modernizaciji obrata. Precej je že narejena: uvedba zakladalnega stroja, uvedba stroja za vlečenje žlindre (včasih so jo odstranjevali z rokami), stroja za toplotiranje peči. Precej pa imajo še v načrtu: olajšati delo pri čiščenju žlindre, v žlindrni jamah, v prehodnih jamah, nabaviti moderno odpraševalno napravo, tudi zaradi zaščite okolja. Taka jeklarna bi bila res moderna.

Na samoupravnih delovnih skupinah so govorili tudi o zakonu o združenem delu in se trudijo, da bi naredili kar največ po njem, le da gre vse to prepočasno, se zdi tovarišu Ravniku. Moralo bi biti vse delo v delovni organizaciji usklajeno z zakonom in to gre prepočasno. Izrazi pa se to tudi v proizvodnji. Meni, da bi morali vsi delavci spoznavati zakon v podrobnosti, da so ljudje še premalo informirani, da ga še premalo poznajo. Zlasti primerno se mu zdi obravnavanje te problematike v razgovoru, kjer bi se porajale nove ideje, opozarjali bi na nekatere stvari, ki bi jih drugi morda sprejemali, in podobno.

Letos je plan 187.000 ton, prešli so na kvalitetni asortiment, na izdelavo dinamo jekel in nerjavečih jekel. Vse to zahteva še več dela in pozornosti in seveda še več mehanizacije. »Če že povečujemo tempo, pravi tovariš Ravnik,« ga ne smemo na račun človeka, ampak moramo mehanizirati. V glavnem so modernizirali pri pečeh, delno v livni jami, precej pa je treba narediti pri pravi leguri. Še višja stopnja je uvedba računalnika.

Treba je oskrbovati trg s kvalitetnimi izdelki, trenutno imajo dovolj naročil za dinamo jekla, za nerjaveča jekla. Jeklarna bo morala delati v tej smeri in se razvijati, gledati na človeka in najti posluh pri službah. Sodelovanje s službami je dobro, le včasih so manjši problemi.

Tovariš Ravnik v prostem času rad zahaja v hribe, je v lovski družini, rad se poglubi v literaturo, tako strokovno kot leposlovno, ob večerih gleda televizijo. Gleda na to, da je precej v naravi, kjer se sprosti in odpočije od napornega dela.

M. V.

PREGLED SESTANKOV SDS

V minulem tednu smo prejeli bolj malo zapisnikov samoupravnih delovnih skupin. Ti, kar smo jih prejeli, kažejo, da so se samoupravne delovne skupine sestajale zaradi obravnave predlaganih kandidatov za organe Železarne in delegacije temeljnih organizacij, in sicer: **adjustaža štekel 3, lužilnica adjuštaža štekel, vodstvo temeljne organizacije jeklovlek, hladna predelava 1 - jeklovlek, adjuštaža jeklovlek 2, samopostrežna restavracija, kantine in čajne kuhinje, oddelek za organizacijo dela in nagajevanje, oddelek za ekonomske analize in oddelek za sisteme, oddelek za študij dela in časov.** Samoupravne delovne skupine so začele tudi že z razpravo samoupravnih sporazumov o skupni porabi do leta 1980, in sicer: **adjuštaža štekel 3 in lužilnica adjuštaža štekel, vodstvo temeljne organizacije jeklovlek, elektro zveze, oddelek za organizacijo dela in nagajevanje ter oddelek za študij dela in časov.** Posebnih pripomb na to niso imeli, razen na obsežnost obravnavanega gradiva in na pomanjkljive osnovne podatke, kot so prispevne stopnje, oziroma obremenitev temeljnih organizacij za realizacijo programov posameznih samoupravnih interesnih skupnosti ter sredstva za investicijsko dejavnost nekaterih samoupravnih

interesnih skupnosti. Te pripombe že zbiramo in jih bomo objavili, ko bo razprava zaključena.

Ostale samoupravne delovne skupine so obravnavale svoje notranje probleme, oziroma probleme svoje temeljne organizacije, in sicer:

V temeljni organizaciji STROJNE DELAVNICE so samoupravne delovne skupine **strugarja 1 in 2, orodjarna 1 in ključavničarji strojev** na posebnih sestankih, ki so jih sklicali na zahtevo večine delavcev teh skupin, obravnavali predlog sprememb delovnih mest v temeljni organizaciji. Protestirali so proti takšnemu načinu reševanja tako delovnih mest kot kategorij za ta delovna mesta, ker so menili, da ni prav obravnavati samo vodstvena delovna mesta (režijo), proizvodnih delovnih mest pa ne, čeprav so nekatera tudi kritična, oziroma bolj kritična kot režijska delovna mesta.

V samoupravni delovni skupini **elektromontne delavnice** so ponovno obravnavali nezadovoljstvo zaradi odpiranja delovnega mesta vodja elektro delavnice in se strinjali s predlogom, da to delovno mesto zaenkrat ostane nezasedeno.

Samoupravna delovna skupina **adjuštaža jeklovlek 2** je obravnavala izvrševanje plana in kvaliteto dela. Ugotovili so, da le težko dosegajo planske obveznosti spriču skoraj polovične odsotnosti delavcev, in smatrajo, da bo treba nujno najti nadomestila. Kvaliteta se je v zadnjem času poslabšala, zlasti

ravnost palic (okroglih), zaradi pokvarjenih strojev. Okvare strojev se kljub večkratnim urgencam prepočasno odstranjujejo. Tudi glede površinskega nadzora materiala bo treba ponovno predpisati norme, ki bodo ustrezale zmognostim temeljne organizacije. Velikokrat se zgodi, da dober material zaradi predpisov pregledujejo 100 %, slabega pa zaradi pomanjkanja časa le delno.

Samoupravna delovna skupina **SM peči 1** je obravnavala nesrečo, ki se je pri njih pripetila pri odpiranju peči, in se dogovorila za dosledno uporabo zaščitnih sredstev. Govorili so tudi o slabi kvaliteti zaščitnih sredstev, zlasti so imeli pripombe na azbestne rokavice. Grajali so neurejeno delitev malice in veliko gnečo na dopoldanski izmeni, pa tudi glede čaja menijo, da priprava čaja na nočni izmeni ni higienska.

Na sestanku samoupravne delovne skupine **adjuštaža štekel na Javorniku** (obe skupini adjuštaža in lužilnica) so z veseljem ugotovili visok porast produktivnosti v aprilu, saj je v adjuštaži porasla z 256 na 308 kg na uro, v lužilnici pa od 560 na 693 kg na uro. Obveščeni so bili o zmanjšanju normativov prebralcev na Custodis peči, sicer začasno, zaradi pomanjkanja delavcev v času dopustov.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje - M. Polak

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

UBRAN KORAK MLADIH PO PARTIZANSKIH POTEH

Sobota, 21. maja. V jeseniški kotlini se prebujajo jutro, vrhovi Karavank in Mežaklje pa so že ožarjeni z žarki vzhajajočega sonca. Malokdo je verjel, da bo po slabem vremenu preko tedna danes lep sončen dan. Z mladostno vedrino na obrazih se v zgodnjem jutru na Jesenicah, na Javorniku in v Žirovnici začenjajo zbirati mladi delavci, pionirji, učenci, dijaki, mladi iz krajevnih skupnosti, taborniki, planinci in drugi. V taborniških srajcah, vojaških oblekah, pisanih oblačilih.

Spet je leto naokoli in občinska konferenca ZSMS Jesenice je pripravila tradicionalne pohode jeseniške mladine po partizanskih poteh v okviru praznovanja meseca mladosti. Letos je vzdušje bolj slovesno in praznično kot ponavadi, kajti pohodi so združeni z osrednjo občinsko proslavo v počastitev 40-letnice ustanovitve kongresa Komunistične partije Slovenije, 85-letnice rojstva tovariša Tita in 40-letnice njegovega prihoda na čelo KPJ.

V zgodnjih jutranjih urah z osmih zbornih mest v občini krene na pohode 2.600 mladih. Formirani so v bataljone in odrede, in sicer v jeseniško-bohinjski odred, bataljon VOS, bataljon Viktorja Kejžarja, kokrški odred, Ježkov odred, Cankarjev bataljon, bataljon Ivanke Krničar in bataljon Jožeta Gregorčiča. Mlade pohodnike spremljajo borci in člani ZRVS. Partizanski in kurirske poti vijugajo skozi temne gozdove, zelene jase, preko potokov v osrčje Karavank, kjer se začnejo vzpenjati vse višje. Korak pohodnikov je mladosten, iz grl mladih se oglasi pesem. V tišini mogočnega gozda zopet zamre in bataljon naredi tihi krog ob spominski plošči padlega kurirja, obveščevalca, skupine padlih partizanov. V mlado pomladno jutro tiho odmevajo besede borca, ko pripoveduje o posameznih tragičnih dogodkih. Še soplek pomladnega cvetja k spominski plošči in mladi pohodniki spet nadaljujejo pot.

Nekaj pred enajsto uro dopoldan okolica Pristave v partizanski vasi Javorniški rovt oživi. Na prireditveni prostor sredi svetločih narcisnih poljan začnejo ponosno korakati pohodne enote. V rokah mladih na čelu kolon vihrojo zastave. Ko se bataljoni in odredi razporedijo na svojih mestih, sledi predaja raporta.

SESTANEK OO ZSMS DS ZA KOMERCIALNO-FINANČNE ZADEVE

Osnovna organizacija ZSMS delovne skupnosti za komercialno-finančne zadeve je imela 10. maja prvo redno sejo, katere sta se udeležila tudi predsednik in sekretar koordinacijskega sveta ZSMS železarne Jesenice.

Izvolili smo predsedstvo OO ZSMS in se pogovorili o delu mladinske organizacije. Seznanili smo se z delovanjem mladih v Železarni in z vlogo osnovnih organizacij ZSMS v organizaciji združenega dela.

Domenili smo se tudi za sodelovanje na delovnih akcijah, ki bodo potekale v maju.

Nada Pesjak

Komandanti odredov in bataljonov Franci Kajdiž, Simona Rihtaršič, Zoran Zidarevič, Zvone Kokošar, Milan Kambič, Valodi Stojan in Roman Kosmač predajo najprej raport komandantu pohodov Miletu Zrničju, ki preda skupen raport sekretarki komiteja občinske konfe-

MAJSKO SREČANJE MLADIH ŽELEZARJEV 28. MAJA V LJUBLJANI

V soboto, 28. maja, bo v Ljubljani tradicionalno vsakoletno majsko srečanje mladih slovenskih železarjev. Več kot 250 udeležencev iz vseh kolektivov SOZD Slovenske železarne se bo zjutraj ob 9. uri zbralo pred Tovilom v Ljubljani, kjer bo izveden krajši program. To priložnost bodo mladi slovenski železarji in predelovalci izkoristili tudi za častitev letošnjih jubilejev tovariša Tita in naše partije.

Sledil bo ogled tehničnega muzeja Bistra, popoldan pa bodo družabne igre in kviz, v primeru slabega vremena pa bo popoldan dramska predstava. Zvečer bodo udeleženci srečanje sklenili s tovariškim in družabnim večerom.

Iz železarne Jesenice se bo tega srečanja udeležilo petdeset mladih delavcev iz posameznih OO ZSMS. Koordinacijski svet ZSMS obvešča vse udeležence iz naše železarne, da bo odhod avtobusa ob 7. uri z avtobusne postaje pri Čufarju. Avtobus bo ustavljal na vseh postajah do Žirovnice. Ob koncu zaželimo vsem udeležencem majskega srečanja mladih slovenskih železarjev prijetno počutje in čimbolj plodno navezovanje prijateljskih stikov med seboj.

JR

Tehnični muzej Železarne

rence ZKS Jesenice Mariji Zupančič-Vičar.

Na proslavi, ki zatem sledi, občinska konferenca ZSMS Jesenice razglasi tudi dobitnike letošnjih priznanj. Med mladimi družbenopolitičnimi delavci jih tokrat prejmejo: Drago Branc iz OO ZSMS Rateče, Dragomir Jokić iz OO ZSMS GIP Gradis, Zvone Kobentar iz OK ZSMS Jesenice, Miro Kočevar iz OO ZSMS Iskra - TOZD Blejska Dobrava, Tihomir Kostić iz OO ZSMS Žebljarna in Zora Ščavničar iz OO ZSMS Centra srednjih šol. Za mentorsko delo priznanje prejme Marina Rovar z osnovne šole Prežihov Voranc, občinska konferenca ZSMS Jesenice pa je letos podelila priznanje tudi občinski gasilski zvezi Jesenice za medsebojno sodelovanje in vzorno vzgojo mladih v dobre gasilce.

Po pestri in vsebinsko bogati proslavi se je na Pristavi v popoldanskih urah nadaljevalo tovariško in družabno srečanje mladih in številnih drugih delovnih ljudi in občanov jeseniške občine. Za prijetno razvedrilo je poskrbel vojaški ansambel iz Kranja, ki je z bogatim glasbenim repertoarjem zadovoljil mlade in starejše. Dan na sončni Pristavi je kar prehitro minil in ob koncu ostanejo želje, da se prihodnje leto zopet srečamo.

J. Rabič

JESENIŠKI TABORNIKI NA PRISTAVI

Vsakoletne proslave in pohoda po partizanskih poteh z zborom na Pristavi so se udeležili tudi jeseniški taborniki. Skupina tabornikov je odšla na Pristavo že v petek, 20. maja, kjer so postavili tabor in taborni ogenj. Sredi tabora so zakurili ogenj, kjer so najbolj vztrajni taborniki pričakali jutro ob šalah in obilnem smehu.

V soboto so se tej skupini pridružili še preostali taborniki, ki so bili na pohodu. Za hrano so poskrbeli pripadniki JLA, ki so jim skuhalo okusne klobase. Z začetkom proslave so prižgali taborni ogenj. Po kulturnem programu so se udeležili kot vsi drugi plesa, ker je igral odlični vojaški ansambel. Vsem prisotnim je bilo najbolj všeč kolo, ki so ga raztegnili daleč po livadi. Po plesu so mnogi odšli domov, taborniki pa so pospravili šotore ter počistili okolje tabora.

V nedeljo, 21. maja, ko so mnogi jeseničani še trdo spali, so se taborniki že na vsežgodaj odpravili v Kranjsko goro. Organizirali so mnogoboj najmlajših tabornikov, oziroma medvedkov in čebelic. To tekmovalstvo jim je že dvakrat preprečil dež, tokrat pa jim je bil vreme po volji.

Na koncu moram še poudariti, da je taborniška organizacija ena najaktivnejših organizacij v občini Jesenice. Udeležuje se vseh pohodov, akcij, organizirajo pa tudi izlete, ki so zelo zanimivi in koristni. Vsak nov član je vedno dobrodošel.

Vasjo Hribar
TOZD Žebljarna

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

PSIHOKEMIČNI VOJNI STRUPI

Toda če domnevamo, da bosta njihov proizvodni proces in uporaba rešena na zadovoljiv način, potem nam vendarle preostane, da se obravnavajo tudi drugi faktorji, ki se nanašajo predvsem na zaščito ljudi pred temi strupi.

Kot eden izmed faktorjev za oceno pomena psihičnih strupov je navedena tudi možnost »humanizacije vojne«. Toda znano je, da se od vsakega orožja, pa tudi od psihičnih strupov zahteva, da čim bolj učinkovito uničijo sovražnika. Zato je pri razvijanju katerekoli vrste orožja to dejstvo odločilno.

Zaradi tega je paradoksalno prizadevanje, da se najdejo takšni vojni strupi, ki ne bi uničevali sovražnika, temveč bi povzročali le prehodne poškodbe, da bi se vojna »humanizirala«.

Po Samersonu bi se lahko tovrstna vojna sredstva uporabila v lokalni ali omejeni vojni.

Pojasnilo, da ima baje psihokemična vojna namen samo razorožiti in zaslužiti nasprotnikove vojske, nato pa znova postaviti zaželeni režim, že samo po sebi zveni paradoksalno.

Drugi faktor pri obravnavanju pomena psihičnih strupov se tiče njihove strupenosti v večjih koncentracijah. Osnovna lastnost, ki naj bi jo imela kaka kemična spojina, da bi se lahko uporabila kot neškodljiv psihični vojni strup, je namreč, da začasno onemogoči ljudi v čim manjših koncentracijah. Praktično pa je nemogoče, da se na bojišču dirigirano uporabljajo natančno določene doze omenjenih strupov.

Celo pod pogojem, ko bi napadalne operacije potekale po načrtu, ne bi bilo mogoče natančno predvideti obrambnih operacij, in sicer tako glede zaščitnih ukrepov, kot tudi ne glede občutljivosti ljudi. Nemogoče se je izogniti smrtnim primerom niti v primeru poškodb s trajnimi posledicami, ker utegnejo biti tudi psihični strupi v ekstremnih primerih smrtonosni.

Takšni pojavi bi imeli vsekakor tudi svoje posledice za nadaljnje razvijanje vojnih operacij na obeh straneh.

Tretje dejstvo, ki prihaja v poštev, da bi doumeli pomen psihičnih strupov, je zaščita pred njimi. V tem pogledu standardna zaščitna oprema zagotavlja popolno varnost pred njimi.

Aerosolni filter ter filter z aktivnim ogljem dajeta popolno zaščito dihalnih organov. To velja tudi za kolektivni filter. Edino nezavarovana koža je lahko izpostavljena neposrednemu delovanju psihičnih strupov.

Kar se pa tiče profilakse in terapije, so kemija, farmakologija in toksikologija teh substanc šele v razvoju. Psihoterapija temelji na uporabi antidotov, ki imajo namen umiriti določene psihične dražljaje.

Glede dekontaminacije je predvideno navadno pranje z vodo in z detergenti, da bi odstranili strupe s kože, obleke in opreme. Psihični strupi torej ne predstavljajo posebne težave glede zaščite in dekontaminacije, medtem ko pri uporabi povzročajo številne probleme, katerih rešitve so vsaj za zdaj premalo jasne.

Ti strupi pa se lahko rabijo kot nekakšno diverzantsko orožje, namenjeno za agresijo v lokalni ali omejeni vojni, ker gre za postopno uničevanje človeške psihe.

Ideja o lokalni uporabi psihostrupov na ljudi ali narod pa ni izvirna, ker so jo pravzaprav prvi uporabili Japonci že v boju proti Kitajcem pred več desetletji. Z uporabo mamil tipa haši so namreč Japonci ubijali moralno moč in voljo za odporom, nato pa je sledilo sistematično osvajanje posameznih delov kitajskega ozemlja. Posledice takšne akcije je čutili še danes.

Naše mnenje je torej, da psihični strupi niso nenevarno, še manj pa humano orožje. Nasprotno, uvrstili bi jih lahko med zahtevnejše strupe, ki prizadenejo najbolj občutljivi del človeka - psiho in zavest. Takšno delovanje pa seveda ne more biti brez hudih posledic za človeški organizem.

Raziskovanja na področju novih sintetičnih psihičnih strupov so zapletena in dolgotrajna. Toda pod določenimi pogoji se vendarle lahko usmerjajo. Očitno je, da je bil na področju raziskovanja teh strupov v zadnjih letih storjen viden napredek, in sicer predvsem zaradi »objektivnih« zahtev velikih sil po takšnih spojinah v lokalnih vojnah.

Zaradi vsega tega pa bi morali biti budni, da bi v primeru agresije računali tudi s takšnim sredstvom in da bi se bili pripravljeni uspešno postaviti po robu napadalcu tudi na tem področju.

feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton —

IRANSKA ŽELEZARSKA INDUSTRIJA

Prvi načrti za gradnjo manjše železarne v Iranu izvirajo iz leta 1889. Vendar niso bili uresničeni, prav tako kakor tudi ne tisti iz let pred drugo svetovno vojno za gradnjo železarne, z letno proizvodno zmogljivostjo 100.000 ton surovega jekla.

Šele leta 1966 je sklenila iranska vlada pogodbo s Sovjetsko zvezo za izgradnjo integralne železarne z letno proizvodnjo 600.000 ton surovega jekla. Zgradili so jo v bližini mesta Isfahan, ki leži približno 300 km južno od glavnega mesta Teherana, in je pričela obratovati leta 1974. Ima koksovar, plavž s premerom talilnika osem metrov, medtem ko je drugi z devetimi metri v gradnji, napravo za sintranje železove rude, dva 80-tonska kisikova konvertorja, dva danes še gradijo, ter tri naprave za kontinuirno vlivanje gredic. Proizvodni program valjarn obsega razne profile, paličasto jeklo in valjano žico. Z gradnjo novih naprav predvidevajo, da bo do spomladi leta 1978 narasla proizvodna zmogljivost te železarne na 1,9 milijona ton surovega jekla.

Poleg te železarne so gradili v mestu Ahwaz — ta leži blizu iraške meje, približno 150 km severno od obale Perzijskega zaliva — najprej valjarno profilov. Tej se je kasneje priključila še elektro jeklarna, z napravo za kontinuirno vlivanje gredic in valjarna za brezšivne cevi. Obe železarni v Isfahanu in Ahwazu sta leta 1976 proizvedli skupaj okoli 1,2 milijona ton valjanih izdelkov.

Poleg tega obratujeta v bližini mesta Ahwaz še dva obrata za proizvodnjo cevi. Skupaj s prej omenjeno železarno v Ahwazu lahko proizvedejo letno 700.000 ton šivnih in brezšivnih cevi, s premerom 12 do 1.420 mm. Predvidevajo, da bodo v teh treh obratih za izdelavo cevi v prihodnjih letih postopno večali proizvodne zmogljivosti. Do leta 1985 bodo lahko proizvajali okoli dva milijona ton cevi raznih premerov.

Poraba jekla je v Iranu v zadnjih letih močno narasla. Leta 1960 je bila 410.000 ton, leta 1972 1,87 milijona ton in leta 1976 3,5 milijona ton. Do leta 1985 računajo na povečanje porabe na okoli 15 milijonov ton.

Poleg vprašanja tržišča za železarske izdelke je za načrtovanje izgradnje železarske industrije važno tudi vprašanje energije in surovin. Po najnovejših podatkih cenijo skupne rezerve zemeljskega plina na 12.850 milijard kub. metrov. To pa je v svetovnem merilu drugo mesto, takoj za Sovjetsko zvezo.

Potrebe po železovi rudi bodo krili delno iz domačih virov in delno iz tujine, na osnovi dolgotrajnih pogodb. S švedsko rudarsko družbo LKAB je bila sklenjena letos pogodba o dobavi 400.000 ton peletov železove rude. Poleg tega je bila z indijsko vlado podpisana pogodba o dolgoročni dobavi te rude. Po tej pogodbi bodo indijski rudniki dobavili v 22 letih skupno 150 milijonov ton železove rude. V zvezi s to pogodbo je indijska stran že dobila prvo predplačilo v višini 300 milijonov dolarjev. Z dobavo bodo pričeli leta 1978, in sicer bo začetna količina tri milijone ton. Leta 1979 bo dobava povečana na pet milijonov ton in v naslednjih letih na 7,5 milijona ton.

V iranskih rudnikih bodo leta 1978 nakopali tri milijone ton te železarske surovine. V letu 1980 predvidevajo povečanje porabe lastne železne rude na 7,5 milijona ton. Vendar bodo morali v prihodnjih letih še uvažati tudi pelete za potrebe proizvodnje železove gobe. Glavni dobavitelj bo poleg nekaterih drugih držav tudi v bodoče Švedska.

V prihodnje nameravajo v Iranu večati proizvodnjo lastne železarske industrije predvsem na osnovi postopka direktne redukcije železove rude. Glavni vzrok za to je v razpoložljivih rezervah zemeljskega plina.

V bližini Ahwaza gradijo sedaj integralno železarno s predvideno letno proizvodnjo 2,5 milijona ton surovega jekla. Istočasno je to gradbišče tudi poskusno polje v velikem tehničnem merilu. V konkurenci so trije znani postopki za redukcijo železove rude: HyL, Midrex in Purofer postopke primerjajo glede na njihovo gospodarnost, zanesljivost obratovanja in možnost prilagoditve iranskim pogojem. Prva naprava za direktno redukcijo železove rude po postopku Purofer je pričela obratovati pred kratkim. Njena proizvodna zmogljivost je 330.000 ton železove gobe letno.

Tudi grupacija Korf je udeležena pri izgradnji iranske železarske industrije. Letos bosta pričeli obratovati dve Midrex napravi za proizvodnjo železove gobe, z letno zmogljivostjo 800.000 ton. Leta 1978 pa je predviden pričetek obratovanja HyL naprave za letno proizvodnjo 330.000 ton. Če se bosta tako

Midrex kakor tudi HyL napravi dobro prilagodili s svojim obratovanjem lokalnim pogojem in ne bosta povzročali večjih težav, potem bodo do leta 1979 zgradili še dve HyL in eno Midrex napravo. Prvi dve bosta letno lahko proizvedli 660.000 in tretja 400.000 ton železove gobe.

Do leta 1979 bodo zgradili v Ahwazu tudi veliko napravo za proizvodnjo peletov. Njena letna proizvodna zmogljivost bo pet milijonov ton. Preskrbovala bo napravo za proizvodnjo železove gobe s peleti, ki služijo v teh napravah kot vložek.

Po letu 1979 bo železarna v Ahwazu proizvajala letno 2,5 milijona ton železove gobe. Danes že gradijo novo elektro jeklarno z letno proizvodnjo 1,5 milijona ton. V jeklarni bo obratovalo šest obločnih električnih peči, s premerom kotla 7,5 metra. Poleg tega bosta zgrajeni tudi dve napravi za kontinuirno vlivanje bram, z letno proizvodno zmogljivostjo milijonov ton, in naprava za kontinuirno vlivanje bram z zmogljivostjo 550.000 ton letno.

Skupna proizvodnja železove gobe bo v tej železarni večja kot potrebe elektro jeklarn. Zato jo bodo uporabili tudi v drugih železarnah kot hladilno sredstvo za kisikove konvertorje in vložek za obločne električne peči.

Če ne bodo nastale večje finančne težave, bodo še letos pričeli z gradnjo dveh novih železar, ki bosta uporabljali železovo gobo kot osnovni vložek. Prva bo zgrajena v kraju Bandar Abbas ob Perzijskem zalivu, z letno proizvodno zmogljivostjo 2,8 milijona ton surovega jekla, in v bližini Isfahana z zmogljivostjo 1,2 milijona ton letno.

Poleg tega je do leta 1984 predvidena izgradnja še dveh železar. Prva z letno zmogljivostjo tri milijone ton surovega jekla letno in druga s 400.000 ton.

Skupno do leta 1984 predvidevajo povečanje letne proizvodnje surovega jekla na osnovi železove gobe na 11 milijonov ton.

Iz vsega tega je razvidno, da so načrti te države na področju železarske industrije zelo ambiciozni. Če bodo uspeli, in pri tem jim je v veliko pomoč pri financiranju izvoz nafte, bo Iran že v prvih letih prihodnjega desetletja postal pri proizvodnji surovega jekla srednje razvita država.

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

V petek, 29. aprila, je bil v temeljni organizaciji Valjarne žice in profilov sestanek družbenopolitičnih organizacij. Spregovorili so o uveljavljanju delegatskih odnosov. V zvezi s tem je tov. Markelj opozoril na nedavno glasovanje na seji delavskega sveta temeljne organizacije, za katerega meni, da ni bilo pravilno. Poudaril je, da člani delavskega sveta, ki so hkrati tudi aktivni v družbenopolitičnih organizacijah, ne bi smeli biti ommahljivi in bi morali biti bolj odločni tudi na sestankih.

Predsednik osnovne organizacije sindikata Albin Jakopič posreduje sklep, da je treba o predlogu komisije pri delavskem svetu TO Valjarne žice in profilov razpravljati na sestankih samoupravnih delovnih skupin, da bi odločitve delegatov delavski svet tudi lahko uresničil.

Tov. Galič je opozoril na nekatere člene v zakonu o združenem delu ter na družbeni dogovor o kadrovanju v občini, poleg tega pa še na statut temeljne organizacije in meni, da vse to ni dovolj usklajeno.

V razpravi sta sodelovala še tov. Kavčič in Zupan. Spregovorili so o vlogi delegata izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata, ki naj bo idejni vodja samoupravne delovne skupine. Le-ta mora obrazložiti problematiko, medtem ko mora delegat delavskega sveta na seji delavskega sveta glasovati skladno s sprejetim stališčem na sestanku samoupravne delovne skupine.

Tov. Benedičič predlaga postopek, da bi statut temeljnih organizacij uskladili z zakonom o združenem delu. Na sestanku so imenovali komisijo, ki bo obiskala družbenega pravobranilca samoupravljanja občine Jesenice ter se z njim posvetovala o pravilnosti izvedenih postopkov.

Družbenopolitične organizacije se strinjajo s sprejetim sklepom o prenehanju nepisanega pravila o podaljšanju delovne dobe za 6 mesecev za delovna mesta D-4 in D-5, kar bo treba uskladiti v Železarni in uveljaviti tudi za delovna mesta U-4 in U-5. Postavljeno je bilo vprašanje, če bodo uslužbenci s kvalifikacijo U-4 in U-5 lahko koristili nepisano pravilo, ker na seji odbora za medsebojna razmerja v TO valjarne žice in profilov to ni bilo omenjeno.

VALJARNA BLUMING ŠTEKEL

Tretja seja odbora osnovne organizacije sindikata je bila v petek, 29. aprila. Pregledali so izpolnjevanje sklepov na prejšnji seji in k prvemu sklepu dodali še naslednje dopolnitve:

Pri kadrovske politiki, ki je ena najpomembnejših dejavnikov in vpliva na vzdušje v kolektivu, naj sindikalna organizacija sodeluje z vsemi ostalimi dejavniki v temeljni organizaciji in v Železarni. Zlasti pri kadrovanju, razporeditvi delavcev na delovna mesta, pri prekatégorizaciji delovnih mest, strokovnem usposabljanju delavcev. Prav tako mora sindikalna organizacija sodelovati, kadar se obravnava zasedba delovnih mest, pri uveljavljanju beneficirane delovne dobe in ko je treba skrbeti za borbo NOV. Tu je še št. p. predpisanje in izobraževanje kadrov, napredovanje na delovnem mestu itd.

Podpirati je treba inventivno dejavnost. Odbor osnovne organizacije sindikata se mora boriti proti korupciji, kriminalu, podkupovanju in zlorabi položaja. Prav tako se bo treba boriti proti nesmotni porabi družbenih sredstev proti namišljenim bolnikom, lenuhom itd. Zagotoviti je treba tajnost podatkov s področja ljudske obrambe ter poslovnih in drugih tajnosti. Prav tako je treba usposabljanje delavcev za aktivno sodelovanje na področju družbene samozasčite in se boriti proti morebitnim kršiteljem ustavnih določil, zakona o združenem delu in drugih samoupravnih aktov.

Ugotovljeno je bilo, da komisije pri izvršnem odboru osnovne organizacije sindikata še nimajo programov dela, ki pa jih morajo pripraviti do prihodnje seje.

Isrni odbor osnovne organizacije sindikata je bil še informiran, da bodo volitve članov delavskega sveta in drugih samoupravnih organov predvidoma v mesecu juniju. Komisija za kadre je pripravila predlog možnih kandidatov za delo v samoupravnih organih.

DS ZA KOMERCIALNE IN FINANČNE ZADEVE

V četrtek, 5. maja, je bila tretja seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Predsednik osnovne organizacije sindikata Vinko

Mežnarc je izvršni odbor seznanil s tem, da bodo predvidoma volitve članov samoupravnih organov Železarn 14. junija, medtem ko mandat dosedanjim članom samoupravnih organov poteče 21. junija. Isrni odboru je posredoval predlog delegatov za delavski svet Železarn, samoupravno delavsko kontrolo, disciplinsko komisijo ter za delegata v delavskem svetu Slovenskih železarn. Pripravljen je tudi predlog delegatov za zbor združenega dela občinske skupščine ter za delegate v samoupravnih interesnih skupnostih.

V drugi točki dnevnega reda je Metka Urbanc poročala o dodeljevanju mest za oddihe v Crikvenici in Biogradu na moru. Komisija je na osnovi prijav za letovanje upoštevala prednost tistih članov sindikata, ki v zadnjih petih letih niso koristili letovanja ali še sploh niso bili na letovanju. Zatem so upoštevali člane sindikata, ki so bili na letovanju enkrat, dvakrat itd. Komisija je obravnavala tudi predlog za dodelitev mest socialno šibkim koristnikom. Predlogov je bilo šest, odobrili pa so tri.

Ob sklepu se je izvršni odbor sprejel sklep o podelitvi denarne pomoči sedmim sodelavcem. Vinko Mežnarc je v nadaljevanju seje člane izvršnega odbora seznanil še s podelitvijo priznanj za neprekinjeno delo v Železarni. Na prodajnem sektorju so podelili priznanja osmim članom kolektiva, v sektorju FRS pa 13 članom kolektiva, medtem ko so na nabavnem sektorju priznanja podelili po oddelkih. Omenjeno podeljevanje priznanj so na seji izvršnega odbora kritično ocenjevali. Zavzemali so se za to, da bi v prihodnje priznanja podeljevali za celotno delovno skupnost, opozorili pa so tudi na to, da priznanja niso bila podpisana.

DS ZA KADROVSKE SPLOŠNE ZADEVE IN INFORMIRANJE

Peta seja izvršnega odbora osnovne organizacije je bila 6. maja. Referenti za oddihe so poročali o prijavah za letovanje v počitniških domovih. Ker so imeli ponekod več kandidatov za letovanje, so problematiko reševali tako, da so upoštevali delovno dobo v Železarni ter dobo, ko posameznik ni koristil letovanja v počitniških domovih.

V drugi točki dnevnega reda je bilo izvršnemu odboru posredovano poročilo o bolezenski odsotnosti članov kolektiva. Štirim sodelavcem so odobrili denarno pomoč. Obravnava je bila tudi prošnja sodelavke Fanike Kos za dodelitev posojila. Prošnji so ugodili in zato določili tudi nekatere podrobnosti. Sprejet je bil sklep o povrnitvi potnih stroškov udeležencem ekipe na pohodu ob žici okupirane Ljubljane.

V predzadnji točki dnevnega reda je bil izvršni odbor seznanjen, da so samoupravne delovne skupine obravnavale samoupravni sporazum o združevanju temeljnih organizacij v Železarno, medtem ko bo referendum še v mesecu maju. Iz poročila je razvidno, da koordinacijski odbor pripravlja predlog možnih kandidatov za zbor združenega dela občinske skupščine, za samoupravne interesne skupnosti, delavski svet Železarn, disciplinsko komisijo in delavsko kontrolo na ravni Železarn.

Ob sklepu se je razpravljalo še o predlogu, da bi sindikalna organizacija 28. in 29. maja organizirala dvodnevni izlet. Člani sindikata naj bi prispevali po 100 din, svojci pa po 200 din.

HLADNA VALJARNA BELA

Na četrti seji izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata, ki je bila 6. maja, je tajnik obrazložil gradivo ZSS, ki se nanaša na delitev dohodka in osebnega dohodka. Navzoče je najbolj zanimal predlog stimulacijskega dodatka v obratu. Imeli so pripombo, da bi morali pred dodeljevanjem stimulacijskega dodatka objaviti skupni kriterij za dodelitev stimulacije.

Referent za oddihe in izlete Miha Sajevic je poročal o dodeljevanju mest za letovanje na morju. Sindikalna organizacija naj bi se v večji meri zanimala za počitniške domove. Že nekaj let ni bilo bistvenih sprememb, predlagal pa je še izvedbo širše akcije, da bi zagotovili dodatne zmožljivosti v sklopu Slovenskih železarn. Za zamenjavo imamo z železarno Ravne dogovor za letovanje v Portorožu, vendar ni tolikšnega zanimanja kot za letovanje v Biogradu na moru. Dodal je še, da gradimo nove obrate, zdi pa se, da zanemarjamo oddihe in rekreacijo delavcev. Predlagano je bilo, naj bi uvedli knjigo, kjer bo na voljo točna evidenca o koriščenju mest v počitniških domovih. Za brezplačno letovanje na morju so predlagali Salih Kadič in Hanka Čamdžić.

Trem sodelavcem so odobrili denarno pomoč. Predsednik osnovne organizacije sindikata je povedal, da je bil na objavljeni razpis za vodjo temeljne organizacije sprejet Aleksander Jezeršek. Pozdravljajo tudi pobudo obratovodstva o pranju delovnih oblek v pralnici. Med razpravo je bilo omenjeno, naj bi nekaj odstotkov od proizvoda — železovega oksida, namenili sindikalni organizaciji za izvedbo izletov. Obrazloženo je bilo, da to ne bo možno, ker je železov oksid stranski proizvod, za katerega imajo naročilo kupcev.

Ker nekateri delavci zapuščajo delovna mesta predčasno in se zbirajo pri vratih tudi deset minut pred koncem dne, izvršni odbor osnovne organizacije sindikata zahteva, da obratovodstvo poostri ukrepe glede discipline.

Tov. Kikelj je kritično ocenjeval delo odbora osnovne organizacije sindikata, ker ni prave povezave z osnovno organizacijo ZKS in osnovno organizacijo ZSMS. Meni, da je premalo akcij, in poziva navzoče, da bi ob praznovanju letošnjih jubilejev organizirali troboj s sodelovanjem ekip Železarn ali krajevne skupnosti in pripadnikov JLA. Referentu za športno in rekreacijsko dejavnost so naročili, da v zvezi s tem ustrezno ukrepa.

Ugotavljajo, da v kantini večkrat primanjkuje tople hrane, in zato priporočajo izvršnemu odboru sindikata Železarn, da zadevo čimprej uredi, ker se to dogaja tudi v drugih kantinah.

VALJARNA 2400

Isrni odbor osnovne organizacije sindikata se je 10. maja sestal na 16. redni seji. Predsednik Franc Justin je izvršni odbor seznanil s predlogom delegatov za samoupravne organe Železarn. Zavzemali so se za kandidaturu večjega števila mladih delavcev in žena. Sprejet je bil sklep, da bodo s predlogom kandidatov seznanili delavce na sestankih samoupravnih delovnih skupin, takrat pa naj bi razpravljali tudi o predlogu za izvedbo izleta na relaciji Toplice—Kumrovec ali pa na morje.

STROJNE DELAVNICE

5. seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila 12. maja. V obravnavi je bil predlog delegatov za samoupravne organe. Dogovorili so se, da bodo predlog posredovali v razpravo in potrditev samoupravnim delovnim skupinam. V zvezi s proslavo, ki so jo organizirali, so odobrili sredstva za delujoče pri izvedbi programa.

Osnovni organizaciji ZSMS so naročili, naj posreduje program dela za letošnje leto, da bi lahko odobrili sredstva, ki so potrebna za njeno delovanje.

Osnutek predloga o delovnih mestih, ki so ga pripravili na sektorju za ekonomiko, bodo pregledali in posredovali morebitne popravke. Predloge bo pregledala sedemčlanska komisija, ki bo na prihodnji seji tudi poročala o ugotovitvah.

Marijan Potočnik je govoril o osrednji proslavi partijskih in Titovih jubilejev na Pristavi.

JEKLARNA

3. seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila 20. maja. Najprej so pregledali sklepe, sprejete na drugi seji. Koordinacijski odbor bi moral organizirati razlago zakona o združenem delu. Nalogo bodo opravili do prihodnje seje. V zvezi z izvedbo proslav je bilo kritično ocenjeno delo mladih v TO jeklarna.

Predlagano je bilo, naj bi izlete organizirali po izmenah. Nalogo so zaupali delovodjem in delegatom članom izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Sredstva, namenjena za izvedbo izletov, naj bi razdelili glede na število članov sindikata po posameznih izmenah. Nalogo so zaupali komisiji za oddihe in izlete.

Strinjali so se s predlaganimi delegati za samoupravne organe, predlog pa bodo posredovali v razpravo in potrditev samoupravnim delovnim skupinam.

V načrtu imajo izvedbo poslovilnega večera za upokojene sodelavce. Vse potrebno bodo pripravili: predsednik, tajnik in blagajnik osnovne organizacije sindikata.

Sprejeli so več sklepov. Tri samoupravne delovne skupine še niso izvolile delegatov za izvršni odbor osnovne organizacije sindikata. Naročili bodo 30 izvodov brošure »Zakon o združenem delu«, strinjali pa so se tudi s predlaganim razdelilnikom te brošure.

Isrni odbor kritično ugotavlja, da plakete, ki so jih sodelavci prejeli, niso bile podpisane in je bilo zato tudi več kritičnih pripomb.

Adaptacija skladišča gradbenega oddelka

ENERGETIKA

V ponedeljek, 9. maja, je bila tretja seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Vsi sklepi, sprejeti na prejšnji seji, so bili izpolnjeni.

Sodelavcem Francu Kolariču, Stanetu Kokalju, Rudiju Sircu in Antonu Zupančiču so odobrili brezplačno letovanje na morju. Obravnavali so predlog možnih kandidatov za samoupravne organe Železarn, zbor združenega dela, občinske skupščine, ter posamezne samoupravne interesne skupnosti, kakor tudi za samoupravno delavsko kontrolo in disciplinsko komisijo v Železarni. O predlogih bodo razpravljali še na sestankih samoupravnih delovnih skupin in jih morajo potrditi do 25. maja.

Referentu za oddihe so naročili, da pripravi vse potrebno za izvedbo dveh dvodnevnih izletov, v predsezon. Pregledali so finančno poslovanje za prvo tromešecje.

ADJUSTAŽA BLUMING

20. seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila 13. maja. Predsednik osnovne organizacije sindikata Anton Andreuzzi je

poročal o izpolnjevanju sklepov, sprejetih na 19. seji. Referentka za oddihe Anica Filipaj je poročala o prijavah za letovanje v počitniških domovih. V TO Valjarne blumingštel je od 40 mest zasedenih le devet v počitniškem domu Crikvenica, medtem ko so ostala mesta vrnila sindikatu Železarn. Prav tako je od 124 mest v Biogradu na moru zasedenih le 69 mest, medtem ko so ostala mesta prav tako vrnila.

Miha Hostnik je posredoval predlog evidentiranih možnih kandidatov za samoupravne organe v Železarni. Poročilo so dopolnili s tem, da je treba predlog še razširiti, da bi laže pripravili izbor možnih kandidatov. O predlogu možnih kandidatov naj bi razpravljali na sestankih samoupravnih delovnih skupin do 20. maja. Isrni odboru so posredovali sklepe aktivna družbenopolitičnih organizacij temeljne organizacije Valjarne blumingštel. Skladno s sklepom osnovne organizacije ZKS so dopolnili 17. sklep omenjenega aktivna.

Za letovanje bodo pozneje določili člane kolektiva, ob sklepu seje pa so spregovorili še o udeležbi na proslavi partijskih in Titovih jubilejev na Pristavi.

TOZD MONTER DRAVOGRAD V PRVEM TROMESEČJU

Iz podatkov, ki jih navajamo v nadaljevanju, je razvidno, da se struktura prodanih proizvodov ne giblje v zaželeno smer, to je, v produkte, kjer bi bilo več lastne udeležbe. Situacija na trgu zahteva več enostavnih izdelkov, po nižjih cenah.

Trend izdelavnih in materialnih stroškov vidno narašča, cen izdelkov pa ni možno povečati, zaradi vedno večje konkurence, čemur sledi manjši dohodek. Pozna se, da je investicijska sposobnost gospodarstva manjša, naraščajo le adaptacije in popravila ter manjše investicije. Gradnja se ni razmahnila po pričakovanju, sklepajo se posli na kratke roke.

Velik pomen predstavlja pomanjkanje ustreznih materialov na trgu, dostikrat moramo vršiti zamenjavo profilov (npr.: namesto INP 34 je zamenjava z INP 40), razlike v teži pa gredo v breme izvajalcev, ker jih investitor ne prizna.

Zaradi neredne preskrbe z vroče valjanimi profili (določeni profili se valjajo enkrat do dvakrat letno) se povečujejo zaloge. Prav tako nam povzročajo probleme zastoji v proizvodnji, nezasedenost kapacitet (kupiti moramo vlečeno žico), težave pri uvozu, nezadovoljstvo kupcev zaradi kasnitev rokov in v končni fazi izpad dohodka.

Težave nastopajo pri izgradnji hal in skladišč, saj imamo veliko začetih gradbišč, ki jih zaradi kasnitev soizvajalcev in nepravilnega zavarovanja sredstev ni možno dokončati.

Bilanca uspeha za leto 1977

	Skupaj	Na povprečno zaposlenega po urah	
Število zaposlenih	252	257	
PRIHODEK	33.959.391	132.138	
Porabljeni material	17.926.759	67.754	
Amortizacija	1.091.044	4.245	
Skupaj porabljena sredstva	24.170.017	94.047	
DOHODEK	9.789.373	34.200	
Pogodbene obveznosti	868.802	3.381	
Zakonske obveznosti	1.333.499	5.189	
Osebnih prejemki	347.080	1.351	
ČISTI DOHODEK	7.239.992	28.171	
Realizirani OD	4.905.389	19.087	
Ostanek ČD	2.334.600	9.084	

Izpolnjevanje gospodarskega načrta za I. četrtletje in april 1977

	plan I. kv. 1977	izvrš. I. kv. 77	indeks	Plan april 1977	Izvrš. april 1977	Indeks
Staric nosilci						
in dod. armatura	ton	1.072	1.274	118,8	375	471
	din	10.912	12.572	115,2	3.816	3.965
Jeklene konstr.	ton	891	988	110,9	311	228
	din	19.066	15.470	81,1	6.677	5.015
Izolatorsko-kleparska dejav.	din	4.436	5.963	134,4	1.459	2.001
Skupaj	ton	1.963	2.262	115,2	686	699
	din	34.414	34.005	98,8	11.952	10.981

(Na mer odd tive del U nizi prit lovi nju, svel dob ljud zaš pra nize

Ze za s seve nja ga p Pogrupa Kar zaos kval njen ma mori preu Pr sküp rišča smoi pripri nost bere, na s Pri vlogi ših doho na i zarni denc Ze odno tavl jami stori zacij vsak kam nap ve, obre cij. dogo čali: Ni vodi delo obve in Z skeg pred orga naše Gl ščan Mor V p trebi vega in o poja da 2 ne c sti. delu teme prim

V čaku kot ker prak jo p več ko b mini prej, večj orga sred V men veza nost začn

PRVI, TODA ZANESLJIVI KORAKI

(Nadaljevanje s 1. strani)

membe. Reorganizirati je potrebno oddelke, urediti in uskladiti normative ter razporeditve in imenovanja delavcev, kar sedaj delamo.

Uvajanje nove samoupravne organiziranosti v temeljni organizaciji in približevanje samoupravljanja delovnemu človeku v sedanji fazi ocenjujemo kot zadovoljivo. Delavski svet in odbori so pričeli z delom in dobro delujejo, razen odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozastito, katerega dejavnost se pripravljamo povezati z delovno organizacijo in občino.

Zelo pomembno je, da je gradivo za seje dobro pripravljeno. Pri delu seveda pride do težav in pomanjkanja znanja s področja samoupravnega prava, te pa skupaj razrešujemo. Pogrešamo poslovilnike za delo samoupravnih organov. Dela je precej. Kar kopirajo se. Pri tem ne bi smela zaostajati strokovno področje in kvaliteta odločitev. Delo pri nadaljnjem uvajanju in izboljšanju sistema ter vgrajevanju vsebine bi se moralo nadaljevati bolj umirjeno in preudarno.

Pri delu samoupravnih delovnih skupin je zaradi racionalnega izkoriščanja časa potrebno, da je gradivo smotno zgoščeno, da je vodja dobro pripravljen in da imajo ljudje možnost, da gradivo z zanimanjem preberejo že pred sestankom in pridejo na sestanek vsaj delno pripravljeni. Pri tem pa ima Željar pomembno vlogo. Pri obravnavanju zahtevnejših zadev in kadar gre za delitev dohodka, so potrebna tudi objektivna mnenja in ocene odborov Željarne, poslovnih organov in izvedencev.

Zelo pomembni so dohodkovni odnosi in vse, kar je v zvezi z ugotavljanjem dohodka, s kalkulacijami, z obračunavanjem stroškov, storitev itd. Vsaka temeljna organizacija bi morala točno vedeti za vsak dinar, kako je pridobil in kam je vložil. Odpraviti bi morali napake in nekatere negativne pojave, ki se občasno dogajajo pri obremenjevanju temeljnih organizacij. Ti odnosi bi morali biti urejeni, dogovorjeni in čisti ter bi zelo povečali interes za gospodarjenje.

Notranje obveščanje poteka preko vodij in delegatov na samoupravne delovne skupine. Delovne ljudi obveščamo tudi preko glasilnih desk in Željarja. Gradivo o sejah delavskega sveta in odborov je pri predsedniku in na vodstvu temeljne organizacije ter dostopno vsakemu našemu delavcu.

Glasilo Željar na področju obveščanja izpolnjuje svoje naloge. Morda so nekateri članki preobširni. V prehodnem obdobju bi bilo potrebnih več člankov o uvajanju novega sistema, o boljšem načinu dela in o odpravljanju nepravilnosti, ki se pojavljajo pri delu. Željeno je tudi, da Željar piše o delu vsake temeljne organizacije in delovne skupnosti. Na ta način smo obveščeni o delu, uspehih in težavah v drugih temeljnih organizacijah, kar omogoča primerjavo našega dela z drugimi.

LEON MESARIČ (TOZD ŽELJARJA)

V naši temeljni organizaciji pričakujemo od nove organizacije več, kot smo imeli v stari. To pa zato, ker je željarja zastarela in je praktično s svojo osnovno vrednostjo povsem na tleh. Zdaj, ko bomo več odločali o svojem dohodku sami, ko bomo lahko zahtevali, da se naše minulo delo bolj upošteva, kot se je prej, pričakujemo na osnovi tega večje razumevanje vseh temeljnih organizacij, da bomo uspeli dobiti sredstva za modernizacijo.

V proizvodnji nismo veliko spremenili, ker je vsaka sprememba vezana na modernizacijo. Prihodnost željarne vidim v tem, da začnemo proizvajati nove artikale. Ti

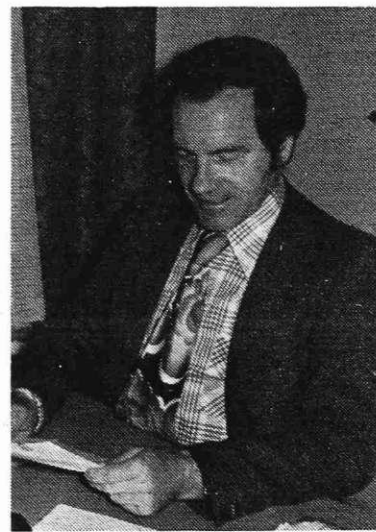
bodo novo temeljno organizacijo postavili v lepšo luč, kot je danes, ko se povsod kažejo negativni ekonomski kazalci. To pa zato, ker je več kot 50 % proizvodnje željarne namenjene izvozu in to po nižji ceni, kot je na domačem trgu. Mislim, da je to vseeno potrebno, da lahko živijo drugi obrati, ki devize rabijo. Željarja jih konkretno ne rabi. Tudi tistih rezervnih delov, ki jih tako malo dobimo, ni pomembno primerjati z ostalimi deviznimi sredstvi v Željarji.

Prav zato mislim, da je nujno, da preide željarja na nove artikale, ki sem jih predvidel že v svojem programu, ko sem kandidiral za to delovno mesto. Prva novost bi bili žičniki z navoji, ki jih danes uporabljajo lesna industrija za izdelavo palet, pa tudi industrija, ki izdeluje montažne zgradbe. Imenujemo jih ameriški žičniki, ker so jih Američani prvi začeli uveljavljati. Pri nas jih še ne delamo, potreba pa so že, vendar tržišče še ni dovolj raziskano. Tudi naša služba s te strani še ni naredila toliko, kot bi lahko. Pričakujemo prve podatke, da bi se v proizvodnji teh žičnikov lahko usmerili.

Druga novost bi bila proizvodnja profilirane žice, ki bi jo prensli iz žičarne. Povpraševanje na trgu je, v velikih količinah jo uvažajo. Po drugi strani pa predelovalna industrija sploh ne dobi profilov, ki jih potrebuje.

Ravno zaradi tega menim, da ima željarja perspektivo, čeprav so nekateri mnenja, da je ni pametno razvijati, ker je nerentabilna. Ob pomoči strokovnih služb bo treba narediti ustrezen program in se obrniti na druge temeljne organizacije zaradi združevanja sredstev, kar nam omogoča tudi novi samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo.

Delavci kažejo več zanimanja za delo, za to, kako se naši artikli vrednotijo in koliko zanje tudi dobimo. Samoupravni organi so prevzeli svoje obveze izredno resno in z njimi je prijetno delati. Udeležba na sestankih je stoodstotna. Razpravljalcev je veliko. Vsak, ki kaj vpraša, dobi pojasnilo. Na teh sejah sodelujem po službeni dolžnosti, mislim pa, da je ena mojih osnovnih dolžnosti, da pripravim materiale in svetujem našim organom tiste sklepe, oziroma taka pojasnila, ki jim lahko odpirajo pogled na problem. Ne smemo pozabiti zakona o združenem delu. Le-ta je osnova. Ljudje pa veliko premalo vedo o njem, niso ga toliko preštudirali kot tisti, ki smo na takem delovnem mestu, imamo čas za to in smo se več ukvarjali tudi z družbenopolitičnim delom. V željarji smo vsaj nekaj storili za spoznavanje zakona. Imeli smo predavanja preko osnovne organizacije zveze komunistov, sindikata in ZSMS, trikrat pa za vse delavce v obratu. Obravnavali smo poglavja o temeljnih načelih, o dohodkovnih odnosih. S tem smo naredili korak naprej, zakon še dolgo ne bo izčrpan in posredovati bo treba naprej, da ga ljudje spoznajo in se ravna po njem.

Informiranje je zdaj boljše, kot je bilo včasih. Pričakujemo pa, da ne bi dobivali toliko papirja. Že za vodja temeljne organizacije so preobširni materiali breme, še slabše je, ko mora tako gradivo posredovati vodja smoupravne delovne skupine. Zato je potrebno, da so nakratko napisane smernice, in že center, ki material pripravlja, mora nakazati, kaj te spremembe prinašajo delavcem in temeljni organizaciji in kaj jim kratijo.

Kadar samoupravne delovne skupine oblikujejo neke zaključke, jih je treba resno jemati, ker delavci niso izrekli svojega mnenja le zato, ker jih nekaj teži, zahtevajo tudi, da se kaj spremeni. V nasprotnem primeru so razočarani, čutijo, da nekdo drug upravlja.

V temeljni organizaciji prenašamo informacije preko glasne deske (sklepi samoupravnih organov in druge informacije). Važnejše informacije predelamo na sestankih samoupravnih delovnih skupin, ker gre mnogo ljudi mimo deske, ne da bi se ozirli nanjo.

O Željarju rečem le najboljše. Brez njega si informiranja v Željarji, pa tudi na Jesenicah predstavljati ne moremo. Lahko pa bi bilo v njem več kritičnih sestankov. Vsak občan prispeva svoj delež k urejanju družbenih razmer in če določeno stvar kritizira, je prav, da se taka stvar objavi, tudi če jo drugi po nekkih forumih zagovarjajo.

JOŽE OSVALD (TOZD LIVARNA)

Za nas in za tiste temeljne organizacije, ki so sestavljale nekdanjo TOZD Talilnice, bi lahko rekli, da je to že drugi korak in ne le prvi, kot vi pišete. Že takrat, v TOZD Talilnice, smo predvideli, da bi se razdelili z ozirom na tehnološki proces. Prav livarna se zdi tipičen primer za temeljno organizacijo (ima sto delavcev in šest samoupravnih delovnih skupin), proizvajajo pa jeklo, jeklene ulitke, modele, barvne kovine, tako da bi jo v tretjem koraku lahko delili še naprej.

Pri delu samoupravnih delovnih skupin, zlasti glede informiranja, razlik ni, tudi prej je bilo obveščanje zadovoljivo. Skušamo pa racionalizirati delo SDS, to sem napisal tudi v svojem programu, tako da bi se približali zboru delavcev. Tudi delavski svet je dobro začel, pozna se, da so v njem ljudje z izkušnjami pri družbenopolitičnem delu. Ti imajo seveda to prednost, da takoj ločijo v gradivu važno od nevažnega. Tudi izvršilni organi delavskega sveta so začeli delati. Odbor za samoupravno

delavsko kontrolo se še ni sestal. Imeli smo nekaj težav, predsednik je bil tudi odsoten zaradi bolezni. Sicer pa ima ta odbor v livarni že nekaj izkušenj še iz stare temeljne organizacije. Menim pa, da največjo odgovornost nosijo vodstvo temeljne organizacije in družbenopolitične organizacije, da začno samoupravni organi delovati, tudi odbor za samoupravno delovsko kontrolo, še zlasti, če je delavcem jasno, kakšne so njegove naloge.

Osebnost mi informacije v temeljni in delovni organizaciji zadošča. Tudi sam imam precej izkušenj iz družbenopolitičnega dela, tako da mi ni težko izluščiti iz informacije bistva. Običajno v vodstvu temeljne organizacije poskrbimo tudi za tolmačenje gradiva, ki naj bi bilo obravnavano na sestankih samoupravnih delovnih skupin. Najprej ga predelamo individualno, nato pa razpravljamo o njem in se domeni, v kakšni obliki ga bomo posredovali delavcem. Kot že rečeno, uvažamo v praksi sestajanje po zborih delavcev. Poznamo se med seboj, tudi problematiko poznamo, zato se je pokazalo, da je to najustrežnejša oblika za razpravo in sprejemanje sklepov.

Željarja radi beremo. Naj za primerjavo povem, ko bi postavili drugega zraven drugega kup Željarja in kup Livarskega vestnika, bi prej zmanjkalo Željarja kot slednjega, čeprav je le ta strokovno glasilo in bi pričakovali, da ga bo prej zmanjkalo.

Ko bi strnil svoje opažanje, bi poudaril, da nam nasplošno manjka samoupravljalvske zavesti. Na primer, obravnavali bomo plane samoupravnih interesnih skupnosti in sprejeti bodo. Nikogar pa ne bo skrbelo, pa gre za milijonska sredstva. In to je narobe. Mogoče bo čas prinesel rešitev, mislim pa, da bi morali, konkretno v temeljni organizaciji, vodstvo in družbenopolitične organizacije usmerjati taka pojmovanja na pravo pot.

Pred kratkim sem bral članek nekega švicarskega strokovnjaka, ki piše, da bodočnost livarnam pripada le v nerazviti delelah, v razvitih pa bodo stagnirale. Tudi pri nas je

danes položaj livarn težji, poklic livarja je družbeno veliko manj vrednoten, kot je bil včasih. Včasih je bilo častno biti livar, ker to ni mogel biti vsak, danes pa se mladina usmerja v poklice, kjer je veliko lažje priti do osebnega dohodka, kjer delo ni tako fizično zahtevno in pogoj ugodnejši. Kljub temu imamo pri nas izsolane mlade livarje, delovno mladinsko organizacijo in pomlaje-no osnovno organizacijo ZKS. Planiramo pa tudi izobraževanje naslednje generacije mladih livarjev, s pripombo, da bi bilo šolanje potrebno uskladiti s potrebami in interesi livarne.

Drugače so naši izdelki obkrožili ves svet, če izvzamemo Združene države Amerike in Avstralijo. Tudi to je veliko priznanje za naše delo.

STANKA TREVEN-VULELIJA (TOZD DRUŽBENA PREHRANA)

Prišla sem iz skupnih služb, iz sektorja prodaje in sem v tej temeljni organizaciji drugi mesec. V kolektiv se vživljam iz dneva v dan in kar rada sem v novi sredini. Spopasti sem se morala s širokim območjem dela v tej temeljni organizaciji: problematika samskih domov, restavracije, samopostrežne restavracije, kantine in dveh počitniških domov v Crikvenici in v Biogradu na moru.

Naš kolektiv šteje 203 zaposlene, večina jih je v kantineh in v kuhinjah. Borimo se po svojih močeh za dajanje uslug v naših kantineh, ki so raztresene po celi Željarji, dostikrat v zelo neprimer-nih prostorih, da je že prenos hrane in pijače otežkočen. Kantine so majhne, tako da kakšnih večjih zalog ni mogoče imeti. Stalne probleme imamo s hranjenjem embalaže.

To je že del odgovora na očitke delavcev, ki so večkrat upravičeni. Naš kolektiv je priden, dela čisto v zelo težkih pogojih. Zavedamo se napak in pomanjkljivosti in jih skušamo odpravljati. Kot rečeno, so že prostorski pogoji zelo neugodni. Veliko je odvisno od odnosa kantine-ke do delavcev. Pogosti so očitki zaradi nečistoče po kantineh. Čistilke v kantineh nimamo in upam si reči, da je nepotrebna. Delavec dobi hrano na pladnju; ko bi dejansko jedel nad pladnjem, ko ne bi za seboj pustil polite mize in smeti poleg koša za odpadke, bi bila tudi čistoča v kantineh boljša. Tega naše kantine sproti očistiti ne morejo. Imamo veliko število kantiner in to število bremenja stroške, zato si novih ne moremo privoščiti.

Zato apeliramo na delavce, da sami pripomorejo k snažnejšemu okolju. Mislimo, da bi si skrb za čistočo v kantineh prevzele osnovne organizacije ZSMS, da bi po delovnih skupinah opozarjali na čistočo.

Tudi inventar je po nekaterih kantineh v zaskrbljujočem stanju, kljub temu da nikjer ni star, da ga obnavljamo. Škodo povzročajo sami delavci, ki odvijajo vijake na stolih. Zavedamo se svojih napak, vendar bi morali tudi uporabniki poskrbeti za okolje, za videz kantine. Pritožbe so na vrste v kantineh. V obratih bi se morali domeniti, kako bodo prihajali na malico, ne pa, da že ob sedmih trkajo na vrata.

Kakšnih bistvenih sprememb v kantineh v bližnji prihodnosti ne predvidevamo, ker imamo v načrtu centralni objekt na Jesenicah, na Javorniku in na Koroški Beli, na samopostrežnem principu.

Pritožbe so tudi zaradi kvalitete obroka. Posreduje se spet cene. Zadnje cene za topli obrok so bile potrjene julija 1975. Vemo, koliko so se dvignili življenjski stroški, za meso in določene artikale celo do 30 %. Ta sredstva je seveda treba dobiti. Tudi naša temeljna organizacija bo morala poslovati po dohodkovnih odnosih, postaviti ekonomske cene, prekalikulirane na današnje življenjske stroške, in te cene posredovati delavskim svetom temeljnih organizacij v obravnavo, v dogovor, koliko so TO pripravljene prispevati za

topli obrok. Velik pritisk je bil na zvišanje vrednosti bona. Skupaj s sindikatom in z odborom za delovne in življenjske pogoje smo sklenili, da je treba vrednost bona zvišati čimprej, in tako smo prišli z manj na vrednost osmih dinarjev; pri tem pa cen nismo dvignili.

Hudi so očitki – in to naše ljudi boli – od kod družbeni prehrani sredstva iz sklada skupne porabe v višini 2.800.000. Jasno, da gre ta denar med 6.000 delavcev, če vemo, da se iz teh sredstev krijejo nagrade za štiridesetletnike, da je strošek na delavca v samskih domovih poprečno 917 dinarjev, delavec pa prispeva 311 din; da se razlika krije iz sklada skupne porabe, da se iz sklada krije razlika tudi pri obrokih, plačilo hrane za delavce prvi mesec.

Probleme imamo pri vzdrževanju samskih domov. Velikokrat se ljudje ne zavedajo, da morajo čuvati inventar, da minimalno prispevajo za stanarino, domovi pa so med najlepšimi v Sloveniji. Verjetno bi se odnosi uredili preko samoupravljanja v domovih. Ker so v teh domovih v večini mladinci, bi morala svoje prispevati tudi mladinska organizacija, v tesnem sodelovanju z nami.

Tudi za samopostrežno restavracijo je dosti očitkov. Objekt je arhitektonsko ponesrečen, prezačevalnih naprav ni, kuhinjski strop je nižji od jedilnice, zato se v jedilnici nabira para in vlaga se nabira na stenah. Postavili bomo prezačevalne naprave in vgradili kuhinjske nape, da bomo razmere izboljšali. Verjetno bo problemov še več, ker tudi voda zamaka v kotlovnice.

Večina naših delavcev rada zahaja v počitniška domova v Crikvenici in v Biogradu na moru. V Crikvenici imamo za domom velik kompleks zemlje, ki je last željarne Jesenice. Zanj bo potrebno čimprej poskrbeti, ker so apetiti turističnih in hotelskih podjetij veliki. Utegne se zgoditi, da nam zraste kakšen objekt za hrbtno. Potrebno bo združevanje sredstev, lahko tudi na nivoju Slovenskih željar, da bi šli v gradnjo kakega objekta z bazenom, da bi naši delavci lahko letovali preko celega leta, ne samo v ozki sezoni, crikveniško območje pa je znano po zdravljenu dihal. Letos smo že poskrbeli za manjša popravila, v Biogradu pa nam predstavlja največji problem odvajanje fekalnih voda. Menili smo, da bo letos že zgrajena mestna kanalizacija, vendar je svoje pogoje postavil tudi oceanografski inštitut, tako da kanalizacije še ni. Zamenjali smo plinski štedilnik. Že letos smo hoteli obnoviti ograjo okrog doma, vendar bo potreben načrt; nismo dobili niti dovoljenja za prekritje dvorišča za kuhinjsko zgradbo, kjer bi sušili perilo. Za oba domova smo nabavili nekaj dodatnih športnih rekvizitov, zgradili streho za igranje tenisa, dopolnili knjižno zbirko.

V teh dveh mesecih smo zelo resno začeli, precej že naredili, dnevno se odpirajo novi problemi. Delamo na ekonomskih kalkulacijah novih cen, skleniti bomo morali nove pogodbe z dobavitelji, ker je precej zastarelih. Naslednji teden imamo dogovor z mesarskim podjetjem za sklenitev aneksov, ker je prav od tega odvisno, kaj dobijo ljudje na krožnik.

Potrebno bo dogovarjanje s temeljnimi organizacijami znotraj Željarne, zlasti s temeljnimi organizacijami vzdrževanja, ker nam precej teh del izvajajo zunanji sodelavci. Potrebno se bo tudi dogovoriti, v kakšnem času bo delo opravljeno.

Tudi samoupravljanje v temeljni organizaciji je zaživelo. Imamo pet samoupravnih delovnih skupin, ki se dostikrat sestajajo. Obravnavamo materiale, ki jih dobivamo s centra, pa tudi našo interno problematiko. Ugotavljamo, da je SDS premalo, ena šteje celo sto ljudi; morali jo bomo razbiti. Sestajanje SDS je večkrat problem, ker so ljudje raztreseni po vsej Željarji. Ko smo obravnavali samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo, smo sklicali zbor delavcev. Formirali smo delavski svet, ki je imel že več sej. Skušamo na čim prodornejši in čim učinkovitejši način obravnavati novo organiziranost, kajti ljudje imajo iz zgodovine različne izkušnje: bili so pripojeni Željarji, pa zopet samostojni, pripojeni in zdaj so temeljna organizacija. Tudi sindikat dobro dela. Sploh lahko rečem o delovanju samoupravnih organov le najboljše.

Kljub razdrobljenosti po vsej Željarji obveščanje v redu poteka. Za vse sestanke izdamo vabila, obveščamo center in sindikat. V veliko pomoč nam je gradivo, ki ga dobivamo preko centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje. Tudi Željarja prebiramo, saj preko njega dobimo kompleksno sliko, kako delajo po drugih temeljnih organizacijah, za primerjavo z delom pri nas.

O NADALJNJEM RAZVOJU INVENTIVNE IN INOVACIJSKE DEJAVNOSTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

vacijske dejavnosti v TOZD, Janez Faletić pa o pomenu ustvarjalnosti delavskega razreda, kar v nadaljevanju v celoti objavljamo, in o ekonomskih učinkih inventivne dejavnosti transferu tehnologije

O POMENU USTVARJALNOSTI DELAVSKEGA RAZREDA

Glede na stanje in iz razpoložljivih statističnih podatkov lahko ugotovimo, da marsikdo v TOZD še ne zna ali noče pravilno oceniti možnosti, ki so v naši družbeni ureditvi dane za večji razmah materialnega ustvarjanja tako imenovane industrijske lastnine, oziroma tehnološkega znanja. Pojavlja se podcenjevanje lastnega znanja in lastnih dosežkov. Vzrok je v nepoznavanju možnosti zaščite industrijske lastnine in ekonomskih učinkov, ki jih je mogoče doseči s transferami in z ustvarjanjem nove tehnologije.

Globalno gledano, pa je osnovni vzrok v opaznem odkluku od marksistično-dialektičnega pogleda na proizvodnjo — ekonomski odnos ali slepo prevzemanje meščanske filozofije proizvodnje in organizacije.

Veliko vodilnih in vodstvenih kadrov tehnične ali ekonomske smeri smatra, da so razvojne službe glavni nosilec tehničnega napredka in zato ne iščejo možnosti v potencialnih ustvarjalnih zmognostih vseh zaposlenih. Marsikje pa obstaja še bojazen za lastne pozicije v organizacijskem sistemu.

Realno gledano, mora do oživitve tehnoloških komunikacij prisiliti ekonomska nujna, zato je trenutek pri nas pravi. Vsekakor pa ne moremo in ne smemo zanemariti edinstvene možnosti, da se vsak vloži dinar v to dejavnost dvakrat povrne.

Ta spoznanja niso nova in ne programska reklama DIATI, ampak le oživiljanje načel in pogledov najvplivnejših marksističnih teoretikov, ki so s svojimi spoznanji za celih 50 ali še več let prehiteli stvarnost in se zato lahko še danes od njih učimo. Naj omenim le nekaj citatov kot vodilo našega nadaljnjega razglabljanja:

Na družbenopolitični pomen množičnega ustvarjanja in iznajditeljske dejavnosti kaže misel Edvarda Kardelja: »Ko bi z drugimi besedami razložil Marxovo misel o primerjavi perspektive kapitalizma in socializma, bi rekel, da ima samoupravni sistem v tekmovalnosti z državno-lastniškimi oblikami socialistične družbe toliko večje možnosti, kolikor bo v njem delo učinkovitejše in produktivnejše kot v državno-lastniških odnosih«.

V resoluciji desetega kongresa ZKJ je poudarjeno: »Znanstveno tehnični napredek postaja vse pomembnejši dejavnik ekonomskega in družbenega napredka. Delavci v združenem delu morajo biti osnovni nosilci tega napredka, morajo uporabljati njegove sadove pri ustvarjanju novih možnosti za svoj lastni in celotni družbeni razvoj. Naša socialistična in samoupravna družba mora stalno razširjati materialni in kadrovski temelj znanstvenega dela, stimulirati mora ustvarjanje in omogočati hitrejšo uporabo modernih dosežkov.«

V proglasu predsedstva ZKJ in predsedstva sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, z dne 28. 12. 1972, je rečeno, »da v akciji za štednjo in stabilizacijo v polni meri upoštevajo predloge novatorjev in izumiteljev«.

Obstaja še veliko drugih vodil in političnih spodbud v smeri razvoja inovacijskih procesov. Med njimi nam morata biti svetel zgled in spodbuda stalno in nenehno zanimanje tov. Tita za stanje in razvoj materialne ustvarjalnosti delovnih množic.

15. decembra 1948 je predložil predsednik gospodarskega sveta vlad FLRJ in predsednik zvezne planске komisije Boris Kidrič predlog zakona o izumih in tehničnih izboljšavah, ki je temeljil na naslednjih ekonomskih in družbenih zakonitostih:

1. Brez stalne novatorske aktivnosti ni ekonomskega in družbenega razvoja. Inovacija je sestavni del produkcijskega procesa.

2. V socialistični družbi moramo zavestno spodbujati inovacijo, če želimo delavski razred vzporedno z razvojem svetovne tehnologije.

3. Tej potrebi mora slediti množičnost novatorstva in izumiteljstva.

4. V teh okvirih se družbeni interesi skladajo z moralnimi in materialnimi interesi novatorjev.

5. Zaradi tega mora družba iskati tehnične ustvarjalce in jim zaupati reševanje predvidenih in planiranih tehničnih vprašanj gospodarstva.

Danes lahko spoznamo usodno zaostajanje, razkorak v primerjavi

s takrat načrtovanimi smernicami. Zavedati se je treba, da smo veliko izgubili ravno v obdobju, ko prihaja do sprememb celotnih kompleksov tehnologije vsakih deset let. Rezultat zaostajanja: s 5,6 % prebivalstva v Evropi dajemo 0,56-odstotni delež k novim prijavljenim patentom.

Jasno je, da za tako stanje obstajajo objektivni razlogi. Naša družba ima eno največjih stopenj rasti gospodarstva. Razumljivo je, da bi takih razsežnosti gospodarstva ne dosegli brez uporabe tuje tehnologije.

Smatrati moramo, da smo to obdobje prerasli. Nujno moramo razvijati in oplemenjivati lastno tehnologijo z lastnimi močmi. Alternative ni, kolikor želimo kot družba opravičiti svoj zgodovinski obstoj.

Velikokrat srečamo malodušneže, ki enostavno nimajo smelosti in poguma orati ledino v tej smeri, ker enostavno ne poznajo sodobne politične ekonomije. Ne poznajo prednosti zakasnelega starta, ko se lahko okoristiš z že poznanimi dosežki, ne znajo ustrezno zaščititi svojega znanja in doseči ekstra prihodka. Patent brez zaščite sploh ni ekonomska kategorija. Mnogi, ki o tem odločajo, zaradi neznanja ali nezaupanja v ustvarjalnosti naše družbe celo dušijo in onemogočajo razvoj in stimulacijo nadarjenih ustvarjalcev, ki bi po Kidriču morali biti pionirji ne samo tehničnega napredka, ampak tudi na čelu delavskega razreda v borbi za socialistično preobrazbo naše družbe.

Zato je pred vse tehnične, gospodarske in družbenopolitične organe zaenkrat postavljena osnovna naloga: kako zagotoviti razvoj in nenehno širjenje množične inventivne dejavnosti kot baze za rast kvalitete lastnega razvoja proizvajalnih sil.

Spoznanje o zgodovinski in ekonomski nujnosti inovacije je prodrlo globoko v družbeno nadgradnjo. Ustava in zakon o združenem delu nam dajeta dovolj široko in močno oporo za delovanje. V interesu vsakega samoupravljalca je, da te principe in možnosti ob vsakdanjem delu izvajamo.

Zavedati se moramo, da kakršnakoli številčnost razvojnih in raziskovalnih služb s še takimi razpoložljivimi sredstvi nikakor ne more prenesti ustvarjalnosti številnejših angažiranih in stimuliranih neposrednih proizvajalcev, ki problematiko svojega konkretnega dela najboljše poznajo. Rezultati svetovne ekonomije kažejo, da največje uspehe dosegajo ravno tiste države in družbe, ki so na en ali drug način uspele zainteresirati čimveč svojih delavcev za množično inventivno dejavnost. Prepričani smo, da bi bili v glavnem skoraj vsi aktualni gospodarski problemi sedanjega trenutka rešeni že z vključitvijo desetih odstotkov zaposlenih, kar bi v SRS letno lahko prispevalo okoli milijardo 600.000 din najkvalitetnejšega inovacijskega dohodka, popolnoma neobremenjenega vseh obveznosti.

Dejstvo, ki se ga še ne zavedamo dovolj, je, da bi izdelava sanacijskih

projektov, z upoštevanjem množične inventivne dejavnosti in seveda kasnejše realizacije, predstavljala, pomembno manjši problem kot sicer, saj nam daje okrog 25 odstotkov večji ostanek dohodka že pri najmanjši angažiranosti.

Da pa današnji informativni sestanek ne bi ostal brez učinkov, DIATI Jesenice predlaga, da vsi prisotni sprejmemo naslednje moralne in politične obveze:

1. Vsaka OZD in TOZD v občini Jesenice bo do 1. oktobra 1977 sprejela samoupravni sporazum ali pravilnik o izumih, racionalizacijah in koristnih predlogih z enotnim kriterijem stimulacije novatorjev.

2. V vsaki TOZD in OZD bo sindikat pobudnik ustanovitve novatorskega aktivna, ki preko DIATI Jesenice deluje v okviru zveze organizacij za tehnično kulturo.

3. Organ skupščine občine Jesenice bo tekoče in redno spremljal potek inventivne dejavnosti in skupaj z vsemi zainteresiranimi reševal problematiko.

4. Nosilec aktivnosti bo občinski svet zveze sindikatov Jesenice.

INFORMATIVNI ŠTEVILČNI PODATKI

Izsek teh podatkov naj prikaže pozornost in vpliv inovacije pri nas in drugje v svetu.

— Siemens ZRN ima 60.000 prijavljenih in priznanih patentov, v njihovem patentnem uradu je zaposlenih 600 (!) strokovnjakov.

— Jugoslovanski patentni urad v Beogradu, ustanovljen 1921. leta, še nima registriranih 33.000 patentov in ima danes kot zvezni zavod za patente zaposlenih manj kot 100 ljudi.

— ZSSR ima letno 130.000 patentov in štiri milijone racionalizatorskih predlogov.

— NDR ima letno 6.000 izumov, vsak četrti zaposleni je vključen v novatorski proces.

— SFRJ pa ima letno 800 izumov in 8.000 novatorskih predlogov, celo Bolgarija in Grčija dosegata boljše rezultate.

— ZRN ima brez posebne patentne zakonodaje 800.000 novatorjev in 35.000 izumiteljev.

— Osnovni vzrok prepada med razvitim in nerazvitim svetom: 15 razvitih držav sveta ima 95 odstotkov vseh zaščitnih patentov.

— V ZRN se 75 odstotkov produktivnosti doseže s tehničnimi izboljšavami in izumi, v SZ pa 90 odstotkov!

— V Švici je 1000 patentov na milijon prebivalcev letno, v SFRJ pa 35!

— V razvitih državah pride en patent na 20 znanstvenikov, pri nas pa en patent na 200 znanstvenikov letno.

— V letu 1973 je imela Norveška 887 zaščitnih modelov, SFRJ pa 70!

— Struktura prijaviteljev patentov v SFRJ je podobna kot v ZDA v začetku stoletja.

spoznali in izmenjali težave, ki so jih imeli pri izdajanju svojih glasil. Isto leto je bilo tudi drugo posvetovanje o tovarniškem tisku v Sloveniji, in sicer na Jesenicah, ki je bilo še bolj uspešno kot prvo v Velenju. Razprava je bila zelo živahna o celoviti problematiki tovarniških glasil. Temu posvetovanju stapriskostvovala tudi tovariš Perovšek, kot zastopnik glavnega odbora SZDL Jugoslavije, in tovariš Ajdič, kot zastopnik novinarjev. Na poslo sprejeli zaključke s katerimi je Franc Tičar seznanil udeležence tretjega jugoslovanskega posvetovanja in je med drugim dejal:

— Razprava je pokazala, da je izdajanje tovarniškega tiska upravičeno in potrebno. Potreben je skupni okvirni koncept, kar pa ne izključuje diferenciacije glede na specifično posameznega podjetja. Dosele vzgojnim in političnim meram ni namenjena dovolj pozornosti in je potrebno v bodoče temu nameniti več pozornosti. Uredniški odbori naj se povežejo z okrajnimi odbori SZDL, kjer bodo dobili napotila prek komisije za tisk pri glavnem odboru SZDL Slovenije. Za sistematično povezovanje tovarniškega tiska s SZDL naj se v bodoče dostavljata po dva izvoda glasil komisiji za tisk v Ljubljani, po en izvod pa Društvu novinarjev Slovenije. Komisiji za tisk je treba dostaviti tudi poimenski seznam članov uredniških odborov, ki morajo biti center za zvezo med organi SZDL in z našo družbo.

Tovarniško glasilo mora objavljati vse sklepe delavskega sveta. Tovarniška glasila izdajajo upravni odbori ali sindikalne podružnice v podjetjih. Zaključki, ki bodo sprejeti na tem posvetovanju, naj se prenesejo na posvetovanje predstavnikov tovarniškega tiska FLRJ, ki bo v prvi polovici novembra v Kaštel Šućurcu, oziroma Splitu. Uredniškim svetom se priporoča, da izposlujejo po deset tisoč glasil FLRJ, ki bo ob priliki posvetovanja v Splitu.

... Mi smo na tem posvetovanju iz referata tovariša Perovška, ki je bil poslan od zvezne konference, prevzeli in pozdravili besede, da tovarniški tisk mora vzgajati delovnega človeka in ga izobraževati ter politično vzgajati in ne samo strokovno. Poudaril je tudi, da ne glede na to, ali je po poklicu novinar ali ni, pomembno je le, da se ukvarja z urednim tovarniškim glasilom, lahko postane član novinarskega društva. To je priporočilo za razpravo in sporočilo koordinacijskemu odboru.

Razveseljivo je, da se je na tem področju v tako kratkem času toliko doseglo in da se je za to zainteresiralo ne samo tovarniški tisk temveč vso javnost po Jugoslaviji, in koordinacijskemu odboru iskreno čestitamo. (Iz stenografskega zapisa s tretjega posvetovanja predstavnikov tovarniških glasil FLRJ v Splitu 1955, stran 12 do 15.)

Nadaljnja aktivnost v Sloveniji je razvidna iz tega, da je na dvanajsti redni skupščini Društva novinarjev Slovenije v Ljubljani, 14. aprila 1956, ponovno tekla beseda o pogojih lokalnega tiska in da je bila pri društvu naslednje leto organizirana komisija za lokalni tisk, ki so jo sestavljali: Dane Robida kot predsednik in člani Rastko Bradošnja, Rudi Vrgič, Franc Unčar, Drago Simenčič, Peter Dvornik, Tono Maslo in Mitja Švab.

LETA 1960 POSEBNA SEKCIJA ZA TOVARNIŠKI TISK PRI DRUŠTVU NOVINARJEV SLOVENIJE

Na iniciativno Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, v sredini maja 1960, je bilo posvetovanje o tovarniškem tisku v Sloveniji. Posvetovanju so prisostvovali predstavniki Zveze sindikatov Slovenije, Društva novinarjev Slovenije in večje število novinarjev tovarniških glasil v Sloveniji. Posvetovanje je vodil član predsedstva republiškega sveta ZSS in predsednik Društva novinarjev Slovenije Ivo Tavčar, ki je poudaril, da tovarniški tisk, glede na svojo razvitost, predstavlja pomembno politično silo.

Uvodni referat na posvetovanju je imel glavni urednik Delavske enotnosti Mitja Švab. Poudaril je, med drugim, da se je tovarniški tisk tako po številu kakor tudi po nakladi v zadnjih letih zelo razširil. To je obdobje, v katerem se je uveljavljalo delavsko upravljanje in obenem tudi dobilo večjo materialno osnovo.

Tovarniški tisk mora biti javni organ družbenega upravljanja v podjetju, ker si brez dobrega informiranja kolektiva ni mogoče predstavljati dobrega kolektivnega upravljanja. Tovarniški tisk bo uresničeval svoje naloge v tistih kolektivih, ki se zavedajo in vedo, kaj je bistveno v procesu samoupravljanja, kjer je samoupravljanje utrujeno. Po mišljenju Mitje Švaba je uredniški odbor politično in moralno odgovoren za delo in vsebino tovarniškega lista neposredno delavskemu svetu, ki mora usmerjati glasilo.

Mitja Švab je dejal, da je mesečna naklada tovarniških listov na področju Slovenije preseгла 70.000 izvodov in da glasila bere okrog 200.000 proizvajalcev in članov njihovih družin. Vse to samo povečuje odgovornost delavskega sveta in političnih organizacij v kolektivu. Ta glasila pišejo o najbolj neposrednih problemih proizvajalcev in zaradi tega lahko vplivajo na oblikovanje zavesti in razumevanja o dogajanjih v tovarni in komuni. Tovarniški tisk je postal v zadnjem času nujen. Še posebno v velikih kolektivih si ne moremo zamisliti delavskega samoupravljanja brez dobrega glasila, ki kolektiv obvešča o vseh pomembnih stvareh.

Govornik je v nadaljevanju dejal, da v Sloveniji izhaja okrog 50 tovarniških glasil. Ko je govoril o nekaterih tovarniških glasilih, ki se tiskajo kot revije, je Mitja Švab rekel, da običajno taka glasila ne morejo ustvariti tistega, kar se zahteva od tovarniškega organa, in da pogosto postajajo surrogat jugoslovanskih glasil in zaradi tega zelo omejeno pišejo o tovarni, občini in njenih problemih.

Ob sklepu je Mitja Švab ugotovil, da tovarniški tisk predstavlja eno od največjih možnosti obveščanja kolektiva in postaja družbeno sila, ki usmerja kolektiv, in zato na tisk moramo vsekakor računati. Predlagal je, da se razmišlja o formiranju posebne sekcije za novinarje tovarniškega tiska pri Društvu novinarjev Slovenije. V njej bi lahko skupno govorili o medsebojnih izkušnjah.

V razpravi, ki je sledila, so govorili o raznih vprašanjih, s katerimi se srečujejo novinarji pri tovarniškem tisku v vsakodnevnem delu. Še posebno so govorili o odnosu delavskih svetov do tovarniških glasil, o problemih, ki jih glasila morajo prvenstveno proučiti, in o merilih, v okviru katerih mora biti glasilo propagandni organ podjetja, v smislu dajanja objektivnih informacij, o povezanosti in odnosih z občinami.

Društvo novinarjev Slovenije je 20. oktobra 1962 organiziralo v Kranju posvetovanje o problemih glasil delovnih kolektivov na področju Slovenije ter organiziralo seminar za dopisnike glasil delovnih organizacij. Za to posvetovanje je sekcija za tovarniški tisk pri Društvu novinarjev Slovenije pripravila obsežno analizo glasil delovnih organizacij Slovenije. V Sloveniji se je takrat tiskalo 113 glasil delovnih kolektivov, med katerimi so nekatera izhajala šele mesec ali dva, nekatera pa, ki so izhajala že od prej, so prenehala izhajati, kar kaže, da je pogosto prihajalo do sprememb.

Naklada glasil je bila zelo različna in je se gibala med 200 in 12.000 izvodov. Glede na naklado, so glasila delili na tri grupe:

1. Glasila, ki so samo informativnega značaja, predvsem manjših kolektivov, ki dosegajo naklado od 200 do 700 izvodov.

2. Glasila, ki obravnavajo problematiko podjetja v celoti in katera imajo poleg informativnega značaja tudi mobilizacijskega, naklado pa od 1.500 do 12.000 izvodov.

3. Revije, ki imajo bolj ali manj strokovni značaj in izhajajo v nakladi po nekaj tisoč izvodov.

Vsak mesec je v Sloveniji izhajalo 184.000 izvodov glasil delovnih kolektivov. Njihovi stroški so bili zelo različni. Podjetja v Sloveniji so takrat letno dajala za svoj tisk okrog 166 milijonov dinarjev in to samo za tiskanje, brez stroškov uredništva, avtorskih honorarjev in podobno. Člani delovnih kolektivov so glasila v večini primerov prejeli brezplačno.

Takratne potrebe pa so že narekivale in nalagale, da so člani delovnih kolektivov pravočasno in vsestransko obveščeni. Zato je bil razumljiv interes bralcev vseh teh glasil, da so v njih zahtevali odgovore na najrazličnejša vprašanja, na katera so nalteli pri svojem delu, upravljanju v podjetju in v svojem življenju. Zaradi tega so ta glasila vedno bolj postajala tribune delovnih kolektivov, še posebno tista, katera so urejali sposobni uredniški odbori, oziroma novinarji. Tako so ta glasila postajala nosilci politike in mobilizatorji kolektivov ter v določeni meri tudi dopolnilna oblika za splošno in strokovno izobraževanje.

Ob sklepu so ugotovili, da je eno osnovnih vprašanj financiranje teh glasil, ki še ni povsem rešeno. To se je še posebno odražalo na novinarskih kadrih pri glasilih delovnih kolektivov, na statusu urednikov in možnostih nadaljnjega razvoja in strokovnega dvigovanja novinarjev.

Drugo vprašanje, ki se je ravno tako pojavljalo pri večini glasil delovnih kolektivov, je bila relativno nezadostna zainteresiranost za sodelovanje političnih in družbenih organizacij ter nekaterih strokovnih služb pri oblikovanju vsebine glasil. V maju 1968 je bilo osnovano združenje novinarjev in organizatorjev informiranja v delovnih organizacijah, ki deluje kot posebna sekcija Društva novinarjev Slovenije. (Se nadaljuje)

OB 30-LETNICI TOVARNIŠKEGA TISKA V JUGOSLAVIJI

V SLOVENIJI JE 478 GLASIL ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA, MED KATERIMI JE NAJSTAREJŠE GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — ŽELEZAR.

Tiski organizacij združenega dela — ali kakor so se prej imenovali — tovarniški tisk in kasneje glasila delovnih kolektivov, so se začeli razvijati v Sloveniji podobno kakor v vsej državi šele po osvoboditvi. Pred drugo svetovno vojno je znano v Sloveniji, vsaj doslej, samo eno tak glasilo, in sicer NAŠ KOVINAR — svobodno glasilo delavstva Kranjske industrijske družbe, oziroma sedanje Železarne, ki je začelo izhajati januarja 1937.

Iz leta v leto se je tisk organizacij združenega dela v Sloveniji razvijal hitreje kakor kjerkoli v Jugoslaviji. Že leta 1961 je bilo v SR Sloveniji 96 glasil delovnih organizacij, oziroma kolektivov. Deset let kasneje, to je, leta 1970, se je število povečalo za novih 64 glasil in jih je bilo skupno že 160. V letih od 1970 do 1974 je v Sloveniji zabeležen največji razmah tovarniškega tiska. Število se je povečalo za 240 glasil in tako je bilo leta 1974 v SR Sloveniji že okrog 400 glasil, do leta 1976 pa se je število glasil organizacij združenega dela povečalo na 478.

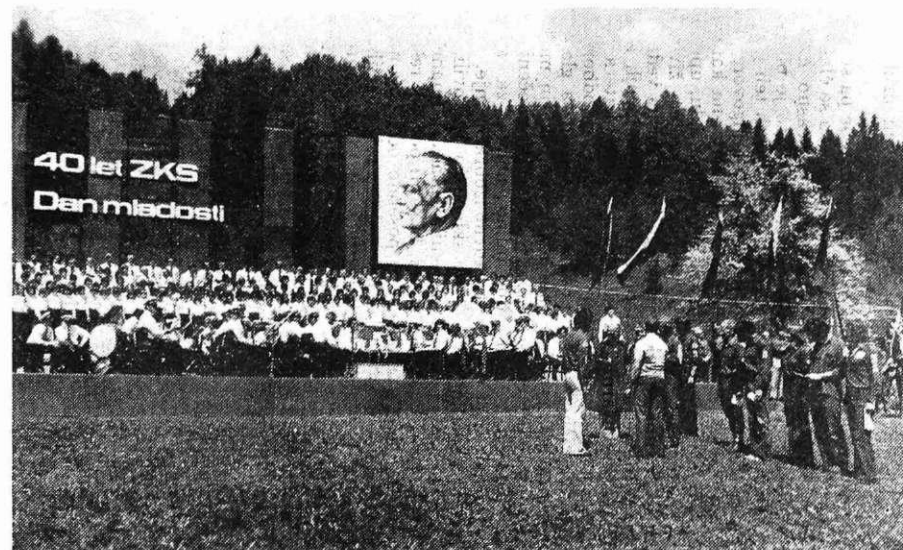
Skrb za glasila organizacij združenega dela in lokalnega tiska, kakor so včasih poimenovali obe vrsti, se je prek stanovskih združenj začela že dosti zgodaj. Tako so že na redni skupščini Društva novinarjev Slovenije, ki je bila v Ljubljani 21. maja 1948, poleg drugega govorili o pomoči lokalnemu tisku in o uspo-

sabljanju novinarskega kadra. Na peti redni skupščini Društva novinarjev Slovenije, ki je bila 18. marca 1949 v Ljubljani, pa je bilo poudarjeno, naj centralna glasila nudijo večjo pomoč lokalnim glasilom. Kot posebna oblika delovanja Društva novinarjev Slovenije so bile organizirane sekcije za posamezna novinarska področja, vključno za novinarje in dopisnike lokalnega tiska.

Na pobudo predstavnikov lokalnih glasil je bila 22. septembra 1955 osnovana sekcija novinarjev teh glasil, z namenom, da prek društva rešujejo probleme s svojega področja.

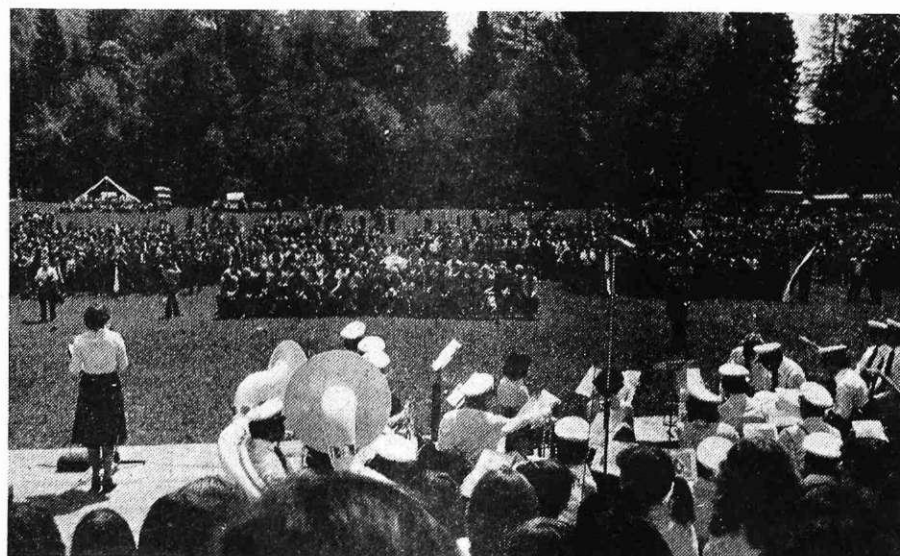
Že na tretjem posvetovanju urednikov tovarniških glasil Jugoslavije, ki je bilo 15. in 16. novembra 1955 v Splitu, je sekretar koordinacijskega odbora glasil delovnih kolektivov FLRJ Branko Ključarić v svojem poročilu o delu odbora med drugim in tretjim zasedanjem, oziroma posvetovanjem poudaril uspešno prvo in drugo posvetovanje o tovarniškem tisku v Sloveniji, ki je bilo v Velenju, kateremu je tudi sam prisostvoval, in na Jesenicah.

O tem je obširneje govoril v razpravi Franc Tičar, urednik glasila Iskre Kranj. Med drugim je poudaril, da je bilo prvo posvetovanje leta 1955 v Velenju pomembno predvsem v tem pogledu, da so se med seboj

DAN MLADOSTI

PRISTAVA

1977

Tiskano kot priloga Železarja 20/XXVI — 16. maja 1977

OBČINSKA KONFERENCA ZSMS
JESENICE IN KOORDINACIJSKI SVET
ZSMS ŽELEZARNE JESENICE
IZDAJATA JUBILEJNO ŠTEVILKO
GLASILA

HORIZONT

To številko so ob zaključku letošnjega meseca mladosti v jeseniški občini in v po-
častitev letošnjih jubilejev pripravili člani
komisije za informiranje in propagando
pri predsedstvu OK ZSMS Jesenice.

HORIZONT

Glasilo občinske konference ZSMS Jesenice

NAŠA MLADINA JE VERNO OGLEDALO NAŠE DRUŽBE

Mladina je sestavni del družbe, kajti v družbenem življenju ni stvari, ki ne bi vplivala na mladega človeka, pa tudi ni vprašanj, ki so bistvena za mladino, da ne bi bila deležna pozornosti naše družbe.

Najširšo politično akcijo mladih ljudi realizira in razvija ZSMS — idejnopolično in organizacijsko enotna in množična organizacija mladih. Na 9. kongresu ZSMS so mladi sprejeli zaključke za svoje politično delovanje in predvsem njihova je naloga, da jih tudi izpeljejo. Svoj del odgovornosti pa je prevzela tudi zveza komunistov, ki skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami ustvarja pogoje in podpira prizadevanja mladih za aktivno vključevanje v vse družbenopolitično življenje.

Ena od nalog kongresa je bilo organiziranje mladine v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v šolah vseh stopenj, na vasi, v krajevnih skupnostih in v JLA. Samo tako, da je ZSMS zbrala v svojih vrstah najširše množice mladih, kakor tudi njihove najrazličnejše organizacije, lahko vpliva na oblikovanje socialistične družbene zavesti mladih ljudi ter se bojuje za uresničevanje potreb in interesov mladine.

ZK ima pri socialističnem usmerjanju in organiziranju mlade generacije pomembne in zahtevne naloge. Napak in naivno bi bilo misliti, da je naša mladina že samo zaradi tega, ker raste in se vzgaja v socialistični družbi, v celoti in do konca socialistično usmerjena. Boj za usmeritev mladega rodu je za ZK bil in ostaja boj za perspektivo revolucije, za razvijanje socialistične družbene prakse. Mladina pa se mora vključiti v vse tokove socialistične družbene preobrazbe in se s svojo aktivnostjo vključiti v samoupravno in politično življenje. Mladina s tem prevzema in nosi del neposredne odgovornosti za reševanje družbenih — torej tudi svojih problemov — samo kot sestavni del organiziranih socialističnih sil.

Organizacija ZSMS se je tudi v naši občini aktivno vključila v razreševanje vseh vprašanj in na vidno mesto postavila naloge pri uresničevanju ustave in zakona o združenem delu in mlada generacija mora prispevati svoj delež k ustvarjanju socialističnih samoupravnih odnosov v celotni družbi. Prav tako je mladina aktivna v boju za stabilnejši razvoj gospodarstva in celotne družbe ter pri oblikovanju dolgoročne razvojne politike. Vse te in druge naloge pa bo mladina lahko opravila le v tistih okoljih, kjer je v ta prizadevanja vključen večji del mladine in ne le ozka vodstva ali forumi in kjer bo vztrajala na idejno jasni socialistični usmerjenosti.

Nalog, ki so jih prevzeli mladi, je veliko. Veliko pa je tudi število mladih aktivistov, ki s svojim mladostnim elanom skupaj z delovnimi ljudmi in občani razrešujejo zapletena družbena in politična vprašanja. Prav pri uresničevanju ustave in zakona o združenem delu, uresničevanju reforme izobraževanja, uresničevanju družbene samozasčite in ljudske obrambe in drugih sta nujno potrebna prav ta mladostni elan in zagnanost, kajti z uresničevanjem teh zakonov bomo ponovno napravili velik korak v zgodovini delavskega gibanja — korak, ki bo oblast v imenu delavcev spremenil v oblast delavcev samih.

Marija Zupančič-Vičar

Pristava, kjer je bila letos 21. maja, osrednja proslava jeseniške občine ob Titovih jubilejih in v mesecu mladosti (B)

Tone Čufar

MI PROLETARSKA MLADINA

*Povsod, kjer se dela in z delom trpi,
kjer jeklo se kuje in stavbe grade,
kjer tulijo stroji in rovi preže
na svoje pogumne kopače;
povsod, kjer sledi se stopinja trpina,
smo tudi mi, proletarska mladina.*

*Mnogo nas je, v milijone gre naše število,
v vseh delih sveta, povsod, kjer gorja je
obilo,*

*se čutimo mi, vse naše moči,
ves ogenj razpaljenih src se občuti;
usa svežost in sila v bedi rastoča,
pogumno in jasno v bodoče dni zroča,
vzlic teži sproščene mladosti se sluti.*

*Iz barak smo prišli, iz temnih podzemskih
domov,
iz koč smo izšli in z rojstvi v trpljenje
stopili,*

*se v njem jeklenili za trdo življenje,
za vse, kar je dano otrokom nižin,
otrokom fabrik, otrokom železa in jamskih
temin.*

*Preden smo čuli pesem radosti,
videli rože in božanje sonca spoznali,
smo vztrepetali ob jadrnem obupu mater,
očetov,*

*ki so za kruhom preskromnim se gnali,
glad nam težili, nam srca vedrili
s trudnim, v muki umitem smehljajem,
ki ga prikličejo žulji in kri,
ker se le v stiskah trpečim rodi.*

Člani osnovne organizacije ZSMS Planika TOZD Breznica že več let uspešno sodelujejo z graničarji na karavli Matije Verdnika-Tomaža v Zirovnici. Mladinke in graničarji sodelujejo na skupnih akcijah predvsem ob 15. avgustu — dnevu graničarjev in 22. decembru — dnevu JLA. Želja na obeh straneh za prihodnje je, da se sodelovanje ne bi omejevalo le na enkratne akcije, temveč naj bi se kontinuirano odvijalo skozi vse leto. Na našem posnetku so mladinke Planike in graničarji iz Zirovnice po končani delovni akciji, ko so s skupnimi močmi postavili ograjo okrog spominskega obeležja ponesrečenega sekretarja SKOJ Dragoljuba Milovanoviča v Završnici.

Janko Rabič

ŠPORTNIKI V MESECU MLADOSTI

Komisija za šport in prireditve pri občinski konferenci ZSMS Jesenice bo v mesecu mladosti organizirala več športnih tekmovanj v počastitev 40-letnice ustanovnega kongresa KPS, 85-letnice rojstva tovariša Tita in 40-letnice njegovega prihoda na čelo naše partije. Izvajalec tekmovanj bo odbor za rekreacijo in množičnost pri Zvezi telesno kulturnih organizacij Jesenice, mladi pa se bodo pomerili v malem nogometu, odbojki in kegljanju na asfaltu. V malem nogometu in odbojki bo tekmovanje le v moški konkurenci, v kegljanju na asfaltu pa bodo nastopile tudi mladinke. Tekmovanje v omenjenih športnih panogah bo danes, 26. maja in jutri 27. maja v popoldanskih urah v športnem parku Podmežakljo.

Vsem mladim športnikom želimo čimveč borbečnosti, tovarištva in dobrih rezultatov. Na sliki: Z lanskega tekmovanja v odbojki v okviru prireditev meseca mladosti v jeseniški občini.

Janko Rabič

SODELOVANJE MLADINK PLANIKE IN GRANIČARJEV

**Ljubljanska
banka**

**VARNO, ENOSTAVNO IN GO-
SPODARNO — TEKOCI RAČUN
PRI LJUBLJANSKI BANKI, PO-
SLOVNA ENOTA JESENICE.**

USPELI OBRAMBNI DNEVI

Prvi obrambni dan v naši republiki ni star več kot leto dni, izvedli so ga na neki ljubljanski srednji šoli. Tudi v jeseniški občini smo šli kar hitro po teh stopinjah in 29. septembra lani so v sončnem dnevu pripravili obrambni dan za učence in otroke iz vrtca v celodnevni osnovni šoli Žirovnica. Priprave na ta dan so potekale več mesecev, lahko pa rečemo, da je obrambni dan uspel. Bil je prvi in seveda so se pokazale določene pomanjkljivosti. Obrambni dan se je začel z zračnim napadom in šola je bila v hipu prazna. Učence višjih razredov so pomagale tudi otrokom iz vrtca in tako so se vsi zelo hitro umaknili na varno. Glavni program se je odvijal v dolini Završnice, kjer so pripravili bogat program, sodelovali so gasilci, taborniki in še drugi. Delovala je radijska postaja Stol, izdali so tudi glasilo.

Drugi obrambni dan so pripravili v Mojstrani. 25. december je bil hladen, oblačen dan, iz megle je celo rahlo snežilo. Ta obrambni dan se je začel z znakom za alarm in šola je bila v nekaj minutah prazna. Zatem so učenci odšli v Mlače, kjer so pripravili program, borci so mladim učencem pripovedovali o narodnoosvobodilni borbi, starejši pa so se seznanili z orožjem, pri tem so jim pomagali tudi vojaki s karavle na Belci, spoznali so se z osnovami prve pomoči in še z marsičem.

Najbolj obsežen obrambni dan pa je bil 16. aprila letos, kjer je sodelovalo okrog 3000 otrok, mladine in odraslih. Ta obrambni dan, na katerega so se pripravljali že od začetka šolskega leta dalje, bolj intenzivno pa zadnja dva meseca, so izvedli na osnovnih šolah Prežihov Voranc, Tone Čufar, posebni osnovni šoli (sedaj osnovni šoli Polde Stražišar), šoli na Koroški Beli in v vzgojnovarstvenih ustanovah Julke Pibernik, Angelce Očepek in Cilke Zupančič-Slonje ter na šoli za zdravstvene delavce.

V pripravi vseh obrambnih dni so aktivno sodelovali poleg Zveze rezervnih vojaških starešin tudi pripadniki JLA, gasilci, taborniki, planinci, krajevne skupnosti ter seveda ves učiteljski, oz. vzgojiteljski kader, na šolah, oz. v vrtcih, vključno s pionirsko in mladinsko organizacijo.

Tega dne, 16. aprila, se je obrambni dan začel z alarmom, ki pa ga žal na Plavžu niso slišali. Učenci mestnih osnovnih šol so se umaknili v Ukovo, prav tako otroci iz vzgojnovarstvene ustanove Julke Pibernik, otroci iz vrtca Angelce Očepek na Plavžu so šli na Plavški travnik, dijaki šole za zdravstvene delavce v Vrbje pri separaciji Šave pod Hrušico, učenci osnovne šole in otroci vrtca na Koroški Beli pa v dolino Bele, na Zevnike. Učenci jeseniških osnovnih šol so se potem umaknili na Kres. Vsi so izvajali natanko določen program, ki je obsegal seznanjanje z raznim orožjem, prvo pomočjo, kako se postavi šotor, na Kresu je delovala radijska postaja, izdali so tudi Dnevne novice.

Dijakinje in dijaki šole za zdravstvene delavce so izvedli ves sanitetni program, delo pa so nadzorovali zdravniki.

Otroci iz vzgojnovarstvenih ustanov so se seznanili z delom gasilcev in tabornikov, obrambni dan pa so sklenili z mitingom, tako kot tudi ostali učenci in dijaki, ki so ta dan imeli obrambni dan.

23. aprila so organizirali obrambni dan na železarsko izobraževalnem centru. V šoli so se zbrali ob 6. uri zjutraj, kjer so imeli pouk do pol desetih, ko so po znaku

za alarm vsi izpraznili šolo, se umaknili v Ukovo, zatem pa odšli na Pristavo, kjer so po predvidenem programu obrambni dan sklenili z mitingom.

25. aprila je bil na Jesenicah tudi širši posvet, na katerem so ocenili obrambne dneve v jeseniški občini. Osnovna ugotovitev je bila, da so obrambni dnevi uspeli, posebno če upoštevamo, da so bili povsod to prvi taki dnevi in so se pokazale določene pomanjkljivosti, ki pa jih bo lahko odpravili. Ob tem so poudarili, da bo v prihodnje potrebno te obrambne dneve izvesti v povezavi s krajevno skupnostjo, kot so to letos zelo uspešno storili na Koroški Beli, kjer so pritegnili v delo vse dejavnike v krajevni skupnosti. Kajti le če bodo obrambni

načrti posameznih ustanov in krajevne skupnosti usklajeni, lahko tudi v prihodnje pričakujemo uspehe.

Obrambni dan pa je koristen z več vidikov. Učenci so se odločali za skupine, ki so v določeni meri blizu njihovi poklicni usmeritvi, začelo pa se je tudi osveščanje učencev.

Ob koncu pa velja izreči vse priznanje tistim, ki so pripomogli, da je obrambni dan tako uspel.

Seveda je ta zapis presuhoparen in ne more pričarati vseh tistih drobnih doživetij, ki so naredila ta dan še bolj privlačen. Vseeno pa lahko rečemo, da so učenci doživeli marsikaj zanimivega in da se bodo tega dne še spominjali.

Obrambni dan jeseniških osnovnih šol na Kresu nad Koroško Belo (12)

Obrambni dan jeseniških osnovnih šol na Kresu nad Koroško Belo (13)

SOCIALISTIČNO SAMOUPRAVLJANJE – EDINA ALTERNATIVA

Z volilno programsko konferenco ZSM Slovenije v novembru 1976 in s seminarjem za najodgovornejše delavce v ZSMS februarja letos smo krepko stopili v leto priprav na X. kongres ZSM Slovenije in Jugoslavije.

Poročilo minulega mandatnega obdobja je pokazalo, da smo v tem obdobju dosegli pomembne pozitivne spremembe v delu Zveze socialistične mladine. Močne spodbude za te spremembe je dala celotna dejavnost Zveze komunistov in vseh organiziranih družbenih sil za dosledno razvijanje in krepitev sistema socialističnega samoupravljanja. Na teh temeljih se je močno okrepila idejnopolitična enotnost mlade generacije in uveljavila njena pripravljenost, da konkretno sodeluje pri uresničevanju vseh tistih nalog, katerih namen je krepitev samoupravnih odnosov na vseh področjih družbenega življenja in dela.

Spričo stabilnega političnega položaja v vsej družbi in razmer v katerih so bile pojasnjene številne velike dileme o načinu organiziranja mladih in njihovi vlogi v družbenopolitičnih in samoupravnih odnosih, je bilo mogoče hitreje premagati številne pomanjkljivosti, s katerimi se je mladinska organizacija ubadala pri svojem delu že več let.

Domala v vseh okoljih, kjer mladi živijo in delajo, so ustanevili osnovne organi-

zacije ZSM. Začele so se številne akcije, ki so s svojo vsebino spodbudile veliko zanimanje med mladimi. Tu gre predvsem za akcije tekmovalne narave v OZD, šolah, po vaseh itd.

Prostovoljne mladinske delovne akcije so se v zadnjem času močno uveljavile in na njih se vsako leto zbere več tisoč mladih.

Nova zasnova enotnega družbenopolitičnega organiziranja mladih, ki jo je postavila tretja konferenca ZKS in konkretno razčlenil IX. kongres ZSMS, se je pokazala kot pravilna, njeno vrednost pa vse bolj potrjuje konkretna praksa.

Seveda ocena, ki se nanaša na dosežene pozitivne spremembe in dosežene uspehe, nujno pripelje k sklepu, da je stanje popolnoma dobro, da ni problemov, ali pa, da je največ problemov rešenih.

Gre samo za dosežene pozitivne spremembe in uspehe, ki pomenijo dober začetek za tisto, kar moramo še storiti. Za ZSMS, pa tudi za družbo in ZK v celoti, je najpomembnejše, da smo med veliko večino mladih dosegli visoko stopnjo enotnosti pogledov za najvažnejša vprašanja nadaljnega razvoja socialističnega samoupravljanja, ki so jih opredelili ustava in sklepi X. kongresa ZKJ ter glede najvažnejših vprašanj vloge mlade generacije v razvijanju našega sistema, kar se kaže v

Prvič: Veliki večini mladih je postalo povsem jasno, da je socialistično samoupravljanje edina alternativa za nadaljnji uspešni razvoj naše federativne večnacionalne skupnosti, za krepitev oblasti delavskega razreda in delovnih ljudi. Skratka prevladala je zavest, da je mogoče le preko sistema samoupravljanja uspešno reševati številna protislovja, s katerimi se srečujemo v nadaljnjem razvoju, in da je to zgodovinska priložnost za pravo svobodo človeka.

Drugič: Globoko se je zakoreninilo spoznanje, da se mladina lahko popolnoma uveljavi in uspešno rešuje »svoje« probleme samo kot del celotne družbene skupnosti, kot resnični subjekt sistema socialističnih samoupravnih odnosov.

Tretjič: Preživeta sta praksa in pojmovanje, da se lahko mladi prek svoje organizacije obračajo na družbo s seznami želja in zahtev, katere »njihove« probleme in kako naj bi jih reševala družba. Postalo je jasno, da je mogoče le z delom in konkretnim družbenopolitičnim angažiranjem bistveno vplivati na reševanje teh problemov, zvezo socialistične mladine pa razumemo in sprejemamo predvsem kot neposredno organizatorico konkretnih akcij mladine, ne pa kot njeno politično predstavnico.

V prihodnje mora ZSM še naprej širiti področje svojega delovanja. Pri tem morajo biti konkretne akcije, konkretno angažiranje pri vključevanju in organiziranju mladih težišča nalog. ZSM mora biti s svojo akcijo in idejnim vplivom navzoča povsod, kjer mladi ljudje delajo in živijo. Sestankovanja in razprave, ki ne pomenijo dogovora za akcijo, ki ne mobilizirajo mladine v praktične akcije, ne vodijo nikamor. Vse akcije, ki jih organizira ZSM, morajo biti odprte za vse mlade ljudi, ne glede na to, ali so člani organizacije ali ne.

Se odločneje se moramo torej boriti proti vsakršnemu sektaštvu, saj je ZSM neposredno odgovorna za družbenopolitično angažiranje in pravilno socialistično vzgojo in usmerjanje mladega rodu, ne pa samo svojih članov. Pri tem se kot pomembno poraja vprašanje nadaljnje vsestranske krepitve vloge osnovnih organizacij v vsakem okolju.

Vloga osnovne organizacije ZSM lahko krepi in zagotavlja dejansko udeležbo mladih v družbenopolitičnem življenju določenega okolja samo, če ima široko podporo vseh organiziranih socialističnih sil.

Mladi želijo in hočejo, da se v svojem življenjskem in delovnem okolju počutijo kot pravi subjekt, neposredni udeleženec samoupravnega odločanja o vseh življenjskih vprašanjih. V tem je poglavitni motiv za njihovo večjo družbeno in politično angažiranje. Če občutijo, da nihče ne upošteva njihovega mnenja, stališč in akcij njihove organizacije, potem logično sklepajo, da so potisnjeni na rob najpomembnejših družbenih dogajanj. Povedati pa moram, da so takšni pojavi pogosti. Seveda mora mladinska organizacija prevzeti nase odgovornost in obveznosti tudi za organiziranje različnih tekmovanj, organizirati različne tribune in druge akcije. Tudi to je zelo koristno in prava vsebina dela mladinske organizacije, toda brez neposrednega vpliva na samoupravne odnose in reševanje ključnih življenjskih vprašanj ni prave motiviranosti za družbeno politično dejavnost.

Omenim naj samo dejstvo, da so marsikje različne družbene prostore, za družne domove ipd. v katerih so se mladi prej zbirali, organizirali prireditve, plese in druge dejavnosti, spremenili v poslovne prostore, skladišča, mi pa le ugotavljamo, kako se mladina zbira okoli cerkve ali zapravlja prosti čas v kavarni. Mladinske organizacije nenehno sprožajo ta vpra-

šanja, vendar brez neposredne pomoči in angažiranja SZDL in ZK ni uspehov. Seveda ZSM v takšnih situacijah ne nastopa kot tista, ki zahteva, marveč želi ob skupnem angažiranju rešiti ta vprašanja, ki se objektivno tičejo vse družbe.

Ali primer s počitniškimi domovi in drugimi objekti za organizirano programsko bivanje mladih ter vprašanje popustov za organizirana potovanja mladih. Zaradi čistih ekonomskih računov so ti objekti popolnoma skomercializirali svojo dejavnost. To so samo nekatera vprašanja, ki nimajo možnosti, da bi jih pozitivno rešili brez širše podpore.

Zveza socialistične mladine bo še naprej posvečala vso pozornost večjemu angažiranju mladih pri izpolnjevanju delovnih obveznosti v OZD, šoli, fakulteti. Pri tem še posebej razvijamo pravilnega socialističnega odnosa do dela.

To je naša najpomembnejša družbena naloga, saj pravica do samoupravljanja, do dejavnosti na vseh drugih življenjskih področjih izhaja le iz dela in sadov tega dela.

V okolju, kjer mladi ne izpolnjujejo svojih delovnih obveznosti, kjer neopravičeno izostajajo z dela, kjer se ne borijo za večjo produktivnost, kjer je veliko slabih ocen in tistih, ki ponavljajo razred, se mladinska organizacija ne more z ničimer pohvaliti, čeprav bi bilo videti, da dobro organizira in vodi kakšne druge akcije.

Tudi na področju idejnopolitičnega dela in marksističnega izobraževanja mladih moramo nadaljevati z začetimi akcijami in, kar je najbolj bistveno, ta sistem idejnopolitičnega dela in izobraževanja ter spoznavanjaz marksizmom moramo prenesti v osnovne organizacije, v TOZD, v KS, šole.

V prihodnje bo potreben večji napor, skupaj s SZDL, za okrepitev družbene in vzgojne vloge družbenih organizacij, ki vključujejo mlade. Te organizacije so bile na IX. kongresu ZSMS opredeljene kot kolektivni člani ZSMJ, vendar se v praksi v akcijskem pogledu ta funkcija premalo uresničuje.

Čaka nas neposredno večje angažiranje študentske mladine, za katero zdaj v celoti gledano ne moremo trditi, da je dovolj organizirana in dejavna. Nimamo kakšnih izrazitih problemov in negativnih pojavov na univerzi, ni pa tudi dovolj akcij.

Najrealnejšo priložnost za boljše organiziranost in večjo dejavnost študentske mladine vidimo predvsem v skupnem odločnem angažiranju organizacij ZK in ZSMS za napredek in razvoj samoupravnih odnosov v visokem šolstvu. Zakaj stopnja razvitosti teh odnosov, ki resno zaostaja v primerjavi z drugimi področji družbenega življenja, je zavora za vsako drugo dejavnost tega dela mladine.

Se moramo izboljšati delovno metodo organizacij in vodstev ZSM.

Tudi v mladinski organizaciji so precej pogosti pojavi nenehnega sestančevanja, ponavljanja različnih sklepov in stališč, člani vodstev pa svojo dejavnost večkrat omejujejo samo na navzočnost na različnih sejah. Torej še vedno ni dovolj zavzetosti v bazi, tam, kjer je potrebna neposredna pomoč pri konkretnih akcijah za uresničevanje stališč in sklepov.

ZSM in tudi druge organizirane sile imajo neposredne obveznosti in odgovornost za krepitev SZDL. Prepričan sem, da je to prvo vprašanje v naši organizaciji v tem trenutku, ko se pripravljamo na X. kongres ZSM Slovenije. V tem vidim velik prispevek mladih k dozorevanju zavesti o družbenopolitični vsebini socialistične zveze, prispevek k uresničevanju vloge socialistične zveze v našem družbenopolitičnem sistemu, v sistemu socialistične samoupravne demokracije, zlasti k uresničevanju njene frontne razsežnosti. Pri tem

moramo izhajati iz spoznanja, da ni fronte organiziranih socialističnih sil brez mlade generacije, brez njihove politične organizacije, brez njihovih družbenih organizacij. To pa seveda ne zmanjšuje samostojne odgovornosti socialistične mladine za oblikovanje lastne programske akcije usmerjenosti na nam vseh skupnih temeljih, zasidranih na idejni in politični oceni ključnih točk našega razvoja, od katerih reševanja je odvisen uspešen družbeni razvoj, pa tudi od ocene družbenih sil.

V tem trenutku bi morali ugotoviti, ali se socialistična mladina s svojo programsko akcijsko usmerjenostjo vključuje v enotne napore družbenopolitičnih organizacij v času, ko bomo z ustavo, zakonom o združenem delu, stabilizacijo, neuvrščenjem in drugimi akcijami eno odločilnih bitk za socialistično samoupravljanje. In naprej, ali je v tej usmerjenosti dano poročilo, da bodo mladi ljudje v tej enotni družbeni akciji opravili vlogo generacije, ki je najbolj zainteresirana za rezultate družbenih sprememb. Če je naša ocena takšna, potem bi lahko z vso odgovornostjo prevzeli nase tudi spoznanje, da je odgovornost za uresničitev takšne politične usmerjenosti mladinske organizacije skupna. Pri takšni oceni bi lahko izhajali iz doseženega.

Dejstvo je, da so problemi mladine danes v središču družbene pozornosti, začeni pri izobraževalnih, vzgojnih in eksistenčnih pa vse do vprašanj ustvarjalnosti in dela mladih ljudi.

Veliko večja je angažiranost mladih v družbeno političnem življenju in družbenem dogajanju sploh. Tisto, kar je pri tem pozitivno, je dejstvo, da se zelo težko, zlasti v nekaterih mladinskih vodstvih omaje sodba, da je edino merilo družbene dejavnosti mladih njihova dejavnost znotraj socialistične mladine. Ne bi smeli spregledati dejstva, da je takšno stanje zasluga mladinskih aktivistov, ki skušajo po smernicah X. kongresa ZKJ in IX. kongresa ZSMS razviti zasnovo politične organizacije mladih znotraj zasnovane socialistične samoupravne demokracije. Tu gotovo obstajajo težave, s katerimi včasih, kakor je videti, premalo računamo; ki se merijo s težavami drugih družbenopolitičnih organizacij, ki iščejo način za svoje družbeno uveljavljanje znotraj razvite zasnove socialistične samoupravne demokracije. Preobrazba socialistične mladine deli po svoje usodo naše družbene preobrazbe sploh. To dejstvo ni zaskrbljujoče, postalo pa bi, če bi obveljala sodba, da zveza socialistične mladine v tej preobrazbi družbe in v svoji preobrazbi zaostaja veliki bolj, kot je to splošni trend, ki ga lahko ugotovimo v družbi.

Za nas je to osrednje vprašanje. Gre za problemsko oceno, ali se srečujemo samo s težavami v izpolnjevanju programskih nalog, ali pa gre tudi za težave z opredeljevanjem, dograjevanjem zasnove mladinske organizacije, ali se pri dograjevanju te zasnove srečujemo z nerazumevanjem in celo odkritimi odpori, enakimi odpori proti vlogi organiziranega subjektivnega dejavnika, organizirani subjektivni zavesti v razvoju naše družbe sploh.

Menim da gre tudi za težave pri dograjevanju in razumevanju zasnove ZSM. Dokaz za takšno oceno lahko najdemo v programih organizacij. Ta je bolj ali manj podoben vsem programom družbenopolitičnih organizacij in ima malo elementov, ki ga karakterizirajo kot program nalog mladinske organizacije. To dejstvo odkriva tako pozitivne kot negativne strani. Pozitivne, da je tudi socialistična mladina del skupne družbenopolitične akcije organiziranih socialističnih sil, negativne pa, ki jih je več, da se pri takšni usmerjenosti ne kaže v tej celotni enotni politični akciji specifičnosti mladinske politične organizacije pri izbiri problemov, njihovem pristopu in smeri njihovega razreševanja.

Razumljivo je, da niti zasnova socialistične mladine ne more biti statična, je dinamična, terja nenehno dograjevanje v skladu z razvojem družbenoekonomskih in družbenopolitičnih odnosov, z razvojem naše družbene zavesti, s spreminjanjem razmerja družbenih sil.

Ni dovolj samo sklicevati se na stališča kongresa, saj so ta gotovo kažipot, smer razvoja zasnove organizacij, pa tudi praksa dvoletnega uresničevanja spoznanj, potrebe po idejnopolitičnem boju terjajo, da dajemo tudi znotraj takšne smeri vsebinske in akcijske drugačne poudarke.

Ce ne bomo pazili na to, potem pomeni, da zapiramo oči pred dejstvom, da smo v tem času dosegli v naši družbi zelo veliko spricho skupnega družbenega napora, zlasti, v razvijanju samoupravljanja, socialistične fronte družbenih sil, razvoja proizvodnih sil itd. Tisto, kar bi morali napraviti v tem trenutku je, da se poudarek s pretežno organizacijske faze postavi na vsebinska ideološka vprašanja, na probleme razvoja socialistične samoupravne demokracije. Ta vprašanja moramo opazovati skozi prizmo življenjskih problemov, ki se posebej zrcalijo med mladimi ljudmi.

Zato se moramo reforme izobraževalnega sistema, izvajanja zakona o združenem delu, kmetijske politike, odnosa do dela in produktivnosti dela, mednarodne problematike, problematike demokracije, svobode in pravic človeka in občana lotevati z drugačnega vidika, predvsem z vidika perspektive njihovega reševanja.

To so vprašanja, ki danes ne zaposlujejo le mladih, temveč vse ljudi v svetu. V njihovem reševanju izkoriščamo prednosti samoupravnega sistema. S tem našim načinom in pristopom v svetu človeka odtujenih političnih in ekonomskih sistemov smo odprli pozitivno alternativo. In mladinska organizacija bi morala ambicioznejše ponuditi to alternativo svetu, zlasti naprednemu mladinskemu gibanju v svetu.

V pripravi na kongresu ZSM so za razpravo pomembna tri vprašanja. Prvo vprašanje je uresničevanje družbene vloge ZSM, oziroma razumevanje možnosti uresničevanja njene vloge v naši družbi.

Gre za to, ali naj bi to vlogo realizirali v družbi kot celoti v enotni družbeno politični akciji, v celoviti družbenopolitični in samoupravni strukturi naše družbe, z dejavnostjo celotne fronte organiziranih socialističnih sil ali pa z naporom socialistične mladine, se pravi znotraj organizacijskih okvirov mladinske organizacije.

Gotovo obstajajo različni pristopi. Ti obstajajo tudi v praksi in takšen različen pristop lahko opazimo tudi v programih organizacije.

Iskanje možnosti za realizacijo družbene vloge, zlasti z ukvarjanjem s tako imenovanimi mladinskimi vprašanji le znotraj socialistične mladine, pomeni, da niso odprte možnosti za političen nastop mladine zunaj njene organizacije v drugih družbenopolitičnih organizacijah in v samoupravni strukturi naše družbe, niso dovolj odprti demokratični kanali stopanja mladih ljudi v družbenopolitično življenje. Drugače povedano, zunaj socialistične mladine ni dovolj razumevanja za pobude in za dejavnost mladih.

Menim, da se lahko strinjamo, da je res večkrat tako v praksi, enako pomembno pa je tudi vprašanje, ali obstajajo takšne pobude mladine v krajevnih organizacijah socialistične zveze, občinskih, republiških. Drugače povedano, ali se kot mladi zavedamo, vemo, hočemo, uporabljati vzvode in poti, kanale, ki so nam dani kot drugim delovnim ljudem na voljo v samoupravni strukturi družbe prav do družbenopolitičnih zborov v skupščinah, s katerimi dobivamo neposredno možnost, da vplivamo na odločitve in prevzemamo odgovornost za njihovo izvajanje v skupščini, zlasti pa, ali znamo in kdo bo uporab-

SODELOVANJE Z MLADINO NA AVSTRIJSKEM KOROŠKEM

Dvajsetega februarja je bil v Celovcu v prepolni dvorani delavske zbornice občni zbor slovenske mladine na avstrijskem Koroškem. Seje se je udeležila tudi delegacija Zveze socialistične mladine Slovenije, v kateri so bili poleg predstavnikov republiške konference tudi predstavniki OK ZSMS Jesenice. Po občnem zboru so se slovenski predstavniki s svojimi koroškimi sovrstniki, med katerimi so bili tudi predsednik Zveze slovenske mladine, ki se je prav na tem občnem zboru preimenovala iz Slovenske mladine Teodor Domej in tajnik Zveze slovenskih organizacij na avstrijskem Koroškem inž. Srečko Wieser in ostali, pogovorili o nadaljnjem sodelovanju. To sodelovanje naj temelji predvsem na stikih posameznih občinskih konferenc Zveze socialistične mladine Slovenije z obmejnimi kraji onkraj meje.

Ena izmed oblik tega sodelovanja je bil tudi obisk predstavnikov koroških Slovencev aprila na Jesenicah ter seminar v Železni Kapli, ki so se ga udeležili tudi predstavniki OK ZSMS Jesenice.

Na občnem zboru Zveze slovenske mladine v Celovcu so sprejeli tudi akcijski program, v katerem so zajete naloge na področju izobraževanja, političnega dela, kulturne dejavnosti, sodelovanja z ZSMS in slovenskimi mladinskimi organizacijami v Italiji, sodelovanje s solidarnostnim komitejem in demokratičnimi mladinskimi organizacijami v Avstriji. Med pomembnimi nalogami so se obvezali, da bodo povsod tam, kjer je mogoče, ustanovili krajevna vodstva Zveze slovenske mladine.

Jeseniška mladina je lani pokazala tudi solidarnost do naših rojakov na Koroškem. Učenci in dijaki jeseniških šol so izvedli protestni pohod skozi Jesenice in najostreje obsodili vse tiste, ki jemljejo koroškim Slovincem svoje pravice (11)

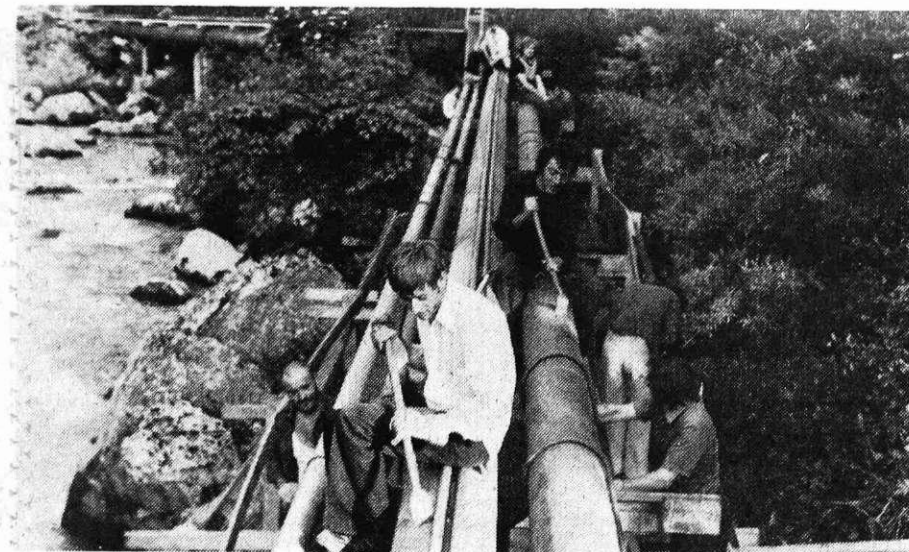
PLODNO SODELOVANJE SE JE ZAČELO

V Železni Kapli na avstrijskem Koroškem je bil od 19. aprila do 22. aprila seminar reorganizirane Zveze slovenske mladine na avstrijskem Koroškem, ki je trajal tri dni. Seminarja se je udeležila tudi desetčlanska delegacija Zveze socialistične mladine Slovenije, ki jo je vodil sekretar republiške konference Vito Habjan. V delegaciji so bili tudi predstavniki radovljiške in jeseniške občinske konference. Seminarja, ki pomeni eno izmed oblik usposabljanja in izobraževanja mladih pripadnikov slovenske narodnostne skupnosti na avstrijskem Koroškem, se je udeležilo 30 koroških Slovencev, obravnavali pa so problematiko mladinskega dela na Koroškem, organiziranost in delovanje Zveze socialistične mladine Slovenije, sistem samoupravljanja v Jugoslaviji, položaj narodnostne skupnosti v Sloveniji, boj za uresničitev pravic slovenske manjšine ter protislovensko propagando ter politiko neuvrščenosti in zunanjo politiko SFRJ.

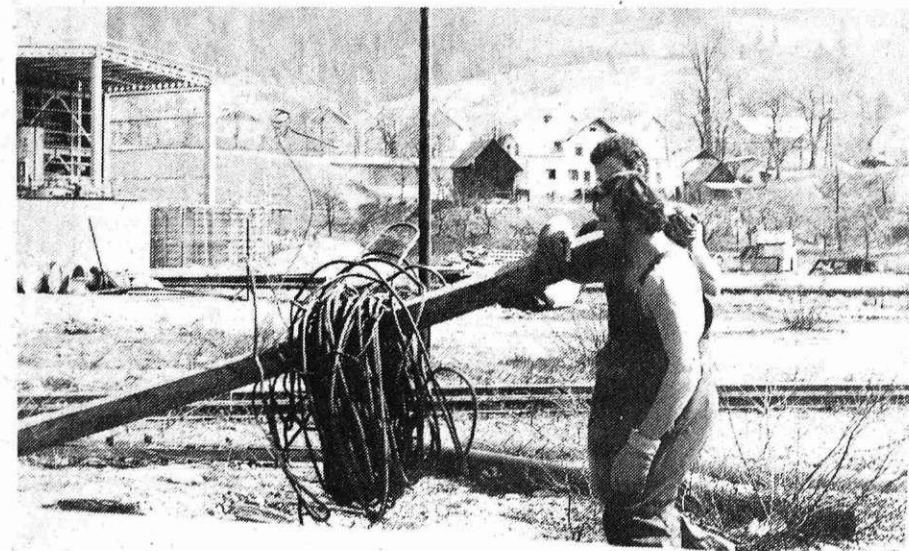
Taka oblika sodelovanja pa pomeni tudi veliko podporo pravičnemu boju slovenske manjšine za uresničitev in celovito uveljavljanje pravic, ki gredo pripadnikom slovenske skupnosti po avstrijski državni pogodbi.

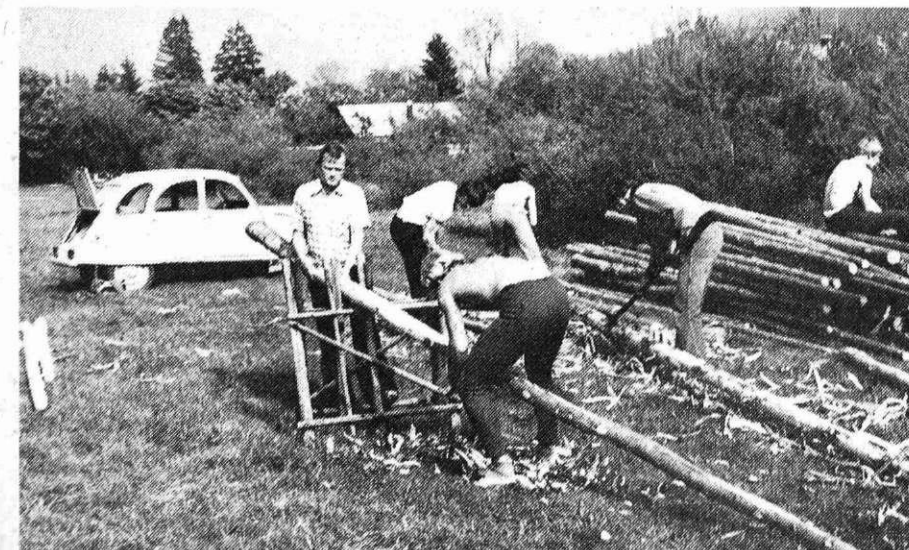
Mladi rod danes spoštuje slavne dni naše preteklosti. Ena od oblik negovanja tradicij NOB je tudi obiskovanje spominskih obeležij. Gornji posnetek je nastal vrh Mežaklje, kjer so spomenik padlih obiskali učenci osnovne šole 16. december Mojstrana (F)

Čiščenje cevovoda v Železarni (8)

Akcija »Sto ton odpadnega železa« v železarni Jesenice (9)

Člani OO ZSMS Dovje-Mojstrana so z delovno akcijo uredili športno igrišče na Prodih

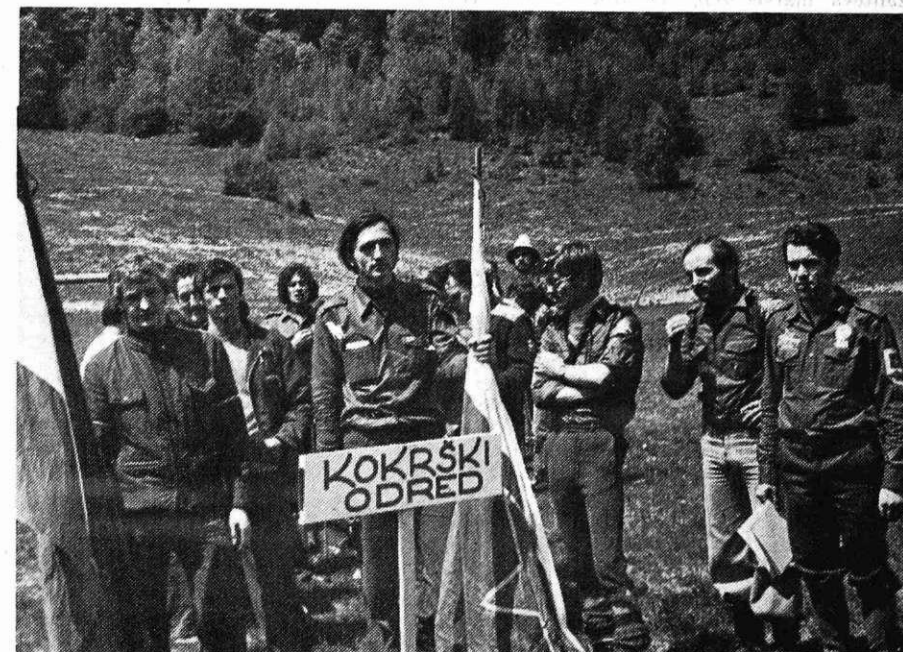
LOKALNE AKCIJE MLADIH JESENIČANOV

Na naših posnetkih so tri lokalne delovne akcije v jeseniški občini leta 1976. Med najbolj uspešne vsekakor sodi lokalna akcija v železarni Jesenice »100 ton odpadnega železa«. Druga akcija v Železarni »čiščenje cevovoda« je bila preobsežna in zahtevna, zaradi česar tudi ni bila zaključena. Ponagajalo je predvsem slabo vreme, poleg tega pa tudi disciplina na sami akciji ni bila ravno spodbudna. Poleg akcije mladih v OO ZSMS Dovje – Mojstrana se je v lanskem letu izvrstilo še nekaj lokalnih akcij, ki pa so bile manjše po obsegu.

V letu 1977 pa je osrednja akcija jeseniške mladine urejanje TRIM STEZE na Plavžu. Začetek akcije v prvi polovici maja je bil zelo spodbuden, tako da je moč računati, da bo ob koncu akcija uspela in prinesla zaželene rezultate.

moramo izhajati iz spoznanja, da ni fronte organiziranih socialističnih sil brez mlade mladine, da niti zasnova socia-

(Nadaljevanje s 3. strani)

Kokrški odred, v katerem gredo vsako leto na pohode na Pristavo mladi delavci iz železarne Jesenice (C)

ljal vzrode in mehanizme socialistične zveze ter kdo bo tako dajal problemom splošni družbeni pomen in jih skušal reševati z enotno družbeno akcijo? To so gotovo vprašanja zaposlovanja, možnosti, da si mladina s svojim delom ustvarja položaj v družbi, šolanje, štipendiranje, itd. Le če stvar tako postavimo, je mogoče sprejeti zahtevo, ki jo večkrat slišimo iz nekaterih mladinskih vodstev, da bi morali doseči enakopravnost socialistične mladine tudi znotraj socialistične zveze. Drugače enakopravnosti niti ne more biti, zlasti enakopravnosti v udeležbi pri oblasti, kot lahko večkrat razumemo takšno zahtevo. Takšen pristop, ki zvezo socialistične mladine razbremeni prevelike odgovornosti, ni mogoče izpolniti le z aktivnostjo mladih. Ali, po drugi strani, ZSM bi razbremenili pobude, skrbi in ustvarjalnega sodelovanja v skupni družbeni akciji, koordinirani z idejnopolitičnimi stališči ZK, usmerjeni znotraj SZDL. Ti problemi imajo med mladimi drugačno zaporedje, drugačno težo, drugačen pomen, zaradi česar so večkrat možne drugačne in neposrednejše rešitve, saj mladi niso obremenjeni z oportunističnimi življenjskimi izkušnjami.

Drugo vprašanje je, kakšen je prerez idejnopolitične usmerjenosti in političnega oblikovanja mlade generacije? To je pomembno vprašanje, na katerega moramo dobiti odgovor – s kakšnim idejnopolitičnim potencialom, s kakšnimi nazori se bo ZSM lotila uresničevanja svojega precej ambicioznega programa? Od idejnopolitičnega profila mladega rodu, od načina njegovega razmišljanja, od pogojenosti njegove miselne strukture v družbenoekonomskih in političnih dogajanjih pri nas in v svetu, proti kateremu smo močno odprti, je v marsičem odvisna perspektiva ne le mladine, marveč vsega našega družbenopolitičnega razvoja. Mladi ljudje stopajo

vsak dan v družbenopolitične procese, v procese samoupravnega odločanja, v samoupravno sporazumevanje, dogovarjanje, v delegatski sistem, prevzemajo ključne odgovornosti, saj imajo za to dovolj strokovnega znanja. Zato ta vprašanja niso nepomembna in moramo nanja odgovoriti sami. Prav tako na vprašanje, katere so družbene sile, ki vplivajo na vzgojo mladine in njen pogled na svet ter idejni profil, na njeno miselno usmerjenost. Pogoste so ocene, da imajo vse druge sile, razen organiziranih socialističnih sil, mladino v rokah. Takšne ocene najpogosteje demantira mladina sama, s svojo dejavnostjo v prostovoljnih mladinskih akcijah, s svojim reagiranjem in v zelo pomembnih idejnopolitičnih konfrontacijah, s svojim učenjem, delom itd.

Vprašanje je, ali ni to odsev nemoči mladinskih kadrov? Gotovo je, da mladi odsevajo vse dobre in slabe strani, vendar neprimerno bolj kritično, veliko več zahtevajo, njihova merila so strožja. Zato menim, da bi morali znotraj SZDL bolj odgovorno ustvarjati pogoje za to, da se bodo mladi kot delavci, aktivisti, ustvarjalci materialnih in duhovnih dobrin uveljavili s svojim delom kot samoupravljalci, ki bodo v skupni samoupravni akciji vplivali na reševanje družbenih in svojih vprašanj.

Tretje vprašanje je, kako so spremembe po desetem kongresu zveze komunistov in IX. kongresu ZSM pripomogle k večji povezanosti in homogenosti mladega rodu. Gre za to ali smo z družbenopolitično akcijo uspeli ob teh smernicah odpraviti razdvojenost, zlasti intelektualne ter delavske in kmečke mladine.

Kaj smo storili s tem, da se je ZSM organizacijsko preobrazila v enotno politično mladinsko organizacijo? Za nas je zelo pomembno vprašanje, ali je naša

mlada inteligenca del mladega rodu, ali je to bodoči intelektualni del delavskega razreda, vključen v celovite družbene napore mladega rodu, ali se obnaša kot mlada inteligenca delavskega razreda, ki krepi in pomaga načrtovati njegov politično razredni boj.

Vprašanje je, ali je pripravljena deliti in ali dejansko deli usodo delavske in kmečke mladine, se pravi, usodo svojega delavskega razreda, saj sama živi, kakor tista druga, od rezultatov lastnega dela, je z njo vzajemno povezana v skupni proizvodnji, v kateri opravlja ob združevanju dela specifično funkcijo.

Vendar je v enem delu v nasprotju z našo idolo združenega dela; treba je ugotoviti v katerem. Še vedno je potencialna intelektualna elita, uradniška plast lahek plen političnih in materialnih dobrin najrazličnejših idejnih in političnih sil, kot je to značilno za inteligenco v meščanski družbi. Na ta vprašanja bo treba odgovoriti do kongresa, saj je takšen odgovor tudi ocena uspešnosti dela.

Takšna ocena je potrebna predvsem, da bi lahko vrednotili učinek številnih dejavnosti, prostovoljnega dela, manifestacij, proslav, akcij pa vse do dela v zvezi z reformo izobraževalnega sistema, bojem za uresničevanje ustave, zakona o združenem delu itd. Kakšen vpliv so imele vse te akcije na idejnopolitično opredeljevanje in družbeno obnašanje mladih ljudi?

Brez takšne ocene dobimo vtis, da so vse dejavnosti same sebi namen.

Stopamo torej v leto priprav na kongres in čaka nas nemalo dela. Vrsta vprašanj zahteva odgovor. Z idejno politično, akcijsko enotnostjo, z delom, z zgledom, z bojem v prvih vrstah za še boljši jutri, za nenehen razvoj socialističnega samoupravljanja bomo odgovorili na vsa vprašanja. Ljubo Jasnič

KRITIČNO O SEBI

Na predzadnji seji predsedstva občinske konference ZSMS Jesenice so člani tudi kritično ocenili delo posameznih osnovnih organizacij, področnih konferenc predsedstva ter posameznih komisij. Ocena je kritična in predstavlja dejansko osnovo za temeljito razpravo v vseh osnovnih organizacijah za učinkovito delo v prihodnje. Prav je, da jo člani vsake osnovne organizacije tudi preberejo in o njej spregovorijo.

OO ZSMS GORENJSKA OBLAČILA

Redno pošilja vabila in zapisnike s seji OO ZSMS in predsedstva OO ZSMS. Na podlagi razgovora s predsednico ocenjuje, da je ZSMS aktivna in sodeluje skupaj s sindikatom pri razreševanju nalog v tej TOZD. Poudariti pa velja, da mora OO ZSMS biti bolj prisotna pri razreševanju vseh življenjskih vprašanj sredine, v kateri deluje.

OO ZSMS ISKRA TOZD TEL BLEJSKA DOBRAVA

Ocenjujemo, da je z novim vodstvom v tej sredini nastal velik premik pri vključevanju ZSMS v razreševanje vseh nalog. Nadaljnje akcije bo morala OO ZSMS voditi pri usposabljanju članov ZSMS in vodstva ter večje prisotnosti med mladimi, da bi zajeli čimširši krog mladih v članstvo ZSMS.

OO ZSMS UPRAVNI ORGANI SKUPŠČINE OBČINE JESENICE

Sledi akcijam OK ZSMS, tudi v svojem programu dela so izpostavili osnovne naloge ZSMS. Potrebno bo doseči večjo povezanost z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, ker je le-ta slaba in hromi učinkovitost OO ZSMS.

OO ZSMS KO-OP MOJSTRANA

Sestanki predsedstva OO ZSMS so zelo pogosti, vendar se v vodstvu in med člani OO ZSMS pojavljajo medsebojna trenja in nasprotja, ki hromijo učinkovitost OO. Zelo pogosti so očitki o aktivnosti in obnašanju predsednika OO ZSMS, ki ne zna usmerjati pripravljenosti za delo posameznih članov predsedstva, ki je v tej sredini prisotna.

OO ZSMS CARINA

se vključuje v vse akcije OK ZSMS in je prisotna pri delu v tej sredini. Predsednik je izpostavil problem organiziranja, ki je zavora za večjo angažiranost in prisotnost ZSMS med članstvom. Čimprej morajo izpeljati reorganizacijo OO ZSMS na več aktivov.

KS ZSMS V TPO GOLICA

Z združitvijo TP Rožca in Zarja je nastala TPO Golica, kjer bodo ZSMS organizirali v tri TOZD OO ZSMS – Rožca, Delikatesa in Manufaktura ter aktiv TOZD – IPI (industrija plastičnih izdelkov). Ob načrtnem delu z vodstvom OO ZSMS, aktivna ter koordinacijskega sveta v tej TOZD bo delo uspešnejše.

OO GP GRADBINEC KRANJ

Organizirali so se v TOZD Betonski in Železokrivski obrati, Projekt in TOZD Ljubljana. Niso pa še organizirali OO v TOZD Stanovanske in visoke gradnje. Vsebinska dela v OO ZSMS še ni prava in bo potrebno reševati poleg organizacijskih nalog tudi te. Dogovoriti se je potrebno s konferenco mladih delavcev v Kranju, da začnemo akcijo za ustanovitev koordinacijskega sveta ZSMS.

OO ZSMS ELIM

je z novimi volitvami vodstva OO ZSMS krenila na pot večje angažiranosti in obravnavanja vprašanj lastne sredine. Pred dobrima dvema mesecema pa je dotakratni predsednik predal funkcijo bivši predsednici z obrazložitvijo, da ni mogel zaradi nerazumevanja zadovoljivo opravljati svoje naloge. Kljub zahtevi OK ZSMS Jesenice, da se skliče politični aktiv v Elimu, kjer bi razčistili nastalo situacijo, še ni odziva.

OO ZSMS PLANIKA TOZD BREZNICA

Ko bi izhajali iz zapisnikov in vabil, ki jih imamo, bi lahko ocenjevali to OO kot uspešno, kar tudi je pri izvrševanju nalog OK ZSMS. Vendar pa iz razgovorov s političnim aktivom izhaja, da OO ZSMS še ni dovolj prisotna med mlado generacijo, niti pomembnejše ne vpliva na dogajanje v TOZD. Potrebno bo sklicati OO ZSMS, na kateri moramo oceniti odnose med posameznimi člani in zahtevati izvrševanje sklepov vodstva OO.

OO ZSMS SPLOŠNA BOLNICA JESENICE

V februarju so izvedli volilno sejo OO ZSMS, vendar OK ZSMS o tem niso obvestili. Iz razgovora s prejšnjim predsednikom in novo predsednico ocenjujemo, da bo v tej sredini morala ZSMS prehoditi še dolgo pot, da bo postala enakopravna DPO, ki bo prisotna pri razreševanju vseh nalog. V tej OO bodo v tem trenutku akcijo usmerili v kadrovske krepitve OO ZSMS – popis članstva in vodstva OO.

OO ZSMS GIP GRADIS

Ta OO je uspešno organizirana v štirih aktivih, kjer mladih sledijo akcijam OK ZSMS, aktiv v Anhovem se je vezal tudi na OK ZSMS Tolmin. Iz zapisnikov OO ZSMS sledi, da posvečajo pozornost poleg vprašanjem organiziranosti in delovanja v ZSMS tudi drugim vprašanjem življenja in dela v tej TOZD. Še posebej uspešni so pri organizaciji delovnih akcij, idejno političnem izobraževanju (marksistični krožek, mladinska politična šola Borbe).

OO ZSMS LIP MOJSTRANA

je bila ustanovljena v lanskem letu. Delegat te OO se sicer udeležuje naših posvetov in konferenc, vendar pa nimamo podatkov, kako deluje ta osnovna organizacija v tej sredini, ker nimamo nikakršnega dokumenta o njihovi aktivnosti. Ocenimo lahko, da je neučinkovita in moramo se dogovoriti, da jo običemo in ocenimo stanje.

OO ZSMS VODOVOD

Volilno programska seja te OO ZSMS je bila v marcu letos, pred tem pa ni bila aktivna, tako da bomo šele na koncu leta lahko ocenili njihovo aktivnost.

OO ZSMS VIATOR – TOZD JESENICE

Delegata te OO ZSMS se neredno udeležujejo posvetov in sej OK ZSMS. Ne pošiljajo vabil, niti zapisnikov s sestankov, kar kaže na neaktivnost in neučinkovitost pri razreševanju vprašanj v tej sredini. Namajo izdelanega programa dela, na akcije OK ZSMS se ne odzivajo.

HP GORENJKI – HOTEL PRISANK KRANJSKA GORA

OO ZSMS ni ustanovljena.

RAZGLASILI PRIZNANJA

Na osrednji slovesnosti ob letošnjih pomembnih jubilejih tovariša Tita in naše partije, ki je bila v soboto, 21. maja, na Pristavi, so razglasili tudi priznanja ZSMS mentorjem in članom ZSMS za uspešno delo v ZSMS.

Letos so ta priznanja dobili:

- mentorica **MARINA ROVAN**, učiteljica z osnovne šole Prežihov Voranc na Jesenicah za dolgoletno mentorsko delo na področju planinstva, ter
- OBČINSKA GASILSKA ZVEZA JESENICE za dolgoletno načrtno skrb za mlado generacijo.

Med posamezniki pa mladi družbenopolitični delavci:

- DRAGO BRANC** iz Rateč za uspešno delo v OO ZSMS Rateč, ki je v zelo kratkem času postala ena izmed najbolj aktivnih osnovnih organizacij v krajevnih skupnostih prav po zaslugi prizadevnega predsednika, ki poleg dela v ZSMS deluje tudi v organih krajevnih skupnosti.

- DRAGOMIR JOKIČ** za res aktivno delo v OO ZSMS Gradis, TOZD Jesenice, ki je ena izmed najbolj aktivnih OO prav po zaslugi predsednika, čeprav deluje v zelo težavnih pogojih.

- ZVONE-KOBENTAR** za dolgoletno aktivno vlogo v ZSMS tako v občinskem kot tudi republiškem merilu.

- MIRO KOČEVAR** za aktivno vlogo v OO ZSMS Iskra – TOZD TEL Blejska Dobrava ter za vodenje konference mladih delavcev.

- TIHOMIR KOSTIČ** za aktivno delo pri organizaciji mladinskih delovnih akcij lani v Posočju in za delo v OO Žebljarna.
- ZORA ŠCAVNIČAR** za dolgoletno delovanje v ZSMS ter vodenje konference mladih v izobraževanju.

Vsem nagrajencem čestitamo ob tako lepem priznanju in jim želimo še veliko uspešnega dela: mentorjem pri vzgoji mlade generacije v aktivne člane naše družbe, mladim družbenopolitičnim delavcem pa še nadaljnje ustvarjalno delo v ZSMS, kjer s svojim delom pripomorejo, da je ZSMS vedno bolj prisotna med mlado generacijo.

AKCIJE JESENIŠKIH TABORNIKOV

Utrinek iz brigadirskega življenja (5)

Jeseniški brigadirji na Kozjanskem (6)

Vroča pripeka in znoj na obrazih jeseniških brigadirjev (popravilo ceste v Brkinih) (7)

Zveza tabornikov občine Jesenice je ena najbolj množičnih specializiranih organizacij, ki po IX. kongresu slovenske mladine predstavljajo kolektivno članstvo ZSMS. Jeseniški taborniki so združeni v petih oddelkih, ki delujejo na območju jeseniške občine. Najbolj množična oddelka sta oddred Jeklarjev in oddred Plavžarjev, ki skupaj štejeta čez 600 članov. Ostali trije oddredi pa so Aljažev oddred Mojstrana, oddred pod Prisojnikom Kranjska gora in oddred pod Stolom Žirovnica. Skupaj jeseniška taborniška organizacija šteje 903 člane.

Na nedavni letni konferenci so člani zelo pozitivno ocenili delo v preteklem obdobju ter se dogovorili o novih nalogah in akcijah. Na letni konferenci je bilo predvsem poudarjeno, da se taborništvu danes vse bolj uveljavlja v širši družbeni skupnosti, predvsem velja omeniti vse tesnejše sodelovanje z družbenopolitičnimi organizacijami. Lani so se jeseniški taborniki izkazali na številnih akcijah, posebno akcijsko učinkovitost in hitro pripravljenost so pokazali pri pomoči prizadetim v Posočju.

Taborniki so se udeleževali vseh političnih manifestacij, organizirali pa so tudi vrsto samostojnih akcij. Tako so izvedli uspeh občinski mnogoboj v Mojstrani, ob vseh praznikih so kurili kresove, oddred Plavžarjev je organiziral izmenno taborjenje s 127 udeleženci, taborniki so redno skrbeli za spomenike in spominska obeležja, kar 212 tabornikov je obiskalo karavle v občini in graničarje obdarilo ob njihovem prazniku itd. Omenimo še, da je dal oddred Jeklarjev na razpolago trideset šotorov na potresno področje v Tolmin, izvršni odbor Zveze tabornikov je uvedel strokovno vzgojo v odredu pod Stolom in v odredu pod Prisojnikom, poleg tega pa je oddred Plavžarjev izvedel tudi več prostovoljnih delovnih akcij v domu tabornikov v Planini pod Golico.

Seveda ob vseh uspešno izvedenih akcijah ni manjkalo tudi težav in problemov. Nanje so opozorili na letni konferenci in se hkrati zavzeli, da jih v novem programskem obdobju uspešno premostijo.

Janko Rabič

VSE O ORGANIZACIJI IN IZVEDBI LOKALNE AKCIJE

V letošnjem letu so se zelo zgodaj začele priprave na letošnje zvezne in republiške mladinske delovne akcije, katere bodo organizirale občinske konference ZSMS in osnovne organizacije ZSMS. Morda ne bo odveč, če navedemo nekaj osnovnih stvari in navodil, kako se organizira in izvede lokalna delovna akcija. V jeseniški občini je nekaj osnovnih organizacij ZSMS letos že izvedlo nekaj takšnih akcij, predvsem mladi delavci v svojih sredinah. Kot smo se lahko prepričali, so akcije uspeli, dodati pa je treba, da so šepali predvsem osnovni organizacijski elementi akcije, se pravi pomanjkljivosti, ki jih je treba odpraviti. Želimo, da ta sestavek preberejo predvsem tisti mladinci, ki so v OO ZSMS zadolženi za prostovoljno mladinsko delo.

Najprej je treba poudariti, da so mladinske delovne akcije, ki so se pod vodstvom SKOJ pojavile leta 1946, svojevrstna oblika angažiranja mladih. Ena ob bistvenih sestavin vseh delovnih akcij je in bo ostalo negovanje bratstva in enotnosti jugoslovanske mladine. Na akcijah enotno delujejo mladi iz vseh republik in pokrajin, mladih vseh narodnosti, vseh socialnih struktur, z različno izobrazbo in podobno. Enotnost se ne kaže le na delovnih, s krampom in lopato v roki, temveč predvsem in vsebolj v samoupravnem, družbenopolitičnem, vzgojnem in interesnem delovanju.

Na šesti seji republiške konference ZSMS, ko je bilo v posebni točki obravnavano mladinsko prostovoljno delo, je bil sprejet tudi sklep, da mora vsaka osnovna organizacija ZSMS izvesti vsaj eno lokalno akcijo. Tukaj je treba posebej poudariti, da tudi takšno akcijo uveljavljamo na osnovi družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja.

Programiranje lokalnih akcij mora postati sestavni del planiranja v krajevni skupnosti, občini, samoupravni interesni skupnosti, organizacijah združenega dela, šolah in društvih. Pogostokrat se v vodstvih OO ZSMS postavlja vprašanje, kje najti ustrezen teren, oziroma delo za izvedbo akcije. Največ možnosti imajo prav gotovo mladi v krajevnih skupnostih, kjer se največ gradi, popravlja in investira.

V delovnih kolektivih je akcijo moč izvesti v obratih pri pospravljanju odvečnega materiala, zbiranja papirja in podobno. V te akcije je treba pritegniti tudi kolektivne člane ZSMS, vojake in preko SZDL v krajevnih skupnostih tudi ostale občane, najraje se bodo seveda odzvali brigadirji veterani.

Pri izvedbi lokalnih akcij ne smemo pozabiti tudi na planiranje. Že do poletja je treba skrbno sestaviti plan akcije in vzporedno s tem je treba izvesti dogovarjanje o sredstvih za akcijo. Tukaj morajo svojo vlogo odigrati mladi, ki so vključeni v

samoupravne organe. Vztrajati morajo na stališču, da se določeni objekti lahko zgradijo tudi s prostovoljnim delom, tako pa se prihranijo sredstva, ki jih potem ustrezni organi usmerijo drugam. Velja še opozoriti, da časovno lokalne akcije niso omejene, lahko so enodnevnne, večdnevne, pa tudi večtedenske. Od časa trajanja je odvisna vrsta drugih zadev, predvsem naselja akcije, prevoza, prehrane in podobno. Tudi obveščanje in propaganda sta pri pripravi in izvedbi akcije zelo pomembna stvar. Opozoriti je še treba, da tudi na lokalnih akcijah ne »pojeta« le kramp in lopata. Treba je poskrbeti za občasne kulturne prireditve, zabavne večere, srečanja ob tabornem ognju ter ostale interesne dejavnosti.

V tem sestavku smo navedli vse najosnovnejše stvari na lokalnih delovnih akcijah. Preostane nam edinole še, da mladim v osnovnih organizacijah ZSMS zaželimo čimveč uspešnih akcij in malo žuljev.

Janko Rabič

100 BRIGADIRJEV NA ZVEZNIH AKCIJAH

Že od začetka letošnjega leta tudi v jeseniški občini potekajo priprave za odhod brigadirjev na zvezne in republiške delovne akcije. Pri občinski konferenci ZSMS Jesenice se zavedajo pomembnosti teh priprav, kajti na letošnje akcije bo odšlo kar sto jeseniških brigadirjev. Prva izmena mladincev bo odšla v Posočje, in sicer v sestavi brigade jeseniško-bohinjski odred. Tam bodo nadaljevali lani začeta dela pri obnovi porušenih zgradb. Brigadirji bodo v Posočju od 24. junija do 15. julija. Tukaj še omenimo, da je brigada jeseniško-bohinjski odred lani v Posočju dosegla velike uspehe in se domov vrnila s številnimi priznanji.

Tudi drugo izmeno mladincev bo letos sestavljala brigada jeseniško-bohinjski odred. Brigadirji bodo odšli v Valjevo, ki je pobrateno z mestom Jesenice. Tam bodo v Robaju delali pri obnovi ceste.

V tej vasi je tovariš Tito prvič stopil v partizane.

Pri OK ZSMS Jesenice imajo obe brigadi že kadrovske izpolnjeni, prav tako imajo tudi že dokončno evidentiran vodilni kader. Ob koncu omenimo še, da se bo letošnjih akcij udeležilo tudi deset pionirjev, ki bodo v sestavi brigade gorenjske regije delali v Brkinih.

Janko Rabič

Brigadirji v Posočju — prihod brigade v naselje (4)

OO ZSMS HOTEL KOMPAS IN ALPINA OO ZSMS ne deluje.

OO ZSMS KOVIN — PREJ ŠPORTMETAL

Pri delu DPO je močno prisoten vpliv vodstvenih struktur, kjer le-te poskušajo vsiliti svoje rešitve. OO ZSMS se ni sposobna uspešno lotiti nalog, ki se postavlja pred njo, predvsem zaradi premajhne usposobljenosti in zavzetosti njenih članov. Med mladimi bodo izvedli ponovno evidentiranje za članstvo v ZSMS.

OO ZSMS LJUBLJANSKE MLEKARNE — TOZD KLAJNICA

je manjša OO ZSMS, ki zaradi kadrovske težave ne najde prave vsebine dela med mladimi. Ob tem se pojavlja še problem, ko nimajo dogovorjenega sodelovanja med DPO pri razreševanju številnih aktualnih nalog.

OO ZSMS ŽELEZNIŠKA POSTAJA

Organizirano imamo OO ZSMS, čeprav je ustanovljenih več TOZD. Ocenimo lahko, da je v tem položaju to edino primerna rešitev. Z novim vodstvom je OO ZSMS dobila vlogo in pomen, ki ji gre. Poleg razreševanja vprašanj o delu in aktivnosti v ZSMS se angažirajo tudi pri razreševanju širših problemov.

Nimajo koordiniranega dela z ostalimi DPO. Velike težave predstavlja neživljenjska samoupravna organiziranost železniškega vozlišča.

OO ZSMS ZDRAVSTVENI DOM

Članov ZSMS je 15, vseh mladih pa 21. Prisotna je velika neaktivnost in nezainteresiranost članov ZSMS za delo. Ta OO še ni našla svojega mesta v tej sredini. Z ostalimi DPO ne sodeluje.

OO ZSMS VATROSTALNA

V aprilu je bila volilno programska seja, s katero so prekinili neaktivnost, ki je vladala v tej sredini. Ob pomoči OO ZK in angažiranju OK ZSMS lahko pričakujemo, da bo začela uspešno delati.

OO ZSMS PTT JESENICE

Aktivnost te OO ZSMS je v zadnjem času močno popustila. Vzroki za tako stanje niso znani.

OO ZSMS POSTAJA MILICE IN MEJNE MILICE

Kljub največjemu številu komunistov, članov ZSMS delo te OO ZSMS ne more zaživeti. Razlogi za tako stanje niso poznani, predpostavljamo pa lahko neaktivnost vodstva OO. Razmisliti velja o ustanovitvi 2 osnovnih organizacij (Mejna milica in Postaja milice).

OO ZSMS JESENICE TRANSPORT

V svojem delu ni uspešna, saj ne razpravljajo o nalogah ZSM v tej sredini. Občasno se odzivajo na akcije OK ZSMS.

OO ZSMS TEHNIČNI BIRO

je ena manjših in v lanskem letu ustanovljena OO ZSMS. Na akcije OK ZSMS se odzivajo, koliko pa so prisotni pri razreševanju nalog v tej sredini, ni znano, ker o tem ne obveščajo OK ZSMS.

OO ZSMS KOVINAR

Ustanovljena OO ZSMS v lanskem letu. V njenem dosedanjem delovanju opazimo zaradi neusposobljenosti vodstva premajhno samostojnost, ki se kaže v iskanju pomoči pri direktorju OZD. Morali bi se organizirati v 2 osnovni organizaciji, vendar zaenkrat še ne izpolnjujejo pogojev.

ZELEZARNA JESENICE

Ustanovljen je koordinacijski svet ZSMS, ki bo po sprejeti reorganizaciji železarne koordiniral delo 25 OO ZSMS. Ko smo skupaj z vodstvom KS ocenjevali dosedaj opravljene naloge pri reorganizaciji ZSMS v železarni, smo ugotovili naslednje:

Samo v 4 OO ZSMS (Valjarna žice in profilov, Valjarna debele pločevine, Kovnoservis, Kadrovski sektor) smo lahko zadovoljni z vlogo ZSMS v tej sredini. V 3 OO ZSMS (Plavž, Jeklarna, Željlarna), ki so aktivne, moramo oceniti, kako izvajajo program dela, oziroma kako uspešne so akcije, ki so jih sprožili.

V 9 OO ZSMS smo ugotovili, da vlada popolno mrtvilo (Livarna, Hladna valjarna Bela, Hladna valjarna, Žičarna, Elektrode, Strojne delavnice, Transport in Družbena

prehrana ter Monter Dravograd), v 8 OO ZSMS pa moramo izpeljati reorganizacijo ZSMS (Valjarna Bela, Vratni podboji, Jeklovlek, Remontne delavnice, Vzdrževanje, Energetika, Komerciala in finance, Ekonomski, TK, Razvoj in novogradnje).

Za eno OO ZSMS pa ne poznamo razmer (Podbojarna).

Predsedstvo koordinacijskega sveta se neredno sestaja in ne spremlja dovolj pozornost aktivnosti OO ZSMS, kar pa se je v zadnjem času spremenilo.

Razprave o pomembnih nalogah so premalo poglobljene, niti niso vedno izvedene pravočasno.

Aktivnost članov predsedstva je premajhna in se morajo dogovarjati o nadomestnih volitvah. Izvrševanju sklepov predsedstva KS ne posvečajo dovolj pozornosti, zelo počasi izvršujejo dogovore za presejanje nastalega stanja.

KONFERENCA MLADIH V IZOBRAŽEVANJU

OO ZSMS na osnovnih šolah so sicer aktivne, vendar se največkrat le vključujejo v akcije, ki jih organizirajo vodstva šol. Sodelovanje s pionirskimi odredi je zadovoljivo; med šolskim letom je potrebno večkrat organizirati razgovore z mentorji, ki lahko bistveno vplivajo na usposabljanje vodstva OO ZSMS in usmerjanje aktivnosti OO.

Komisija za delo s pionirji mora polno zaživeti. Z dogovorjenimi zadolžitvami članov te komisije za posamezne osnovne šole moramo doseči tesnejšo povezanost osnovnih šol z občinsko konferenco ZSMS.

OO ZSMS CENTER SREDNJIH ŠOL

V tem centru je med dijaki prisotna precejšnja samoiniciativnost pri posameznih akcijah. Dogovarjajo se o vsebinskih nalogah ZSMS na tej šoli (oddelčne konference). Povečati je potrebno prisotnost ZSMS med dijaki z različnimi metodami in

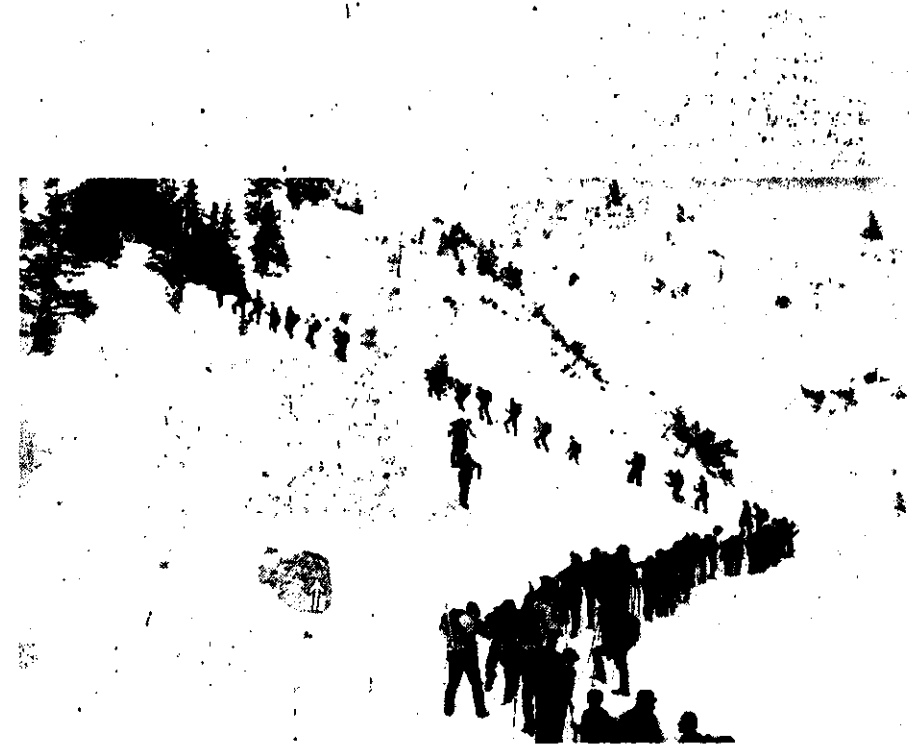
OO ZSMS ŠOLA ZA ZDRAVSTVENE DELAVCE

OO ZSMS sicer deluje pri razreševanju osnovnih vprašanj mladih, vendar je preveč prisoten vpliv mentorice na delo te OO ZSMS. Vodstvu OO ZSMS ne daje možnosti, da se usposablja ob akcijah, ampak želi vse akcije izpeljati sama.

OO ZSMS ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER

Na tej šoli kljub prisotnosti OK ZSMS ne zaživi OO ZSMS. Ocenjujemo, da bo temu vprašanju morala posvetiti večjo pozornost tudi OO ZK, ki bo morala nuditi večjo pomoč OO ZSMS, potrebna pa bo še prisotnost OK ZSMS v tej sredini.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Letošnji spominski pohod na Stol je bil zopet mogočna manifestacija planincev in drugih ljubiteljev gora, s katero so počastili boj Cankarjeve čete na najvišjem vrhu Karavank. Na zadnjih pohodih, predvsem na letošnjem spodbudno ugotavljamo, da je med udeleženci vedno več mladih (A)

(Nadaljevanje s 7. strani)

KONFERENCA MLADIH IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

V 11 krajevnih skupnostih lahko ocenimo delovanje OO ZSMS.

OO ZSMS RATEČE

Ta OO ZSMS je bila na pobudo mladih in krajevnih družbenopolitičnih organizacij ustanovljena v lanskem letu. V programu dela imajo postavljene naloge ZSMS v KS, ki naj povečajo prisotnost mlade generacije. Lahko ocenimo, da jih bodo ob pomoči OK ZSMS in ob sodelovanju z ostalimi DPO v KS izvršili.

OO ZSMS KRANJSKA GORA

Po seji predsedstva OK ZSMS, kjer smo se dogovorili o zadolžitvah, smo imeli že prvi sestanek, na katerem smo izbrali iniciativni odbor, vendar dlje nismo prišli.

V Gozd Martuljku pa smo ob prisotnosti 30 mladincev izvolili vodstvo aktiva, ki se bo angažiralo pri izvrševanju nalog ZSMS v KS. V tej KS bo potrebno ustanoviti OO ZSMS, če želijo mladi biti prisotni v KS.

OO ZSMS MOJSTRANA

OO ZSMS v tej krajevni skupnosti je bila ustanovljena v letu 1976. V delu je aktivna, vendar vse preveč ostaja pri manifestativnih akcijah, premalo pa se vključuje v razreševanje problemov v tej KS. Ocenjujemo, da bomo ob aktivni udeležbi OK ZSM pri usposabljanju vodstva dosegli potrebne rezultate tudi na tem področju.

OO ZSMS HRUŠICA

OO ZSMS je izvolila novo vodstvo v januarju letos. V svojem programu ima postavljene vsebinske naloge pri delovanju ZSMS v KS in jih tudi izvajajo.

Zanimanje za delo je precejšnje, tudi predsedstvo OO se odgovorno loteva vseh nalog.

OO ZSMS PLAVŽ

ZSMS v tej največji KS ni dobro organizirana, saj aktivni ne delujejo, kot je potrebno, vodstvo OO se poredko sestaja in ne obravnava pomembnih nalog ZSMS v tej KS, niti nima tesne povezave s članstvom. Vse preveč se ukvarja s problemi aktivnosti in organiziranja ZSMS, tako da je nevarnost, da v tej največji KS mladi ostanejo ob pripravah na volitve izven doseganja.

OO ZSMS PLANINA POD GOLICO

TA OO vse preveč svojih sil usmerja v manifestativne akcije. Vodstvo OO ZSMS kot tudi vse člane ZSMS bo potrebno usmerjati v razreševanje nalog, ki stojijo pred krajevno skupnostjo, saj se v tej krajevni skupnosti še posebej čuti pomanjkanje sposobnih kadrov.

OO ZSMS SAVA

OO ZSMS je bila ustanovljena pred kratkim, vodstvo je zelo aktivno, vendar jim še ni uspelo s programom in akcijami prodreti med članstvo ZSMS v tej krajevni skupnosti.

OO ZSMS PODMEŽAKLJA

Kratka ocena bi se glasila: OO ZSMS ni prisotna v tej krajevni skupnosti, čeprav obstaja krog mladih, na katerem bi morali graditi razvoj OO ZSMS.

OO ZSMS JAVORNIK – KOROŠKA BELA

V tej krajevni skupnosti je OO ZSMS prisotna tako pri manifestativnih akcijah kot tudi pri razreševanju pomembnih na-

log v krajevni skupnosti. Vodstvo je že usposobljeno, v glavnem pozna usmeritve ZSMS, vendar ne najdejo pravega stika z družbenopolitičnimi organizacijami in vodstvom krajevnih skupnosti.

OO ZSMS BLEJSKA DOBRAVA

Ta OO nas ne vabi na svoje sestanke, tako da ne moremo podati ocene, koliko se angažirajo pri posameznih nalogah. Ocenimo lahko, da razmere niso najboljše.

OO ZSMS ŽIROVNICA

V tem trenutku je ta OO ZSMS neaktivna, kar lahko pripelje v situacijo, da mladi ne bodo prisotni v pripravah na volitve in drugih akcijah.

Med drugim so ocenili tudi delo posameznih komisij. Komisija za idejno-politično delo je prisotna v delovanju med mladimi, predvsem pri izvedbi usposabljanja na vseh nivojih.

Komisija za mednarodne odnose se srečuje s kadrovskimi težavami, je večkrat nesklepčna in tudi ni izvedla nalog, ki si jih je zadala.

Komisija za informiranje in propagando je prisotna v delovanju, čeprav se tudi tu srečujejo s kadrovskimi težavami in je večkrat nesklepčna. Izpolnila pa je naloge, ki so si jih zadali.

Komisija za šport ni izpeljala vseh nalog po programu. Delo komisije za kulturo mora biti v prihodnje bolj samostojno.

Komisija za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito je izvršila konkretne zadolžitve.

Komisija za delo s pionirji je zelo mlada komisija in si še nabira izkušnje pri delu.

Komisija za mladinske delovne akcije ni opravila vseh nalog tako, kot so jih načrtovali.

Če pa ocenjujemo delo predsedstva, lahko rečemo, da se predsedstvo redno sestaja, da pa so nekateri člani neaktivni in hromijo njegovo delo.

Spomenik padlim na Javorniku (D)

Spomenik padlih v Mostah (E)

Štafeta na križišču na Koroški Beli (1)

Nosilci štafetnih palic pred slavnostno tribuno (2)

Najbolj slovesen trenutek na odru pred valjarnami Bela. Mujaga Haskič bere pozdravno pismo tovarišu Titu (3)

FOTO REPORTAŽA O SPREJEMU TITOVE ŠTAFETE

Mladina, delovni ljudje in drugi občani jeseniške občine so 19. aprila nadvse slovesno in pristrčno sprejeli zvezno štafetno palico, simbol mladosti in revolucionarnosti vseh tistih, ki stopajo po Titovi poti in pod njegovim vodstvom dograjujejo našo samoupravno socialistično družbo. Letošnje čestitke tovarišu Titu imajo še poseben poudarek. Včeraj je dopolnil 85 let, poleg tega pa slavi letos tudi 40 let uspešnega vodenja Komunistične partije Jugoslavije, njegovi jubileji pa sovpadajo tudi s 40-letnico ustanovnega kongresa KPS na Čebinah.

Osrednja prireditev ob sprejemu letošnje zvezne štafete je bila tokrat pred valjarnami Bela, kjer se je zvezni štafeti priključila tudi tradicionalna triglavska štafeta, ki so jo mladi planinci in alpinisti prinesli s vrha našega očaka.

Pred več kot tisoč zbranimi je pozdravno pismo za tovariša Tita prebral Mujaga Haskič. V kulturnem programu so nastopili: pihalni orkester Jeseniških železarjev, srednješolski pevski zbor Blaž Arnič in recitatorji gledališča Tone Čufar. Zatem je štafeta pot nadaljevala skozi Javornik in naprej na Poljane.

Janko Rabič

MOGOČNA PROSLAVA LETOŠNJIH JUBILEJEV IN DNEVA MLADOSTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

— Jesenice, Mariji Vičar-Zupančič, ki je s tem otvorila proslavo in pozdravila vse navzoče in predala besedo govorniku, predvojnemu komunistu in delegatu na ustanovnem kongresu Komunistične partije Slovenije Vencelju PERKU.

Slavnostnemu govoru, ki ga v nadaljevanju v celoti objavljamo, je sledil bogat in kakovosten kulturni program, v katerem je sodelovalo okrog 350 pevcev, godbenikov in recitatorjev. Ker so vsi nastopajoči morali vložiti v priprave skoraj povsem novega programa izredne napore, je prav, da jih tudi predstavimo: pihalni orkester Jeseniških železarjev — dirigent Ivan Knific, mladinski pevski zbor Blaž Arnič — gimnazija Jesenice, zborovodja Janjo Pribošič, mladinski zbor osnovne šole Tone Cufar, zborovodkinja Mira Mesarič, mladinski zbor osnov-

ne šole Prežihov Voranc, zborovodja Roman Ravnič, mladinski zbor osnovne šole Zirovnica, zborovodja Slavko Mežik, ženski zbor Jesenice, zborovodja Milko Škoberne, moški zbor Vintgar Blejska Dobrava, zborovodja Janez Ponikvar, moški zbor društva upokojencev Jesenice, zborovodja Janez Ponikvar in Ivan Knific, ter recitatorji: Janez Kavčič, Bojan Marošević, Franci Pogačnik in Slavko Polanc. Dirigent celotnega programa je bil Ivan Knific, scenarij pa je pripravil Joža Varl.

Prireditve so pozdravili tudi predstavniki antifašistične organizacije Avstrije, predsednik občinske konference ZSMS — Jesenice Franjo Kragolnik pa je ob tej priliki proglasil najboljši mentorje mladine in mladinske aktiviste.

Iz osrednje občinske proslave so poslali tudi pozdravno pismo predsedniku Titu, ki ga posebej objavljamo.

Vpliv in vloga, ki ju ima Jugoslavija v svetu, sta predvsem zasluga tovariša Tita. Naša pomoč zatiranim narodom v njihovem boju za narodno svobodo in socializem, naš boj za enakopravne odnose med narodi, za mir in za spoštovanje pravice, da vsak narod samostojno ureja svoje življenje, zlasti pa naša dosledna privrženost politiki neuvrženosti, poudarjajo naš položaj v svetu in spoštovanje, ki ga uživa tovariš Tito v svetovnem merilu.

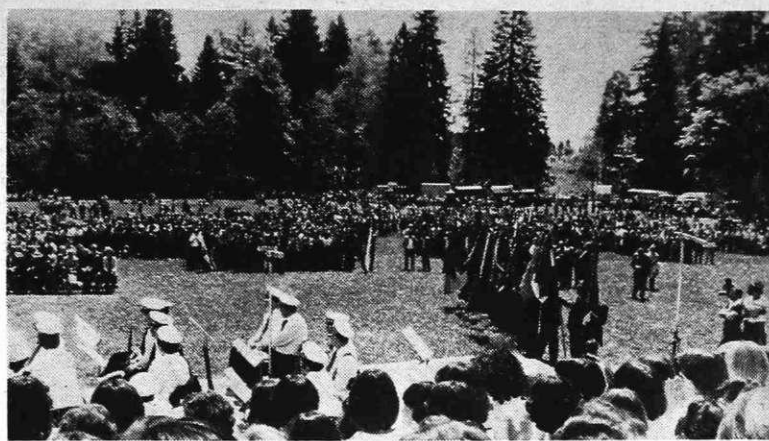
Ob Titu so se dvigali številni tovariši, se opajali z njegovo revolucionarno mislijo in prakso ter zrasli v pomembne politične, vojaške, gospodarske in državniške voditelje. Postali so njegovi najožji soborci in oblikovalci nove socialistične države. Naj omenim le dva naša najpomembnejša voditelja, ideologa, politika, državnika in tvorca manifesta ustanovnega kongresa Edvarda Kardelja in prav tako pomembnega voditelja, prerano zgorelega borca za socialistično preobrazbo naše družbe Borisa Kidriča.

Vse, kar smo dosegli tako doma kot v svetu, smo dosegli zato, ker imamo na čelu komunistične partije, oziroma zveze komunistov in države tako neustrašnega borca komunistične teoretika in politika, genialnega vojaškega voditelja ter državnika svetovnega slovesa tovariša Tita. Zato smo tako srečni, ko praznujemo njegov rojstni dan, zato smo tako ponosni, da nas vodi že 40 let.

S temi jubileji sovpada za Slovenijo tudi pomembna obletnica 40-letnica ustanovnega kongresa Komunistične partije Slovenije. V noči med 17. in 18. aprilom 1937 se je na Čebinah zbralo enajst delegatov. Na Jesenicah je bilo tedaj, po doslej ugotovljenih podatkih, 28 organiziranih komunistov, morda nekoliko več. Zaradi neprestanega preganjanja, zapiranja in odpuščanja iz službe komunizma osumljenih delavcev, pa tudi zaradi nekaterih notranjih slabosti partije, je v obdobju pred kongresom število organiziranih zelo nihalo. Septembra leta 1934, ko je bila četrta pokrajinska partijska konferenca Slovenije, je bilo na Jesenicah le sedem organiziranih komunistov. Po konferenci se je začela partijska organizacija obnavljati. V njene vrste so se vključevali mlajši, borbeno razpoloženi in v dnevnih spopadih že preizkušeni delavci. Večina je prihajala iz delavske kulturne družbe Enakosti, oziroma prejšnje Svobode, kjer so si pridobivali prve osnove marksizma in si gradili revolucionarno zavest za boj proti zatiralcem delavskega razreda in za preobrazbo družbe.

Prelomnica v delavskem gibanju na Jesenicah je nastopila z veliko stavko železarjev leta 1935. Stavko so organizirali in vodili komunisti in levo usmerjeni delavski zaupniki. Stavka je uspešna in je imela močan vpliv na delavsko gibanje v Sloveniji in še drugod. Po stavki so komunisti dobili odločen vpliv v našem kraju.

V letu 1936 doživlja revolucionarno gibanje na Jesenicah izreden vzpon. Pri volitvah delavskih zaupnikov so dobili komunisti in njihovi simpatizerji največ glasov. Naša marksistična sindikalna organizacija je prišla pod odločen vpliv komunistov. Sindikalne organizacije so potrdile med stavko ustvarjeno akcijsko enotnost z ustanovitvijo skupnega odbora in s sprejetjem skupnega akcijskega programa. Zborovanja delavcev niso bila več ločena po posameznih sindikalnih organizacijah, ampak skupna. Skupno proslavo prvega je oblast prepovedala. V okrajnem merilu smo organizirali veliko javno zborovanje kot prvi ljudskofrontovski shod na Jesenicah. Na veličastno proslavo 30-letnice naše sindikalne organizacije so prišli kovinarji iz vse Slovenije in mnogo drugih delavcev, predvsem stavbincev iz Ljubljane in tekstilnih delavcev iz Kranja, Škofje Loke in od drugod. To je bila ena največjih manifestacij revolucionarnega delavstva v Sloveniji. Na tem zborovanju je govoril tudi tovariš Franc Leskošek kot predstavnik

Del udeležencev velikega slavlja na Pristavi

vseh razredno osveščenih delavcev Slovenije.

Stavbinskim delavcem, ki jih je bilo takrat na področju Jesenic okrog 500, smo pomagali postaviti sindikalno organizacijo in organizirati stavko. Vse to — in še vrsta drugih uspešnih akcij — je vlivalo strah v kosti našim nasprotnikom. Začeli so se pripravljati na protiduarce. Na oblasti so bile protiljudske vlade, ki so ščitile kapitaliste in druge izkoriščevalce delovnih ljudi. V Beogradu je bil notranji minister Slovenec dr. Korošek, v Ljubljani ban dr. Natlačen. Oba sta bila vodji protiljudske in protislovenske klerikalne politike tistega časa in smrtna sovražnika komunistov. Ta dva sta se sporazumela z Westonom, da so na Jesenicah postavili policijski komisariat za boj proti komunistom in drugim borcem. Začno se množiti policijske preiskave, aretacije, zasliševanja in kaznovanja naprednih delavcev. Delavskim zaupnikom je oblast odvzela mandat, podjetje pa jih je poleg drugih razredno osveščenih borcev vrglo na cesto.

Stavko stavbinskih delavcev nasilno zadušijo. Podjetje odpove kolektivno pogodbo in vsili novo, s katero znatno zniža plače in odvzame druge pravice. Začne z uvajanjem fašističnih odnosov sožitja med delom in kapitalom, kot so to videli v Hitlerjevi Nemčiji. Da bi se razbila enotnost delavcev, je režimska stranka ustanovila četrto polfašistično sindikalno organizacijo Zvezo združenih delavcev. Vodstva nekaterih sindikalnih organizacij, v katerih so bili nasprotniki komunistov, so zahtevala izstop iz skupnega akcijskega odbora. Zahtevo, da izstopimo iz skupnega odbora, smo odločno zavrnili, zato je centralna uprava razpustila našo sindikalno organizacijo, komuniste in naše simpatizerje pa vrgla iz članstva. To so počeli ljudje, ki so bili zagrizeni sovražniki komunistov.

V takih razmerah smo se pripravljali na občinske volitve, ki so bile konec leta 1936. Postavili smo kandidatno listo, imenovano »lista slovenskega delovnega ljudstva«, in s tem poudarili interese širokega kroga volivcev. Ker so bile volitve javne, volivec ni mogel skriti, kaj misli in koga voli. Pritiski in grožnje oblasti in podjetja nanje pa so se stopnjevali iz dneva v dan. Kljub temu je na Jesenicah dobila režimska lista s svojimi volilnimi mahinacijami in prevarami le 18 glasov večine. Na Koroški Beli pa smo slavili zmago. Volitve so bile za nas komuniste težak izpit, ki smo ga uspešno položili. Potrdilo so, da ljudje zaupajo komunistom in da podpirajo politični boj, ki ga je vodila partija.

V takih razmerah sem bil izbran za delegata. O razmerah pri nas sem poročal na kongresu. No, pa to niti ni važno, pomembni so sklepi, ki jih je sprejel kongres. Najpomembnejši sklep kongresa je sprejem manifesta. Ta predstavlja važen zgodovinski dokument, ki je tako dalekovidno usmeril pot našega nadaljnjega boja. Ustanovitev Osvobodilne fronte slovenskega naroda leta 1941 temelji na načelih manifesta in je njegov sad. Manifest je z vsi zaskrbljenostjo opozoril na grožnjo nevarnost nemškega in italijanskega fašizma, ki sta že stegovala svoje, v Abesiniji in Španiji okrvavljene roke po naši zemlji. Kako usodno se je ta napoved uresničila.

Dalje dokument opozarja na protiljudsko in protinarodno politiko vladajočih političnih strank, ki so kaj kmalu pokazale svoj pravi obraz. Začelo se je množično preganjanje in zapiranje ljudi, ki so se borili proti fašizmu, za demokracijo, za mir in za naslonitev na napredne sile v svetu. Ustanovili so znana taborišča kot Bilečo in Medjuresje. Podpisali so pogodbo o zavezništvu s fašističnimi državami. Po zasedbi naše domovine pa so ti protiljudski politiki stopili v službo zavojevalcev ali pa so se s kraljem na čelu umaknili v tujino in svoje ljudstvo prepustili lastni usodi. Le redki od teh so ostali zvesti svojemu narodu.

Manifest govori, da sta bodočnost in obstoj Slovenije možna le v svobodni zvezi z ostalimi bratskimi narodi. Prav enotnost boja in medsebojna povezava sta nam zagotovila

zmago in izgradnjo nove federativne socialistične države Jugoslavije, v kateri imamo vsi narodi in narodnosti enake pravice in o svojih zadevah samostojno odločamo.

Manifest je poudaril neomajno zvestobo in pripravljenost komunistov, da stavijo vse svoje sile v korist svojemu narodu. To so tudi dokazali, ko so organizirali demonstracije proti podpisu zavezništva s Hitlerjem in Mussolinijem in so ob napadu na našo državo odšli kot prostovoljci v bivšo jugoslovansko vojsko, pozneje pa kot partizani čestokrat goloroki jurišali na oboroženega sovražnika.

Tudi jeseniški komunisti in skojevci so častno izvršili obljubo manifesta. Samo iz naših vrst je ob napadu na Jugoslavijo odšlo preko 40 prostovoljcev, zatem pa že v letu 1941 nad 230 v partizane. Večina takratnih komunistov in skojevcev je tako izpričala neomajno zvestobo svojemu narodu in v boju s sovražnikom žrtvovala tudi svoje življenje. Prav tako so pod vplivom komunistov ravnali tudi drugi zavedni Slovenci našega kraja. Danes lahko ugotavljamo, da je vse tisto, kar je kongres postavil v svojem manifestu, zgodovina dosledno potrdila.

Zato ustanovni kongres pomeni začetek nove dobe, ki je dosegla svoj višek v zmagoviti osvobodilni vojni, v zmagi ljudske demokratične revolucije v vsej Jugoslaviji, v postavitvi slovenske samoupravne države kot nedeljive celote Titove socialistične Jugoslavije. Manifest je tudi poudaril, da je treba podpreti boj slovenskih narodnih manjšin, v Italiji, Avstriji in drugje za njihove narodne pravice. Toda tega, kar smo dosegli v boju s fašisti, nismo uspeli obdržati zaradi miru v svetu. Kljub temu pa se nismo in se ne bomo odpovedali naši skrbi za nemoten razvoj naših manjšin v zamejstvu. Zato smo jim in jim bomo tudi v bodoče nudili vso pomoč v njihovem pravičnem boju za svoj narodni obstoj.

V kapitalistični Jugoslaviji so nam rezali kruh le po drobtinah, čeprav smo morali težko delati, naše sadove pa so uživali drugi. Danes je drugače! Kar naredimo in ustvarimo, je naše in z rezultati dela sami upravljamo. Včasih so nam priznali le toliko pravic, kolikor je bilo to v interesih izkoriščevalcev. Danes smo družba z najširšimi ljudskimi svobodami in pravicami, ki nam jih zagotavlja naš socialistični samoupravni sistem. V stari Jugoslaviji je mlad človek težko prišel do izobrazbe in do dela. Danes je pot odprta vsakomur do kateregakoli mesta in položaja, če si s svojim znanjem in delom ter s svojim družbeno moralnim odnosom to zasluži. Prej sta oblast in vojska ščitili le interese izkoriščevalskih razredov in zatirali pravice delovnih ljudi. Naša Titova armada, ki je zrasla iz ljudstva v krvavem boju, pa varuje skupno z organizacijo splošnega ljudskega odpora naše svobode, neodvisnost, suverenost in zagotavlja nemoten razvoj naše samoupravne socialistične družbe. Vse to nam mora biti vedno v naši zavesti in na teh temeljih nadaljujemo našo revolucionarno pot, da bo naše življenje jutri še lepše, da bo naš dom še bolj varen pred kakršnimkoli sovražnikom. To posebno polagam na srce vam mladim, ki s svojimi vsakoletnimi pohodi dokazujete, kako cenite in spoštujete ljudi, borce in žrtve, ki so izvajali našo svobodo, in kako drage so vam poti, kjer so hodile naše hbrabe partizanske enote.

Cestitam vam k prazniku mladosti in uspešno zaključenemu pohodu! Nadaljujte s to lepo tradicijo, učite se, da boste odrasli v zrele in zavestne graditelje nadaljnjega razvoja naše samoupravne družbe!

SLAVNOSTNI GOVOR VENCELJA PERKA

Vencelj Perko med slavnostnim govorom

Dragi pionirji, dragi mladinci, spoštovane tovarišice in tovariši!

Zbrali smo se, da skupno proslavimo tri pomembne jubileje: 85. rojstni dan našega dragega tovariša Tita, 40-letnico njegovega nepretrganega vodstva jugoslovanskih komunistov in 40-letnico ustanovnega kongresa Komunistične partije Slovenije. Zbrani smo pod lepimi planinami, med dehtečimi cvetovi narcis, na mestu, kamor smo že pred vojno radi prihajali na izlete, na kraju, kjer smo si krepili telesne moči in ob tem utrjevali razredno zavest ter voljo po odločnem in enotnem boju proti vsem oblikam zatiranja in izkoriščanja delavcev.

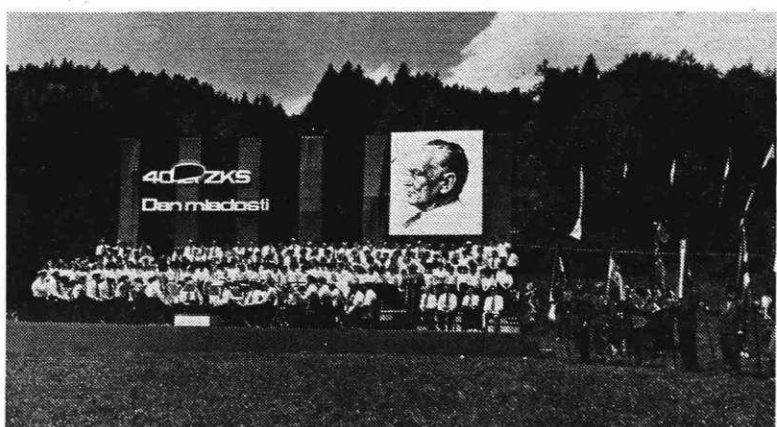
Na tem področju so pred vojno vodili jeseniški komunisti in člani komunistične mladine preko meje komuniste in partijske funkcionarje, tu preko so naši kurirji prenašali partijsko pošto in prepovedano komunistično literaturo. Med vojno pa so se tu okoli borili naši borci s fašističnimi zavojevalci in domačimi izdajalci. Prav v neposredni bližini so padli nekateri naši tovariši, med njimi tudi skojevce Ježek.

Po osvoboditvi je Pristava postala zbirališče vsakoletnega tradicionalnega pohoda mladine našega območja. Te cvetoče livade simbolizirajo vaš najlepši praznik — dan mladosti, simbolizirajo našo srečo in radost ob rojstnem dnevu našega dragega tovariša Tita. Ob 85-letnici tovariša Tita praznujemo tudi 40-letnico njegovega prihoda na čelo partije, kar je neprecenljivega zgodovinskega pomena za usodo Slovencev in vseh jugoslovanskih narodov.

Zgodovina zadnjih 40 let je neločljivo povezana z osebnostjo tovariša Tita. On je bil tvorec in pobudnik pomembnih odločitev, ki so imele izreden pomen za vodilno vlogo delavskega razreda v boju za narodno osvoboditev in za socialno revolucijo. Partija je bila pred njegovim prihodom zelo oslABLJENA zaradi čestih vdorov policije in njene vrste in zapiranja komunistov, na drugi strani pa sta neenotnost in razdvojenost v lastnih vrstah slabili njen boj. Učinkovitost partije je hromilo tudi to, da vodstvo ni bilo v domovini in tako je bilo odtrgano od resničnega stanja ter zato tudi ni moglo pravočasno sprejemati ustreznih odločitev. Šele s prihodom tovariša Tita na čelo partije se je oblikovalo vodstvo v domovini. Druga važna odločitev, ki je bila sprejeta pod njegovim neposrednim vplivom na četrti konferenci Komunistične partije Jugoslavije decembra 1934 v Ljubljani, je sklep o ustanovitvi nacionalnih komunističnih partij za Slovenijo in Hrvaško.

Z ustanovitvijo nacionalnih partij in vodstvom KPJ v domovini so prenehala notranja nesoglasja, ustvarila se je enotna volja akcije in politične linije. V obdobju do leta 1941 je partija namenjala posebno skrb mobilizaciji širokih demokratično usmerjenih množic za enoten boj proti zunanjim sovražnikom — nemškemu nacizmu in italijanskemu fašizmu ter drugim, ki so grožnjo prežali na naših mejah. Opozarjala nas je na usodno povezovanje domačih vladajočih političnih strank s temi sovražniki. Zaupanje, ki ga je v tem času dobila partija med množicami, je omogočilo, da je sprejela na predlog tov. Tita sklep, da se začne oborožen spopad z okupatorjem, in to v času, ko so ti že pregazili vso Evropo. Ta zgodovinski sklep nam je odprl pot našega boja za svobodo, ki jo danes uživamo, in za socialistično revolucijo. Pod Titovim vodstvom se partija upre Stalinovemu diktatu in njegovemu tutorstvu. Na Titov predlog je bil sprejet leta 1950 zakon o samoupravljanju. Uresničili smo geslo socialistične revolucije »tovarne delavcem«. Z novo ustavo in s sprejetjem zakona o združenem delu smo položili temelje naše samoupravne socialistične družbe, najbolj demokratične in svobodne družbe v zgodovini človeštva, družbo, v kateri delovni človek sam upravlja s sadovi svojega dela in si po lastni potrebi in želji kroji svojo usodo.

Te in še mnoge druge zmage in uspehe smo dosegli pod vodstvom tovariša Tita. Pod njegovim vodstvom smo odločno odbijali vse napade naših nasprotnikov in premagovali lastne slabosti, ki so nas spremljale na naši stmi, mnogokrat trnovi poti.

Skoraj 400 nastopajočih na osrednji občinski proslavi letošnjih jubilejev

Dopisujte v Železarja

CVETKO ZAGORSKI POTOVANJE V TUMANJAN LIRIČEN POTOPIS

19

V književnosti se je že petdeset let bil boj med konzervativci, ki so vztrajali pri starem, okostenelem, ljudstvu nerazumljivem knjižnem jeziku in temu ustreznima tematiki ter slogu, in med realistično demokratično usmerjenimi pisatelji, ki so začeli pisati v tem ali onem ljudskem narečju, obenem pa odgrinjali resnično življenje in resnične probleme armenskega naroda in človeka.

Ta boj je potekal v najtežavnejših okoliščinah: ob podpori evropskih imperialističnih držav, ki so si hinavsko lastile vlogo varuhov »turških Armencev«, so sultanove oblasti ropale in morale vse tja do Kavkaza. Množični pokoli so se kar vrstili: 1890., 1894., 1896. leta... Prav tako je prišlo v Rusiji po umoru carja Aleksandra 1881. leta do novega vala reakcije. Gubernatorski uradniki so ob pomoči domačih kompromisarjev zapirali narodne šole po vsem Kavkazu, prepovedovali pisati o zgodovini kavkaških narodov, plenili knjige in časopise, zapirali narodno zavedne in svobodoljubne ljudi. Verjetno je iz tega časa pregovor, ki mi ga je (ne na uho, ampak veselo smeje se) povedal armenski pesnik: »Turek ti vzame glavo, Rus dušo.«

V takih okoliščinah se je oblikovala mlada, domovini in ljudstvu zvesta inteligenca in z njo Tumanjan.

V znamenju Tumanjanovega poziva: »Pisatelji, k ljudstvu, k naravi!« in ob njegovem vsestranskem družbenem in književnem delu (ustanavljal je s somišljeniki društva, pisal šolska berila) se je izoblikoval ob upoštevanju narečij, tradicije in potreb novega časa nov knjižni jezik, ki je bil ljudstvu razumljiv in blizu, nastal je s delom, v boju, zato je bil živ; ustvarili so ga pesniki in drugi kulturni delavci, zato je bil gibek in lep in je bilo v njem spet mogoče izpovedovati najgloblje misli in najtanjša čustva.

To je bila zmaga demokratičnega duha nad konzervativnim, realizma nad abstraktno romantiko, odprtosti nad zaprtostjo.

Obenem je potekal v pesniku notranji boj, ki ga je izpovedal v pesmi »Pesnik in muza«. Dvaintridesletni Tumanjan je zabredel 1901. leta v hude težave – eksistenčne in ustvarjalne – in se zamislil ob svojem dotodanjem delu, njegovi vrednosti in pomenu. Tedaj se mu prikaže njegova muza in mu pravi:

V trpljenju narod hira zdaj,
nedolžnih k nebu upije kri,
brezdomci tavajo iz kraja v kraj.
Zatorej, pesnik, luč prižgi!
Ti sām obupaneč poguma vlij!

Pesnik pa se Muze brani, prereka
se z njo in ji očita:

Nesrečen človek sem od dne,
ko sem zapisal ti srce.

A Muza je stanovitna:

Si mar pozabil sveti žar,
ki dala sem ti ga v dar?

Pesnik ji še naprej ugovarja in našteva vse nezgode, ki so ga bile zdale od nje, ko ji je začel služiti. Mar bi kot drugi šolani ljudje pil narodu kri in grabil denar, pa bi bil veljaven in čaščen. Mar bi nosil križ in maševal, pa bi ga poudarili k mizi na častni sedež...

A jaz sem od otroških let
že knjige bral, pesnikoval,
za tabo letal ves prevzet,
mislil, da sreča biti je poet.

Muza:

O kakšni sreči govoriš?
Ti nisem dala sanjskih kril,
da z njimi, kadar le želiš,
s trpeče zemlje poletiš?

Pesnik pa nadaljuje povest svoje-
ga življenja in trpkih izkušenj. V
pesmi je kopica avtobiografskih
opisov: kako se je šolal in mu je
spodletelo; kadarkoli se je lotil
kakega »poštenega« poklica, se je
zapletal v spore s predstojniki, bil
preganjan in zaničevan, pa tudi kot
pesniku mu ni šlo bolje: uredniki so
ga krojili po svoje, kritiki so ga
pestili, sam je moral zalagati svoje
pesmi, odtrgoval je svojim otrokom
kruh od ust... Ne, ne bo se dal več
premotiti! Muza ozmerja z zapeljivo-
ko, spogledljivo in lažnivim demo-
nom. Naj le prepriča njegovo ženo,
če more, da je pesniški venec več
vreden kot polna mošnja! Ne, njega
ne bo! Svojo knjižno omaro bo za-
menjal z železno blagajno!

Sledi slavospev denarju, ki posve-
ča zlo, prevrača sodbe, stercu meče
v naročje devico, oderuhu venča
glavo, podleže zbršne s čela sramoto,
pomaga molitvi v nebo – skratka, v
svojih rokah drži zemeljsko oblo in
je njen gospodar... Zda je Muza
dovolj, ozmerja pesnika, ki je za-
menjal tiro z zlatim malikom,
pobere šila in kopita in se za zmeraj
poslovi...

Takó pesnitev, sprenevanje in
igra besed. Po izvalnem, retorič-
nem obračunu muze z namišljenim
pesnikom se živi pesnik Tumanjan
le še bolj zave svojega poslanstva in
pošlje med ljudstvo vrsto patriotič-
nih pesmi, ki kličejo k prebujanju in
zaupanju v narodovo bodočnost:

V ARMENSKIH GORAH

Težavne bile so poti, polnočne
poti...
Pa vztrajali smo
skoz muke, temo,
hodili stoletja, da bi ugledali sij
v armenskih gorah,
v teh divjih gorah.

Od davna nosili s seboj smo misli
zaklad,
iz srca porojen,
iz tal napojen,
trpljenja stoletnega, tavanja sad
v visokih gorah
armenskih gorah.

Drvele za nami so horde z belih
puščav,
preganjale nas,
pobijale nas,
sovrag je naš narod stokrat razgal
v armenskih gorah,
v krvavih gorah.

Oropan, razbit je bil naš kara-
van...
Skozi črne tesni
iskal je poti
naš rod, krvaveč iz tisočih ran,
v armenskih gorah,
v teh solznih gorah.

V zavrženo, mračno obličje zemlje
oči naše zro
in v zvezdno nebo:
kdaj bodo ućakale sij novega dne
v armenskih gorah,
v zelenih gorah?

Med več ducati jubilejnih izdaj je
izšla v posebnem zvezku tudi ta
pesem – v štirinajstih jezikih, med
njimi tudi v srbskem, v prevodu
Desanke Maksimović.

Sledilo je še več podobnih patri-
otskih pesmi, ki izražajo bolečino,
skrb, dvome in upanje. Taka je
pesem Armensko gorje:

Armensko gorje –
brezbrežno morje,

po katerem blodi pesnikova duša in
išče varnega pristana, toda to morje
je brez dna in obale so daleč... V
Armenskem klatežu opisuje usodo
stotisočev sonarodnjakov, ki še z
zadnjim pogledom vpriajo vase
podoba Ararata, da si ga potem v
srču odnesejo s seboj v tujino. Prav
himnična je

Armenska pesem

Gremo, gremo od daleč tam, od
vzhoda,
od sinjih gor, kjer daleč je obzor,
tam je začetek našega pohoda
iz dna stoletij, iz megle vekov.

Je lila kri kot vali oceana,
kot reka tekla je iz srčnih ran,
okusili smo smrtno koso uragana
in padali kot snopje v brezdan.

Zgubili smo te, draga domovina,
vsi prapori sčefrani so v drobir,
kje si zavetje, rodna kje dolina,
mar bomo našli streho kje in mir...

Gremo, gremo, le nada z nami hodi,
brez časa narod smo, brez mej,
gremo, kljubujemo usodi,
zaveza sveta kaže pot – naprej...

Ko sem se tako na račun tihega
pogovora s Tumanjanom odpovedal
zajtrku in se šele na klicanje spustil
po vrtu navzdol do steklene restav-
ratorske hale, je bila ta že prazna,
po mizah pa krožniki in skodelice z
ostanki zajtrka.

Spodaj na cesti so že trobili avti
za odhod.

V nekaj minutah smo na veliki, ti-
sočletja stari cesti (le da je zdaj
razširjena in asfaltirana), po kateri
se lahko pripelješ od Baltika čez
Evropo in prek Kavkaza, pa
nadaljuješ pot do turške ali per-
zijske meje in tudi čez njo, če imaš
ustrezen potni list, ki ga kajpak ni
lahko dobiti. Naša kolona se je
obrnila prav v to smer, proti jugu,
proti Sevanskemu sedlu, da bi še
zvečer spet v Erevanu zašpila
klobaso, ki jo je bila komaj pred-
včerajšnjim prav tam začela.

AHTAMAR

Prepeljali smo se čez pusti, za-
megleni Sevanski prelaz (2114 m) in
se po nekaj kilometrih znašli pred
nepregledno gladino največjega in
najvišjega ležečega kavkaškega jeze-
ra. Sevan je s svojimi 1416 kv. metri
429 krat večji od Bohinjskega jeze-
ra, z nadmorsko višino 1905 metrov
leži trikrat višje in je s svojo globino
99 metrov še enkrat globlji. Tako ve-
lik je (ali pa sedanja Armenija tako
majhna), da obsega več kot desetino
njene površine, tako da ga vidiš iz
letala kot ogromno zeleno oko sredi
majhnega trupa.

Ker sem na moč utrujen, se mi zdi,
da se vleče cesta ob jezeru brez kon-
ca. Vendar se ne podam, videti ho-
čem jezero tudi od te strani, upijam
se vanj, posrkati hočem vase uso
njegovo modrino, posebno še zato,
ker jo vidim zadnjič pred odhodom
iz Armenije, ki mi je v teh nekaj
tednih tako prirasla k srcu, da sem
se že res počutil kot njen posinov-
ljenec, kakor so bili postali njeni
posinovljeni mnogi, ki jih je bila
nekoč le-sem zanesla stiska, vojaška
suknja (Tolstoj, Puškin, Lermontov)
ali tako napol službeno napol Tur-
istično potovanje kot mene.

nadaljevanje

ge, da bi tako laže hodil, kar pa sem kmalu bridko obžaloval. Čudim se, na naši strani je bil sneg dosti boljši, tu pa je čisto suh, seveda, tu je sama senca. Mraz je pričel kar občutno pritiskati, tudi oster veter je pričel briti, bilo je gotovo okrog 20 stopinj pod ničlo. Modrina neba se je zrcalila nad vrhovi in stenami, ki so bile v prisojnih straneh obisjane od sonca. Kar žal mi je bilo ob pogledu nanje, da se nisem vrnil po isti poti z vrha Ol-tarja, kot sem se vzpenjal lepo po soncu, kot pa da sem prišel sem v ta mraz.

Ne smem se preveč zadrževati, saj imam še dolgo pot do Kranjske gore, še posebno, če bo sneg vso pot tako mehak. Hitro sem se odpravil naprej proti dolini in kjer se je le dalo, sem sekal ovinke. Toda naenkrat mi na veliki strmini pri daljšem koraku zmanjka tal pod nogo, desna noga se mi je udrila s krpiljo vred skozi ruševnato vejevje. Od hitre hoje sem v sunku padel naprej na obraz in to tako nesrečno, da sem z levo nogo zamahnil in se tudi z njo ujel med vejevje. Pri padcu mi je cepin zletel iz roke preko skale. Bil sem popolnoma ujet v zanki ruševja, visel sem popolnoma navpično z glavo navzdol, nobene noge nisem mogel izpuliti iz vejevja ruševja, saj so se krpilje tako zapletle med vejevje, da se niso niti premaknile. Pod menoj je bila kakih pet-najst metrov visoka navpična skala in sem visel v zraku odmak-njen kak meter od nje. Na vse načine se mučim, suvam, tresem z eno in zopet z drugo nogo, toda brez uspeha. Ne pustijo me krpilje ne veje. Koliko časa bom zdržal?

Mraz mi vedno bolj prodira do živga, veter je vedno moč-nejši in me obsipa s snegom. Ali se res ne bom mogel rešiti iz tega objema? Pomislil sem že, da bi klical na pomoč, pa nisem, morda pa se mi le posreči rešiti. Ura neverjetno beži in posta-jam vedno bolj trd od mraza, v glavi mi je bučalo od pritiska

100

IVAN JAN MRTVI NE LAŽEJO

Kot bi zasijal nov dan, drugačen, svetlejši in manj skrivnosten. Ljudje so se vsaj za hip oddahnili. Izdajalec je bil plačan.

Martino so poslali na varno, v nekakšno ambulanto, kjer je že delal dr. Volčič.

Cez teden dni se je tam rodil prvi partizanček! Na svet je pri-jokaj Angelin in Petrov otrok!

NEKAJ BESED O AVTORJU IVANU JANU

Čprav bi IVANA Jana-Srečka, avtorja obsežnega lite-rarnega dela Mrtvi ne lažejo, s katerim danes zaključujemo, morali predstaviti na začetku, to je, pred dvema letoma, ko smo pričeli z objavljanjem, to popravljamo danes, ko sklepamo njegova nadaljevanja v našem glasilu.

Avtor IVAN Jan-Srečko je bil rojen 25. maja 1921 na Bledu v kovaški družini. Po končani osnovni šoli se je leta 1938 izučil tudi kovaške obrti, ker gmotne razmere v družini niso omogočale, da bi nadaljeval šolanje.

Od jeseni leta 1939 je bil zaposlen v jesenjski železarni, kjer je že poprej napredno usmerjen, prišel v stik z znanimi revolucionarji in se začel seznanjati z revolucionarno litera-turo.

Takoj po okupaciji se je pridružil narodnoosvobodilnemu gibanju in deloval na terenu, potem pa je prišel v gorenjski odred na Pokljuko.

Pozneje je bil poslan od okrožnega komiteja KPS na Go-renjsko kot politični delavec v jeseniško okrožje, od septembra 1944 pa do osvoboditve je bil v kokrškem odredu in v sestavi XIV. divizije. Bil je tudi ranjen in je petdesetot-stotni invalid.

Do leta 1955 je kot major ostal v Jugoslovanski ljudski armadi, po demobilizaciji pa se je začel ukvarjati s pisanjem o narodnoosvobodilnem boju. Od leta 1956 dalje objavlja krajše sestavke s to tematiko v raznih revijah in časnikih, doslej pa je izšlo tudi nekaj njegovih knjig. Prva je izšla leta 1956 z naslovom Med gorenjskimi partizani, leta 1961 Dražgoše in Izpolnjena beseda, dve leti kasneje zbirka Skozi zasede, leta 1969 Mrtvi ne lažejo in ob 30-letnici vstaje leta 1971 poprav-ljena in dopolnjena izdaja knjige Dražgoška bitka. Uredil je tudi obsežen zbornik Boj pod Triglavom.

Več let je bil urednik radijske oddaje radia Ljubljana Še pomnite tovariši.

Kot nam je znano, dve njegovi literarni deli oblikujejo v scenarij za TV nadaljevanje, oziroma film.

Ivan Jan pa še vedno zelo ustvarjalno deluje pri zbiranju in zapisovanju zgodovine narodnoosvobodilnega boja in soci-alistične revolucije ter ga še vedno srečujemo kot avtorja sestavkov s to vsebino v različnih časnikih in revijah.

Naši bralci ga tudi dobro poznajo po številnih literarnih prispekih, ki jih avtor objavlja v kulturno umetniški prilogi Železarnja LISTI. Od ustanovitve dalje, to je, od jeseni 1969, pa je tudi aktiven član kulturno umetniškega kluba, ki deluje pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice. Zato se s tem, ko sklepamo njegovo daljše literarno delo na tem mestu, od literarnih in zgodovinskih zapisov Ivana Jana-Srečka ne poslavljamo, ampak se bomo z njimi še vedno srečevali v naših LISTIH ali v drugih rubrikah Železarnja.

JANEZ BROJAN-ST IZ ALPINISTOVE BELEŽNICE

UJET MED RUŠEVJEM

Ko sem priletel nanjo, me je na ledenih skalah spodneslo in zdrsel sem po nekaki, s snegom pokriti grapi med Veliko Ponco in znožjem Rokava, kot za stavo v Veliko Dnino. Ustavil sem se skoraj v dnu Dnine. Sreča, da so bile skale povsod pokrite z debelim snegom, da je bila vožnja po zadnjici kar zanimiva. Ko sem gledal nazaj, od kod sem zdrsnil, sem se nehote nasmejal ob misli, kako hitro sem premagal kakih štiristo metrov grape, obenem pa me je preletel srh. Ta vožnja me je kar nekoliko ogrela in nisem vedel zakaj. Ali je bilo to od močne hitrosti drsenja v veliki strmini ali od strahu, da ne zadeneš v kako ostro skalo, ki so sem pa tja gledale iz snega.

Ura je bila pol dveh popoldan. Hitro se odpravim naprej proti dolini Krnice. Sneg je bil precej mehak in se mi je udiral do kolen. V nahrbtniku sem imel krpilje in si jih navezal na no-

krvi, pred očmi pa so mi plesali svetli kolobarji. Spomnil sem se na nož, da bi z njim porezal vrvi, s katerimi sem imel povezane krpilje. Segel sem v žep, s težavo vzel nož in ga odprl, saj sem imel prste čisto otrple od mraza. Počasi sem se spenjal ob sebi navzgor, da dosežem nogo in krpelj, da porežem vrvi, ki so me držale.

Toda, kot da se je narava zarotila proti meni, ko sem se že skoraj dotaknil z nožem krpiljev, mi naenkrat uide nož iz premrlih prstov in pade mimo mene preko skale v sneg. Kaj se res ne bom rešil iz tega mrzlega objema? Mi je res usojeno, da bom končal tu v snegu. Ura se je bližala že četrti popoldan, jaz pa sem bil še vedno v nespremenjenem položaju, še eno uro in pri-čelo se bo mračiti. Ni mi preostalo drugega, kot da kličem na pomoč. Nikakor se nisem mogel spoprijazniti s tem. Še enkrat sem poizkusil. S skrajnimi moči sem se le dvignil navzgor in z levo roko dosegel ruševnato vejico, ki se je verjetno od mojega premikanja izpulila izmed vejevja in visela navzdol. Bila je le neznačajna vejica, a dovolj močna, da sem se potegnil na njej navzgor. Ko sem se tako dvignil pokonci in hotel odvezati krpilje, se mi naenkrat, sam ne vem kako, razmakne vejevje, ki mi je oklepalo noge in predno sem se mogel ujeti, sem že zdrsel po vejah in preko skale navzdol v sneg, kamor sem priletel na zad-njico. Sneg je bil na srečo mehak. Močno sem se oddahnil, saj sem po dolgem času zopet stal na trdih tleh. Hitro poiščem nož in se odpravim na pot. Do koč v Krnici sem prišel že v polni temi in ker je bila zaprta, sem moral kar naprej do Kranjske gore.

Do skrajnosti izmučen sem se bolj privlekel kot prišel ob osmi uri zvečer na železniško postajo v Kranjski gori in se odpe-ljal z devetim vlakom do Mojstrane.

KONEC

ŽENE V LJUDSKEM ODPORU IN DRUŽBENI SAMOZAŠČITI

Svet za spremljanje družbenega položaja žensk pri občinski konferenci SZDL Jesenice je v torek, 17. maja, razpravljal o vlogi in vključevanju žensk v odbore ljudske obrambe in družbene samozaščite ter celotni sistem obrambnih priprav. Razen sveta in vabljenih predsednikov odborov koordinacijskih odborov za LO pri krajevnih konferencah SZDL so temu zboru, poleg predstavnikov občinskih družbenopolitičnih organizacij, prisostvovali tudi člani republiške konference SZDL generalpolkovnik Franc Poglajen, polkovnik Ivo Bajt, Barbara Goričar in sekretar republiškega odbora RK Slovenije.

V uvodu so Zdravko Črv, Mara Taler in Ivko Saksida gostom posredovali položaj v občini, s poudarkom na nalogah v sistemu ljudske obrambe in družbene samozaščite v zvezi z vključevanjem večjega števila žensk ter kadrovske rešitve po določenih zakonih o ljudski obrambi, varnosti in družbeni samozaščiti.

Uvodni referat na sestanku, ki je zajemal celotno problematiko, je podal za vseh enajst krajevnih skupnosti Ludvik Ambrožič. Splošna ugotovitev sveta je bila, da je trenutno vključenih premalo žena v odbore in organe ljudske obrambe in družbene samozaščite, posebno v nekaterih krajevnih skupnostih. Ugodnejše razmere so v enotah civilne zaščite, kjer žene sestavljajo jedro ekip za prvo pomoč, in enotah za RBK zaščito, mnogo premalo pa so zastopane v narodni zaščiti. Pojasneno so bile možnosti vključevanja v vse ostale organe in enote, kjer lahko žene celo uspešneje sodelujejo, čemur smo bili priče že med NOB.

Franc Poglajen je nato obširno obravnaval celotno problematiko vključevanja ter vloge in mesto žena v različnih organih sistema ljudske obrambe in družbene samozaščite. Krepitev in razvoj LO in DS pa mora biti stalna naloga celotne družbene strukture tako v krajevnih skupnostih kot organizacijah združenega dela in žene je treba enakopravno vključiti v ta sistem, na vseh svojih družbeno političnega sistema.

Nosilec obrambe je občan in še pomembnejša je vloga žena, ki bodo v primeru potrebe odločujočega pomena, ker bodo morale prevzeti tudi naloge v gospodarstvu in druge pomembne dolžnosti. Za to pa jih je treba pripraviti in usposobiti ter jim prikazati njihove dolžnosti, kajti

vsak občan mora poznati svoje mesto in vlogo v sistemu LO in DS.

Dalje je bilo poudarjeno usposabljanje vseh struktur LO po strokah z dobro pripravljenimi predavanji in vajami ter praktičnimi nalogami. Več žena je potrebno vključiti v svete KS, v delegatski sistem, na odgovorna mesta v proizvodnji in povsod tam, kjer bi lahko svoje sposobnosti in znanje koristile v obrambnih pripravah. Franc Poglajen je jasno obrazložil tudi vlogo in naloge družbene samouprave v sistemu LO, vsebinsko družbene samozaščite, varnostne ocene in načrte za delovanje narodne zaščite. Tudi tam je nujno vključiti žene, kajti predstavljajo nad polovico števila prebivalcev. Izkušnje iz NOB dokazujejo upravičenost takega načina, le da bodo danes startale pripravljene in usposobljene, kar je zelo pomembno za zmanjšanje žrtev in doseganje uspehov.

Nekaj vprašanj je pojasnil tudi polkovnik Ivo Bajt in odgovoril na nekatere nejasnosti iz razprave. To

akcijo je treba nadaljevati v krajevnih skupnostih, ki morajo s pomočjo občinskih organov biti nosilke obrambnih priprav.

Sklepe in izvirke iz pojasnil bo svet posredoval vsem odborom za LO in DS pri svetih KS v občini.

Po končanem sestanku in sprejetih zaključkih so si gostje in člani sveta ogledali gasilski dom in materialna sredstva enot CZ na Blejski Dobravi. Ženska mladinska gasilsko-reševalna enota pa jim je praktično prikazala gašenje požara z gasilskimi aparati in dvodelni napad pri gašenju z motoriko in vodo. Dekleta so bila za dobro izvedeno vajo pohvaljena in so požela odobravanje tudi številnih krajanov, ki so na znak alarma prihiteli na mesto požara.

Člani sveta krajevnih skupnosti so po končani vaji svoje goste informirali o stanju v KS, o krajevnih razmerah, gospodarstvu in perspektivi razvoja in dosežkih v krajevni skupnosti. Posebno je bil dan poudarek obrambnim pripravam in prilagoditvi tega novega zakonu o LO in DS.

Franc Poglajen je na koncu izrazil zadovoljstvo in ugotovil, da so KS že pričele živeti v duhu nove ustave, da se v obrambne priprave vključuje vse več krajanov in se seznanja in usposablja pri svojih zadolžitvah. Nujno je še bolj smelo vključevati v vse strukture žene in mladino, da bodo enakopravno zastopani in usposobljeni, da bodo lahko aktivno sodelovali pri graditvi naše samoupravne socialistične družbe kot tudi v izrednih razmerah pri obrambi domovine. AL.

REDNA SKUPŠČINA ZZB NOV JESENICE

V soboto, 28. maja, bo v hotelu Špik v Gozd Martuljku redna skupščina občinske organizacije Zveze združenj borcev narodnoosvobodilne vojne Jesenice, na kateri bodo pregledali štiriletno delo občinskega odbora ZZB NOV Jesenice. Vsi udeleženci občinskega zbora so prejeli obsežno poročilo o štiriletnem delovanju odbora, ki zajema vsa področja aktivnosti borčevske organizacije, vključno z blagajniškim poročilom.

VPRAŠANJE NADVOZA V LOG IVANA KRIVCA

Na dosedanje intervencije in urgence samoupravnih organov krajevnih skupnosti Plavž pri pristojnih organih skupščine občine Jesenice je izvršni svet skupščine občine poslal 28. aprila v zvezi z nadvozom nad železniškimi tiri v log Ivana Krivca obvestilo, ki ga svet KS Plavž posreduje v vednost občanom:

V fazi projektiranja novega nadvoza, ki ga je po pogodbi z Univerzalo Jesenice prevzela inženiring služba pri SGP Sava Jesenice, ni bilo razčiščeno vprašanje namembnosti prostora med železniško progo in reko Savo zahodno od klavnice. Po idejnem projektu ZG Ljubljana naj bi ta prostor namreč služil bodoči izgradnji razkladalne rampe za transport avtomobilov po železnici skozi karavanški predor, v zvezi s tem pa bi bil potreben tudi primerno daljši nadvoz zaradi povezovalnih cest. Dokončno soglasje nam je ZG Ljubljana posredovalo dne 3. avgusta 1976, ob upoštevanju, da razkladalna rampa odpade. S tem so bili podani pogoji za preprojektiranje nadvoza in prilagoditve projekta pogojem, soglasja. Revizijska komisija za projekte pri ZG Ljubljana je dne 2. septembra 1976 zahtevala večje popravke glavnega projekta, ki naj bi bil po zagotovili inženiring službe pri SGP Sava dopolnjen in usklajen z zahtevami revizijske komisije do konca leta 1976.

Na ponovni obravnavi korigiranega glavnega projekta je strokovna komisija ugotovila, da še vedno ni usklajen z zahtevami recenzentov, predvsem kar se tiče statične presoje projekta. Projektant je zato odstopil od nadaljnjega dela pri izdelavi glavnega projekta.

Skupščina občine Jesenice, ki je prevzela investitorske posle od podjetja Universal Jesenice, je na podlagi navedenih dejstev naročila izdelavo glavnega projekta drugemu projektantu, to je, gradbenemu inženirskemu podjetju Gradis, TOZD Biro za projektiranje Maribor. Projekt je bil izdelan konec meseca aprila 1977, potrebno pa je pridobiti še soglasje revizijske komisije ZG Ljubljana in drugo dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja. Predvidevamo, da bo z gradnjo nadvoza mogoče pričeti v roku dveh mesecev po pridobitvi ustreznih soglasij na glavni projekt in potrdila SDK o zagotovljenih sredstvih.

OBVESTILO VSEM UPORABNIKOM IN IZVAJALCEM ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

Na šesti seji odbora samoupravnega nadzora občinske zdravstvene skupnosti Jesenice je bil zaradi večjega števila ustnih pritožb sprejet sklep, da se obvesti vse zavarovance in izvajalce zdravstvenih uslug, da vse nepravilnosti, ki se pojavljajo pri uveljavljanju in izvrševanju zdravstvenih storitev, pisмено javijo odboru samoupravnega nadzora. Kolikor zavarovanci smatrajo, da niso dobili tiste zdravstvene zaščite, ki je predvidena v samoupravnih sporazumih, naj javijo to odboru, predno se poslužijo javnih občil.

Zavedati se moramo, da je bolj učinkovito reševanje eventualnih nepravilnosti po tej poti. Odbor samoupravnega nadzora bo razpravljal o vsaki prijavi in poskušal z dogovori rešiti posamezna vprašanja in nepravilnosti.

Vse prijave morajo biti podpisane. Prijava naj vsebuje resnične podatke, z navedbo imen prizadetih, in natančne datume.

Odbor smatra, da bomo z objektivno kritiko lahko odpravili določene negativne pojave, kar je zlasti pomembno sedaj, ko bomo začeli uveljavljati princip svobodne menjave dela in bo treba dogovore obojestransko spoštovati.

Vloge pošljite na naslov: Občinska zdravstvena skupnost Jesenice, odbor samoupravnega nadzora.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Izvršni svet OS Radovljica je na 84. seji 17. maja obravnaval poročila sveta za prvo tromesečje 1977 in poročilo o delu sodišča združenega dela za 1976. leto. Prebrali so tudi prvi očetni občinski proračuna za 1977. leto in predlog dopolnitve zazidalnega načrta Pod Volejim hribom v Radovljici. Na dnevnem redu je bilo odločanje o več lokacijskih dovoljenjih in o prošnjah za sanacijo poškodovanih cest v KS Podnart, za načrte kanalizacije v KS Lesce in za povečano dotacijo OK ZSMS Radovljica.

Komite OK ZK Radovljica je na 37. seji 23. maja obravnaval ugotovitve delovne skupine, ki je obiskala delovne organizacije, ki so lani poslovale z izgubo, ter podatke o gibanju gospodarstva v prvem tromesečju 1977. Razpravljali so tudi o uveljavljanju dohodkovnih odnosov in svobodni menjavi dela med skupnimi službami in TOZD. Člani komiteja so bili poleg tega seznanjeni tudi s potekom evidentiranja kandidatov za bodočo sestavo OK ZK, komiteja in drugih organov ZK.

Aktiv komunistov delavcev neposrednih proizvajalcev pri komiteju OK ZK Radovljica je na 12. zasedanju 19. maja obravnaval stališča s pooblaščenimi sekretarjev aktivov na CK ZKS in oceno stanja gospodarstva v občini po zaključnih računih za 1976. leto. Sprejeli so program nalog aktivov za uresničevanje zakona o združenem delu ter za priprave o evidentiranju in kadrovanju članov v organe ZK.

Na skupni seji aktivna ZK in občinskega odbora sindikata delavcev vzgoje in izobraževanja 18. maja so spregovorili o izvajanju akcijskega programa pri uresničevanju zakona o združenem delu v šolstvu in o kadrovskih pripravah na volitve v 1978. letu. Seznanili so se tudi s stališči in sklepi predsedstva CK ZKS o nadaljnjih prenosih vzgoje in izobraževanja ter se dogovorili o pripravah na praznovanje dneva prosvetnih delavcev, ki bo 4. junija, združeno z odkritjem spomenika Stanetu Žagarju v Lipnici.

Orednja prireditve ob dnevu mladosti v radovljiki občini je bila v osnovni šoli F. S. Finigar Lesce 21. maja. V sodelovanju z OK ZSMS jo je organizirala OO ZSMS Lesce. V popoldanskem času je bilo aklepno kviz tekmovalje o življenju in delu tov. Tita, v katerem so se pomerile ekipe OO ZSMS osnovnih šol iz Gorj in Lesce, ekonomske srednje šole iz Radovljice in OO ZSMS Bled. Na večerni proslavi so podali priznanja absolventom mladinske politične šole in najuspešnejšim udeležencem športnih tekmovalcev v mesecu mladosti. V kulturnem programu so nastopili mešani mladinski zbor DPM Svoboda Lesce, mladinski zbor domače osnovne šole, recitatorji OO ZSMS Lesce in harmonikarski orkester glasbene šole Radovljica.

Na deseti seji predsedstva OK ZSMS Radovljica 18. maja so obravnavali predlog pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje stanovanj, pridobljenih iz sredstev samoupravne enote za družbeno pomoč pri samoupravni stanovanjski skupnosti Radovljica. Opozorili so, da je predlog pomanjkljiv zlasti pri določanju kriterijev za delitev stanovanj mladim družinam in mladim materam-samohranilkam. Imenovali so delovno skupino za pripravo predloga politične ocene delovanja delegatskega sistema v občini ter sprejeli program nalog ZSMS v pripravah na volitve v letu 1978.

V počastitev 85. rojstnega dne tov. Tita so se na dan mladosti, 26. maja, dopoldne zbrali v Dragi nekdanji borci kokrškega odreda ter številni udeleženci, ki so prišli na slovesno odkritje spomeniške plošče v Vratih, kjer je bila med NOB bolnica, imenovana B 777, ter na Ledeni trati, kjer je bil sedež štaba kokrškega odreda. Na slovesnosti sta govorila nekdanji komandant odreda Stane Prezelj in prvi zdravnik partizanske bolnice dr. Rado Debevc.

Trilateralna delegacija delavskih sindikatov Španije pod vodstvom generalnega sekretarja Jose Maria Zufaura, ki je bila na obisku v Sloveniji, se je 17. maja mudila tudi v radovljiki občini. S člani predsedstva občinskega sveta ZSS se je seznanila s sistemom najrejanja delavcev in s sindikalno organiziranostjo v občini.

Na proslavi petletnice Slovenskega kulturno športnega društva Bled v Essnu 21. maja so bili kot gostje na predstavi občinskega sveta ZSS Radovljica Marjan Vrabec, podpredsednik OK SZDL Anton Černe, predsednik akupsične KS Bled Franc Cuznar, ki je bil imenovan za častnega člana društva Bled, in podpredsednik izvršnega sveta OS Radovljica Miso Kozinec.

V kulturnem programu je nastopil ansambel Gorenjci iz Radovljica.

Po osnutku plana proračunskih dohodkov občine Radovljica za leto 1977. je predvideno, da bodo letni znašali 46.156.000 din ali 8,7 % več kot lani. Zahtevek koristnikov proračunskih sredstev pa v 1977. letu znaša 52.837.530 din, kar predstavlja 28 % nad lanskolletnimi izdatki. O predlogu proračuna, ki ga je te potrdil izvršni svet, bo razpravljala občinska skupščina na prihodnji seji vseh treh zborov.

V prostorih restavracije Triglav v Stari Fužini je bil 19. maja informativni sestanek planinskih društev in družbenopolitičnih organizacij s področja Bohinja za postavitev spomenika »štirim artim možem«, ki so se 26. avgusta 1978. leta prvi povzpeli na Triglav. Sestanek je organiziralo planinsko društvo Srednja vas, ki pripravlja proslavo 200-letnice prvega vzpona naših rojakov na Triglav. Dogovorili so se, da bi spomenik postavili zraven hotela Stane Žagar na Ribčevem tazu.

Odbor samoupravne delavske kontrole pri kulturni skupnosti Radovljica je na 8. seji skupščine obeh zborov te skupnosti 12. maja v poročilu med drugim posredoval podatke o izvajanju delegatskih pravic in dolžnosti in poudaril, da se je v vseh dosedanjih sej udeleževalo v poprečju le 51 % delegatov zbora uporabnikov in 51,3 % delegatov zbora izvajalcev, medtem ko je bila udeležba na zadnjih 15 sejah izvršnega odbora le 67-odstotna.

Konferenca osnovnih organizacij sindikata Veriga Lesce je 12. maja sklicala problematiko sindikalno konferenco o izvajanju zakona o združenem delu. Na konferenci sta sodelovala tudi predsednik MS ZSS Zvone Labura in predsednik občinskega sveta ZSS Marjan Vrabec. Dogovorili so se, da bodo pripravili novo analizo samoupravne organiziranosti v delovnih skupinah, enotah, TOZD in v celotni OZD. Pripravljeni bodo tudi predlog popolnejše organiziranosti delovne organizacije, ki jo bodo prilagodili dejanskemu stanju in določilom zakona.

V tovarni Iskra Otoče so v prvem tromesečju 1977 razmeroma dobro poslovali. Planirana proizvodnja v vrednosti 41.477.000 din je presežena za 2 % in je realizirana v vrednosti 42.624.000 din. Tudi prodaja je bila v primerjavi z lanskim prvim tromesečjem bolj umirjena in je znašala 24,6 % letnega plana, doseženi dobiček pa predstavlja 40,4 % predvidenega za 1977. leto.

Na občinskem ocenjevalnem nastopu iz prve pomoči, v okviru pouka civilne zaščite je 19. in 20. maja na Bledu in 21. maja v Radovljici sodelovalo 86 ekip prve pomoči, od teh 36 iz krajevnih skupnosti in 28 iz delovnih organizacij.

Na Bledu je bilo od 12. do 14. maja X. mednarodno srečanje PEN kluba, ki sta ga organizirala slovenski PEN klub in Društvo slovenskih pisateljev. Sodelovalo je 75 pisateljev iz 20 dežel sveta. Med bivanjem pri nas so si udeleženci srečanja ogledali znamenitosti Bleda in okolice, za zaključek pa so obiskali tudi Vrbo.

Ze močno načeto asfaltno podlogo na velikem mostu čez Peratičo na glavni gorenjski cesti so v začetku maja delavci cestnega podjetja Kranj odstranili in s posebnimi stroji položili nov asfaltni sloj.

Pred kratkom so tudi v osnovni šoli 4. maj v Begunjah ustanovili tamkajšnji učenci svojo hranilnico. Ob otvoritvi slovesnosti jim je predstavnik Ljubljanske banke - enota Radovljica, podaril za začetek denarno vlogo v znesku 1.000 din, vsi pionirji pa so dobili hranilnik - pikapolonico in hranilno knjižico.

V letu varstva okolja in jubilejev tovariša Tita je bilo v soboto, 14., in v nedeljo, 15. maja, na osnovni šoli Franca Vrnuta, Hudinja pri Celju prvo srečanje in tekmovalje mladih čebelarjev Slovenije. Organizatorji Zveza čebelarških društev za Slovenijo, Medex Ljubljana in čebelarsko društvo Vojnik so na to prireditve povabili tudi Čebelarški muzej Radovljica z razstavo svojih zbirk, ki so zbujale pri številnih obiskovalcih izjemno zanimanje.

V počastitev jubilejev ZK in tovariša Tita so 24. maja v Šivčevi hiši v Radovljici svečano odprli razstavo likovnih del na tematiko iz NOB, ki jo je pripravila v organizaciji muzejev radovljiske občine skupina domačih likovnikov: Albin Polajnar, Janez Kavnik in Metka Vovk. Razstava bo na ogled vsak dan do 26. junija.

Za prvomajske praznike je TD Bled izdalo jubilejno brošuro Blejske turistične informacije, ki jih redno za turistično sezono izdaja že 20 let. Tudi letošnje informacije v 45.000 izvodih, v štirih tujih in v slovenskem jeziku je tiskalo GP Gorenjski tisk iz Kranja.

Na veliki zvezni prireditvi o poslušnosti službenih in dresiranih psov, ki je bila v nedeljo, 15. maja, v Beogradu, se je najbolj izkazal član Društva za vzgojo psov iz Lesce Stane Koren s psom Cezarjem, ki je v svoji skupini zasedel prvo mesto.

Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem svetu ZSS Radovljica je organizirala od 17. maja naprej v zimskem bazenu hotela Grajski dvor v Radovljici plavalno šolo za odrasle. Bazen je brezplačno odstopil kolektiv hotelu, vadbo pa so prevzeli pedagoški delavci za telesno kulturo. Skupni zaključek šole s podelitvijo značk bo 10. junija v prostorih Grajskega dvora.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

DOPISUJTE
V ŽELEZARJA

SKLEPNA PRIREDITEV OB NAGRADNEM RAZPISU JUGOBANKE: TITO - REVOLUCIJA - MIR

V novembru lanskega leta smo na naši šoli odprli Ježkovo šolsko hranilnico. Učenci smo nanjo silno ponosni, saj je edina tako urejena pionirska šolska hranilnica Jugobanke v Sloveniji - vodimo jo učenci sami. Tudi prostor, v katerem posluje, je ličen in prijeten in nam ga je opremila Jugobanka, ki je pokrovitelj nad našo hranilnico.

Jugobanka je za vse učence šol, s katerimi sodeluje, organizirala nagradni razpis na temo Tito - revolucija - mir. Udeležilo se ga je šestnajst osnovnih in devet srednjih šol. Zaključna slovesnost za učence šol, ki so sodelovali v tej akciji, je bila pri nas v osnovni šoli Žirovnica. Učenci smo se že prej vestno pripravljali na to proslavo, saj smo sprejeli v goste pionirje in mladince iz Maribora, Nove Gorice, Ljubljane in iz drugih krajev Slovenije.

V četrtek, 19. maja, smo se učenci, ki smo sodelovali v programu, že ob 8. uri zbrali pred šolo, da še enkrat ponovimo besedila in odpravimo morebitne napake. Ob 11. uri smo pričakali goste iz vseh krajev Slovenije. Ker so imeli za seboj dolgo vožnjo, jim je naše kosilo dobro teknilo. Kazalci so se hitro premikali k trinajsti uri, ko se je slovesnost začela. Vsi smo držali pesti, da bi program tekkel brez zastojev, kajti nastopati pred tolikimi gosti ni eno-

stavno. Dvorano je napolnil glas mladih recitatorjev, prijetna pesem se je razlegla iz grl naših pevcev.

V začetku nas je pozdravil predstavnik ekspoziture Jugobanke na Jesenicah Peter Resler. Spregovoril nam je o liku tov. Tita, o pomenu in koristih varčevanja ter vsej zbrani mladini čestital k dnevu mladosti.

Učenci smo v recitalu predstavili težko in plodovito življenje našega maršala in grozote pretekle vojne. Predstavili smo našo preteklost in sedanjost. Naši najmlajši pa so zaplesali narodne pleske. Tovariši Šporn nam je pripovedoval o sodelovanju naših ljudi s partizani.

Nazadnje je napočil težko pričakovani trenutek, ko je predstavnik zavoda za šolstvo SRS Drago Novak razglasil rezultate nagradnega natečaja: Tito - revolucija - mir. Prvo nagrado med osnovnošolci je dobila Nina Blagotinšek iz prve osnovne šole Celje, med srednješolci

pa dijakinja Judita Peršič iz zdravstvene šole Nova Gorica. Obe nalogi sta bili prebrani in priznani smo si morali, da nagrado res zaslužita. Kolektivno nagrado za vsestransko sktivnost in prizadevnost učencev je dobila osnovna šola Žirovnica, med srednjimi šolami pa vzgojnoizobraževalni center Srečka Kosoveža iz Sežane. Posebna nagrada je bila podeljena organizaciji za usposabljanje v Murski Soboti.

Razglasili smo tudi rezultate šolskega tekmovanja za najboljši varčevalni razred. Lahko rečemo, da smo pridni varčevalci, saj smo privarčevali že 86.575,15 din. Prvo nagrado, v vrednosti 150 din, je prejel 8. b razred, drugo, 100 din, 8. a, tretjo, 80 din, pa 7. a razred.

Jože Platner, predstavnik Jugobanke - sedež Ljubljana, se nam je zahvalil za organizacijo prireditve, potem pa je naš mladinski pevski zbor zapel še slavnostno pesem.

Ta slovesnost nam je res uspela - zadovoljni so bili gostje, učitelji, posebno pa vsi pionirji in mladinci šole, saj smo tako opravičili zaupanje predstavnikov Jugobanke.

Mira Mravinec in Darja Hubjer, 8. a, novinarski krožek, osnovna šola Žirovnica

S tekmovanja gasilcev - pionirjev

USPELO TEKMOVANJE GASILCEV JESENIŠKE OBČINE

Občinska gasilska zveza Jesenice je v nedeljo, 22. maja, izvedla občinsko tekmovanje članic, mladincev, pionirjev A in B starostne skupine. Udeležba je bila izredno dobra, saj je tekmovalo kar 23 ekip, ki so dosegle naslednje rezultate:

Pri članicah je s 702 točkama od 100 možnih zmagala desetina prostovoljnega gasilskega društva Zabrznica. Druga je bila desetina članic iz Smokuča, ki je dosegla 682 točk, na tretje mesto pa se je s 649 točkami uvrstila desetina z Blejske Dobrave.

Pri mladincih so tekmovali štiri desetine: prva je bila desetina iz PGD Smokuč, ki je osvojila 709 točk. Na drugem mestu je bila Zabrznica s 695 točkami, tretji so bili mladinci PGD Jesenice-mesto, ki so zbrali 665 točk. Četrta so bili mladinci iz Kranjske gore (627 točk).

Pri pionirjih B starostne skupine je nastopilo enajst desetin. Prva je bila s 684 točkami desetina iz Zabrznice, drugi so bili s 674 točkami pionirji iz Smokuča, tretja pa je bila s 655 točkami desetina Jesenice-mesto. Od četrtega do enajstega mesta so se razvrstile desetine: Hrušice, Mojstrane, Podkorena, Blejske Dobrave, Koroške Bele, Kranjske gore in Dovjega - druga in prva ekipa.

Pri pionirjih A starostne skupine je nastopilo pet ekip. Prva je bila s 682 točkami desetina iz Smokuča. Kot druga se je s 652 točkami uvrstila desetina PGD Jesenice-mesto, tretja je bila desetina iz Kranjske gore, ki je osvojila 643 točk, kot četrta pa se je uvrstila desetina z Blejske Dobrave.

skle Dobrave, peta pa je bila desetina z Dovjega, katerih poprečna starost je le šest let in štiri mesece. Vse desetine so prejele diplome in 500 din, najbolje uvrščeni pa še gasilsko orodje.

Marija Jalen in Majda Zima iz gasilskega društva Smokuč sta uspešno opravili izpit za strojnika v gasilski službi

ODGOVOR TOZD TRIGLAV LESCE

V 13. številki vašega lista Železar, dne 7. aprila je bil pod rubriko Novice iz radovljiske občine objavljen članek, kako posamezne organizacije združenega dela v radovljiski občini izpolnjujejo obveze dogovora o kadrovske politiki glede stalnega izobraževanja ob delu in katere organizacije - med drugimi tudi naša - še vedno ne omogočajo izobraževanja ob delu svojim delavcem.

Ker objavljeni podatki niso pravilni in škodijo predvsem naši TOZD, zaradi pravilnega obveščanja javnosti dajemo naslednji popravek. Družbeni dogovor o kadrovske politiki, katerega podpisniki smo, izpolnjujemo tako, da se zavzemamo za stalno vzgojo in izobraževanje delavcev in v te namene sprejemamo načrte izobraževanja kot sestavnega dela kratkoročnih in srednjeročnih planov. V skladu s plani in v okviru razpoložljivih namenskih sredstev za izobraževanje je TOZD

omogočila vsako utemeljeno zahtevo delavca po izobraževanju ob delu in tudi sama spodbujala delavce k takim odločitvam. V šolskem letu 1976/77, ki je predmet obravnave, je še posebej veliko prispevala k povečanju izobrazbene in poklicne strukture in v te namene razpisala kadrovske stipendije, objavila več prostih učnih mest, organizirala tečaje za pridobitev kvalifikacij in polkvalifikacij ter osnovnošolsko izobrazbo kot tudi druge oblike izobraževanja ob delu.

Da podkrepimo naše trditve še s številkami, naj povemo, da je bilo v šolskem letu 1976/77 omogočeno 31 delavcem izobraževanje ob delu.

Teh nekaj podatkov dokazuje nasprotno, kar je za našo TOZD navedeno v članku, in sicer, da nudimo veliko pomoč delavcem pri njihovem strokovnem izpolnjevanju in izobraževanju ob delu.

ČESTITKA RADU KLEČU OB 70-LETNICI

Prejšnji teden, 20. maja, je preteklo 70 let, ko se je na Jesenicah rodil Rado Kleč, mož, ki je vse svoje življenje zapisal glasbi. Hkrati s tem življenjskim jubilejem pa praznuje tudi 50-letnico, ko je prvič pri takratni Sokolski godbi prišel za dirigentsko palico: Bil je tudi dirigent godbe NOV za Gorenjsko, ustanovljene aprila 1945, in z dirigentsko palico se je srečeval vse do svoje upokojitve.

Že kot otrok se je začel učiti treh instrumentov in kasneje svoje glasbeno znanje izpopolnjeval na konservatoriju za glasbo v Ljubljani. Toda predobro se je zavedal, da dirigentska palica potrebuje dobre glasbene kadre in prav zato se je vsa leta po osvoboditvi razdal vzgoji glasbenih kadrov na glasbeni šoli na Jesenicah, katero je dolga eta vodil tudi kot ravnatelj. Kot glasbeni pedagog je deloval v številnih krajih Gorenjske, mlade glasbene kadre pa vzgaja še danes, čeprav si je s svojim delom, pri katerem ni poznal počitka, tega še kako zaslužil.

Kdo se ga ne spominja kot dirigenta simfoničnega orkestra, jeseniškega pihalnega orkestra, številnih manjših glasbenih ansamblov, predvsem pa dirigenta številnih operet na jeseniškem odru?

Ko govorimo o razvoju glasbene kulture v naši občini po osvoboditvi, ne moremo mimo njegovega imena. Z velikimi črkami je zapisan v to zgodovino, ki jo s svojim aktivnim delom pri vzgoji glasbenih kadrov še nadaljuje.

Za vse to svoje delo na glasbenem in kulturnem področju v naši občini je prejel Cufarjevo plaketo, zlato Gallusovo značko z lovorjnim vencem in državno odlikovanje. Največje priznanje pa je nedvomno v tem, da glasbena kultura v občini zavzema pomembno mesto, tako po kakovosti kot po številčnosti, v kar je vtkanega prek petdeset let njegovega vztrajnega in predanega vzgojno-glasbenega delovanja.

K čestitki ob njegovi 70-letnici dodajamo tudi iskreno zahvalo za njegovo vztrajno in marljivo delovanje na glasbenem področju v imenu njegovih številnih učencev, godbenikov, pevcev, članov pihalnega orkestra Jeseniški železarji, kulturnih delavcev, sodelavcev in prijateljev. Želimo mu še mnogo zdravja in uspehov pri vzgoji mladega glasbenega naraščaja.

ŠOLA REZERVNIH OFICIRJEV

Iztekajo se zadnji dnevi šolanja generacije rezervnih vojaških oficirjev v kasarni Borisa Kidriča v Ljubljani. Za gojence šole, ki združuje v sebi vse elemente vojaških služb, učenja, športa in dela, sedem-mesečno šolanje v prvem obdobju pomeni služenje v operativni armadi. V tem času je iz skupine mladih ljudi iz vse Slovenije z različnimi poklici in načini življenja izšla homogena skupnost bodočih vojaških starešin.

Šola te vrste je bila ustanovljena v kasarni Borisa Kidriča 1974. leta, kot sestavni del enote, ki nadaljuje tradicije brigade Toneta Tomšiča. V tem letu so bile v vseh socialističnih republikah ustanovljene podobne šole, katerih naloga je usposabljanje kader za potrebe splošnega ljudskega odpora in naše koncepcije ter pojmovanja oboroženega boja. S takimi centri po posameznih republikah pa je bila tudi razbremenjena do tedaj edina tovrstna šola v Bileči, za potrebe vse Jugoslavije.

Kandidati za to šolo so izbrani v občinah in predstavljajo, oziroma bi morali predstavljati najposposnejše in najaktivnejše mladince, s popolno fizično sposobnostjo in najmanj končano srednjo izobrazbo.

S to šolo, oziroma šolanjem je javnost slabo seznanjena, kar je deloma krivda slabe informiranosti s strani same šole kot tudi premajhnega zanimanja zunanjih dopisnikov. Vendar gre tu za specifično in pospešeno obliko dela, s katerim se bodoči oficirski kader v najkrajšem času spozna z zahtevanimi vojaškimi veščinami vodenja oboroženega kot propagandno-psihološkega boja.

Praktično delo zajema taborenja, čas izjemnih fizičnih naporov, dnevnih maršev, helikopterskih desantov, jurišev, tekanj ob tankih... nočne marše. V kasarni nadaljujemo s teoretičnim delom: to so predavanja, seminarji, nastopi. Kvaliteto predavanj potrjujejo že sama imena predavateljev, kot so: Tone Fajfar, Drago Košmrl, Vito Habjan, Franc in Lenart Setinc in drugi, kakor tudi vse tesnejše sodelovanje s fakulteto za sociologijo, politične vede in novinarstvo s katedro za SLO.

To je le del naših aktivnosti, ki so razdrobljene še na vrsto drugih obveznosti in sprostitev v športu in zabavi. Sodelovali smo v delovni akciji, v celoti sami uredili in opremlili svoj klub, izdajamo svoj časopis, kar je za relativno majhno sredino izjemen uspeh. Z obiski prireditelj v hali Tivoli, nogometnih in hokejskih tekem ter planinaranega obiska ljubljanskega mestnega gledališča, je pestrost življenja res polna. Ob naporih popolna sprostitiv samo še tesneje in širše veže kolektiv v homogeno celoto, ki naj bo kos nalogi organizacije originalnega sistema splošnega ljudskega odpora SFRJ. V tem so izražene Marxove in Engelsove ideje oboroženega ljudstva, kar pa je tudi nadaljevanje našega boja in tradicij NOV.

To je prvi del šolanja, sodelovanja z delovnimi kolektivi po vsej Sloveniji, s srednjimi šolami, gimnazijami... slede izpiti in odhod v enote na ozemlju Slovenije. Gojenci so sedaj starejšine in njih naloga je še zahtevnejša, učiti se in učiti druge. Čim popolnejše prepletanje znanja s prakso in obratno. Miha Skumavec

BORCI SO ZBOROVALI

Pred nedavnim so se na redni letni skupščini zbrali člani krajevnega odbora ZB NOV Dovje-Mojstrana in pregledali delo v preteklem mandatnem obdobju. Uvodno poročilo je zbranim posredoval predsednik Slavko Vucela. Med drugim je dejal, da so člani krajevnega odbora v preteklem obdobju redno sestajali in uresničevali programske naloge. Odbor je lani organiziral uspešno proslavo za 4. julija - dan borca, na Sedučah, zatem komemoracijo za dan mrtvih, obdaril pa je tudi več borcev za novo leto.

Slavko Vucela je posebno pozitivno ocenil sodelovanje z osnovno šolo 16. december, ki nosi ime po datumu, ko je bila v tem delu Gornjesavske doline izvedena prva organizirana vstaja. Pedagogi na tej šoli se stalno zavzemajo, da se pionirji in mladinci seznanjajo z dogodki iz narodno-osvobodilne borbe in tako vzorno prenašajo revolucionarne tradicije naše preteklosti na mlade rodove. Borci so tudi s triglavskim pionirskim odredom sklenili dogovor o urejanju spominskih obeležij.

V zelo pestri razpravi so se kasneje borci Dovja in Mojstrane pogovorili o svojem delu, problemih, izrečena pa je bila tudi vrsta spodbud za nadaljnje uresničevanje nalog v borčevski organizaciji. Poudariti velja, da je bilo na letni skupščini izrečenih precej kritičnih misli borcev zaradi obnašanja nekaterih zdravnikov v bolnicah in zdravstvenih domovih do članov ZB. Dva borca sta povedala svoja primera, ki jih resnično ni moč primerjati z zdravniško etiko v teh ustanovah.

Ob koncu letne skupščine so zbrani borci iz te krajevnne skupnosti izvedli volitve, in sicer za predsednika ponovno izvolili Slavka Vucela, v 15-članski odbor pa delovne borce, ki bodo nadaljevali uresničevanje novih programskih nalog. Na skupščini so prebrali tudi pozdravno pismo za tovariša Tita ob njegovih visokih jubilejih. JR

ZGRADILI SO OGRAJO IN OBNOVILI MOST

Vaščani Grabča iz KS Gorje so v preteklih dnevih zgradili s prostovoljnimi delom novo, 120-m dolgo ograjo v Grabču. Cesta v Grabču se odcepi v Zg. Gorjah, (na Dolgem brdu) in strmo pada proti reki Radovni, ob kateri leži vasica Grabče. Na tej cesti je bilo namreč že več avtomobilskih nesreč, ko so vozila zdrknila prek cestišča po strmini navzdol. Ta cesta ima tudi zelo oster zavoj tik nad reko Radovno. S prostovoljnimi delom so vaščani Grabča vgradili v železobetonske stebre-traverze, pritrili obnje železne odbojnice, površini pa so namestili tramice.

Pod nadzorstvom tesarskega mojstra Zalokarja iz Sp. Gorj pa te dni končujejo tudi obnovitvena dela na mostu čez reko Radovno v Grabču. Ta cesta povezuje tudi Zg. in Sp. Laze. Jože Ambrožič

UPOKOJENCI SO PELI DNEVU ZMAGE

Letošnja kulturna sezona je zaradi številnih praznovanj jubilejev naše družbe še posebno bogata. V radovljiski občini se nastopi kar vrstijo, predvsem na področju zborovskega petja. Ne gre le za proslave in druge prireditve z večjim ali manjšim deležem sodelujočih pevcev. Značilna so izrazita glasbena srečanja. Mladi instrumentalisti so svoj nastop že opravili, godbeniki pihalnih godb pa se na skupne nastope še pripravljajo; železarske godbe se bodo zbrale 11. junija v Lescah, avgusta pa bodo v Gorjah praznovali praznovanje visoko obletnico domače pihalne godbe.

Pevskih družin je več, zato je tudi njihovih nastopov več, da jim je kar težko slediti. Poslušalcem se predstavljajo vsi, ki organizirano prepevajo. Najmlajši so predšolski pevčki štirih skupin v okviru glasbene šole. Sledijo jim zbori osnovnih šol. Enajst od njih se je 13. maja zbralo v Bohinjski Bistrici in 730 mladih grl je zapelo Titu za 85-letni dan. Dva mešana mladinska zbora iz Ljubnega in Lesc sta še skupaj nastopala, tako kot tudi preostali odrasli zbori. Vsi skupaj začenjajo priprave za združeno prepevanje na zboru gorenjskih aktivistov, ki bo 26. junija v Zasiplu.

Zelo lep delež k vsemu temu pevskemu življenju so s tretjim srečanjem upokojskih zborov gorenjskih občin prispevali najstarejši naši pevci. Srečanje je bilo 7. maja v Radovljici. Domača zveza društev upokojskecev ga je odlično organizirala. Koncert je bil v avli osnovne šole, ki je bila izredno zasedena. Posvečen je bil proslavi dneva zmage in jubileju Komunistične partije Slovenije in tovarišu Titu.

Po uvodni državni himni, ki so jo ob spremljavi harmonikarskega orkestra glasbene šole Radovljica zapeli vsi sodelujoči zbori, je najprej spregovoril predsednik pripravljalnega odbora Alojz Špiler, za njim pa Marjan Vrabec, in sicer v imenu pokrovitelja — občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije — Radovljica. S kratkimi mislimi je lepo označil povezanost človeka in glasbe skozi ves razvoj človeške družbe. Tako naš pesem družu tudi današnji čas in je z nami na poti, po kateri stopamo v vedno lepšo prihodnost.

Po skladbi Mladi bataljon, v izvedbi mladih harmonikarjev, ki z dirigentom Jožetom Ažmanom vred zaslužijo vso pohvalo za izredno požrvalnost in glasbeno znanje, se je začel osrednji del večera. Spored je povezovala znana TV napovedovalka Metka Centih-Vogelink. Nastopili so zbori društev upokojskecev Javornik—Koroška Bela, Jesenice, Kranj, Škofja Loka, Trzin in Radovljica. Poslušalcem, ki so pozorno prisluhnili njihovemu petju, so pripravili vzoren nastop z marsikaterim lepim glasbenim užitkom. Veliko napako in krivico dela, kdor s pomislekom in morda posmehom govori o teh zborih. V njih pojejo možje, ki so pomagali ustvarjati, kar imamo. Mnogi med njimi že po več desetletij delujejo v zborih, gojijo pevsko kulturo in s svojim požrtvovalnim sodelovanjem prispevajo lep delež k naši celotni kulturni podobi. Res je, leta se poznajo, zvok je težje oblikovati, a pri vsej tej dejavnosti gre še za kaj drugega, ne le za tako ali drugače zapeto pesem. Čimveč starejših, na različne načine se aktivnih ljudi bo med nami, bolje bo za vse. Pevski zbori so skorajda najbolj primerna oblika, s katero lahko zadržimo upokojsce med aktivnimi družbenimi delavci. Če združimo te in znano ljubezen Slovenca do zborovskega petja, potem ni čudno, da je med nami kar lepo število upokojskih zborov. Bilo bi jih pa gotovo še več, ko ne bi primanjlovalo zborovodij. Torej se tudi tu pozna hud primanjkljaj glasbenega kadra, ki pesti šole, poklicne in amaterske glasbene skupine — zборе, orkestre in godbe.

Značilno je, da zbori, ki so nastopili na srečanju v Radovljici, nimajo še zelo stare tradicije. Najstarejši med njimi je jeseniški, ki deluje od leta 1960. V Kranju so začeli 1962, leto kasneje na Javorniku. Radovljiski upokojski zbor ustanovili 1972, škofjeloški 1974, trziški pa letos. Po številu pevcev je največji trziški, pa tudi drugi, razen javorniškega, imajo še kar primerno število članov (med 18 in 20). Zaradi glasovnih posebnosti in perspektive bi bilo priporočljivo, da bi se zbori še povečali. Morda bi vanje stopili tudi mlajši pevci, posebno tam, kjer ni drugih moških zborov. Prav je, da so se nekateri zbori že lotili združevanja starejših pevcev z mlajšimi. Tudi pri tem ne gre za zboljševanje zvočnih zmognosti, ampak vsaj še za prenašanje izkušenj in zblizevanje generacij.

Spored je obsegal pesmi iz — kot rečeno — železnega repertoarja. Kaj bi se temu čudili, saj se ga trdovratno držijo tudi vsi drugi zbori z mlajšimi pevci in dirigenti. V naši vokalni glasbi, ljudski in umetni, je mnogo pesmi, ki jih poznajo in prepevajo

vsil slovenski pevci. Pa ne le ti, tudi taki, ki pojejo le zase ali v družbi, ne pa v zboru. Take pesmi imajo radi tako izvajalci kot poslušalci, z njimi je najlažje nastopati. Dolžnost zborov pa naj bi bila tudi v oživljanju manj znanih, a nič manj lepih pesmi.

Pevsko srečanje v Radovljici seveda ni bilo tekmovalno. Kljub temu so se zbori po svojih zmognostih temeljito pripravili za čimbolj pripriljiv nastop. V splošnem bi se lahko reklo, da posebno velikih razlik med zbori ni bilo. Vsak od njih je po svoje navdušil prisotne. Najprej je bil to zbor z Javornika—Kor. Bele s pesmijo Bazovica, pri kateri je zborovodja Jakob Veber pel tudi solo. Janez Ponikvar in jeseniški zbor sta še posebno dobro zapela Vrabec Zdravico, živo v izrazu in zvočno lepo ujetu. Enotno doživeto, z dobrim solistom so kranjski pevci, ki jih je vodil Tone Marolt, izvedli pesem Ob Kolpi. Kar vzorno dikcijo in dinamiko je v pesmi Kaj kleplje pokazal zbor iz Škofje Loke pod vodstvom Tineta Pirca. Najmlajšemu med zbori, trziškemu, je najbolje uspela Kje je moj mili dom, v kateri sta dinamika in izraz lepo sledila besedilu. Prijeten glasbeni utrinek je bila — glasovno manj zahtevna in harmonsko preprosta, Svetlo sonce se je skirilo v izvedbi zbora domačinov. Oba zadnja zbora je vodil Edo Ošabnik.

Vsi pevci, bilo jih je nekaj pod sto, so za sklep zapeli skupno še štiri pesmi, zadnjo — Pesem o Titu — spet ob spremljavi harmonikarjev. Združeni zbor je dokazal, da so ti požrtvovalni ljubitelji pesmi še vedno sposobni navdušiti poslušalce. Hvalile smo jim za njihovo vztrajnost in lep zgled. Pevcem in seveda zborovodjem! Priznanja, ki jih je podelil pokrovitelj, so tudi izraz te hvalenosti Z lepimi, spodbudnimi besedami se jim je pridružil še predstavnik republiških sindikatov Jože Jurač. Poleg nastopajočih zaslužijo pohvalo tudi organizatorji, ki so zelo skrbno pripravili pevsko in prijateljsko srečanje gorenjskih upokojskih zborov. Naslednje leto bo podobno srečanje na Jesenicah.

Ob koncu še ugotovitev o uresničevanju pričakovanj, da bodo nove osnovne šole s svojimi avli postale osrednja prizorišča družbenega in kulturnega dogajanja. To velja tako za Radovljico kot Bled in Bohinjsko Bistrico. Omilile so pomanjkanje prostorov za prireditve, čeprav za vse niso enako primerne. GE

RAZSTAVA ZNAMK NA JESENICAH

V počastitev 40-letnice ustanovitve komunistične partije Slovenije, 40-letnice prihoda tovariša Tita na čelo komunistične partije Jugoslavije in 85-letnice njegovega rojstva je 20. maja ob 18. uri v veliki dvorani Delavskega doma (pri Jeleni) na Jesenicah filatelistično društvo Jesenice odprlo svojo prvo letošnjo razstavo poštinih znamk, priložnostnih filatelističnih ovonjk in drugega filatelističnega materiala.

Pred zelo skromnim številom prisotnih, brez predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in drugih kulturnih ustanov Jesenic, je v imenu filatelističnega društva Jesenice odprl razstavo član upravnega odbora in eden zelo prizadevanih članov društva Vladimir Stojan. V priložnostnem govoru je orisal pomen razstave in delovanje filatelističnega društva Jesenice. Poseben poudarek in pomen je dal Titovemu liku in njegovim 40-letnim prizadevanjem za naš socialistični razvoj, za mednarodno sožitje, za napredek neuvrščenosti in popoln razvoj demokracije in humanosti. Vsa ta prizadevanja maršala Tita je naša samoupravna družba pobratenih narodov in narodnosti v suvereni in neodvisni SFR Jugoslaviji obeležila tudi na poštinih znamkah naše države. Mnogo motivov na naših znamkah prikazuje borbo naših narodov in narodnosti za svobodo in neodvisnost, obnavljanje porušene dežele, mednarodno sodelovanje, humanost in privrženost miru v svetu. Poudaril je, da se tudi na znamkah opaža blokovska razdvojenost v svetu. Govoril je še o visoki kvaliteti naših znamk, zaradi česar so zelo cenjene v inozemstvu. Pozdravil je edinega prisotnega gosta (drugi se niso odzvali vabilu) direktorja TOZD PTT Jesenice, tovariša Branka Svrzika. V imenu jeseniških filatelstov se je njemu, kakor tudi ostalim članom tega kolektiva, zahvalil za razumevanje in sodelovanje pri nabavi in podelitvi znamk članom filatelističnega društva Jesenice. Po ogledu razstave je tovariš Svrzika zelo ugodno ocenil organizacijo razstave in predstavljene kolekcije znamk, kakor tudi delovanje društva, ki ga je uvrstil med najboljše v Sloveniji. Obljubil je nadaljevanje sodelovanja med društvi in PTT Jesenice.

Znamke razstavlja 25 članov, dva mladinska in en pionir-učenc, star sedem let, v 33 vitrinah. Vrednost razstavljenih znamk je 130.000 dinarjev. Oba mladinska sta k svojim

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Upton SINCLAIR: Zmajevi zobje. Prešernova družba 1976.

Vse kaže, da se zanimanje za Sinclaira prebija v presledkih po 20 let. Nekaj njegovih romanov smo namreč dobili v prevodu v zgodnjih tridesetih letih, potem spet nekaj okrog leta 1955. No, to so bila predvsem zgodnja dela tega napredno usmerjenega ameriškega pisatelja. Vedeti je treba, da je mož pisal več kot 40 let. V zadnjem desetletju je napisal vrsto romanov o sodobnem Američanu Lannyju Buddu; med te spada tudi pričujoče delo. Lanny Budd v Zmajevih zobeh pravzaprav ni preveč plastično naslikan. Domesnava lahko, da tudi v drugih romanih tega cikla ni nič drugače. Zdi se, da avtorju ta lik služi predvsem za to, da nanj preloži svoja lastna spoznanja, občutja in sodbe. Ta Sinclairov »drugi jaz«, kakršen nastopa v tem romanu, je za kakšne dve desetletji mlajši od avtorja samega, sicer pa mu je v marsičem soroden. Lanny Budd je izveden v umetnostnih vprašanjih — po poklicu je posrednik za prodajo slik —, pa tudi v politiki je doma — kar je malce ohlapno utemeljeno s tem, da je bil kot tolmač zraven, ko so sklepali mirovne pogodbe ob koncu I. vojne. Lanny se — kot mnogi Američani njegove baže — potika po Evropi in križari z jadrnico po svetovnih morjih. Pozna se s smetano tedanje družbe. Nekateri izmed njegovih sorodnikov in prijateljev so preprosto poslovni ljudje, ki gledajo na življenje s praktične plati, si pridobivajo dobiček in jemljejo družbo, tako kot je, in svojo vodilno vlogo v njej kot praktično dejstvo. Med njimi pa je tudi nekaj takih, ki kapitalizmu tako ali drugače nasprotujejo. Lanny sam je nekje na sredi — skuša razumeti ene in druge.

Za glavni zaplet v romanu pa poskrbi dejstvo, da so se v Nemčiji polastili oblasti nacisti. Ko začnejo preganjati Zide, je ogrožena tudi družina, ki je z junakom v svašvu.

Sinclair tudi to tragično dogajanje opisuje razmeroma mirno in odmaknjeno, lahko bi rekli počitniško. V njegovem odnosu do Hitlerja se

zrcali stališče povprečnega naprednega Američana do dogajanja, ki je sicer pretresljivo, vendar njegove domovine ne prizadene. Knjiga je bila napisana namreč, še preden so se Združene države vpletle v to vojno.

Za nas, ki vemo, kako se je vse skupaj izteklo, pravzaprav ni tako nezanimivo zvedeti, kako so gledali ljudje na vznik in razvoj nacizma takrat, ko je bila zgodba pri začetku.

Iz Zmajevih zob lahko zvmemo precej tega, kar drugače prebiramo v zgodovinskih in biografskih knjigah, po svoje nič manj verodostojno kot tam, vendar bolj približno človeškemu razumevanju. Lahko bi sploh

rekli, da so Zmajevi zobje nekaj roman-reportaža, vendar tudi to ne drži čisto zares. Manjka stik z grobo resničnostjo, ki ga pričakujemo od dobrih reportaž. Le malokateri odstavek, le redko poglavje je napisano tako, da bi bilo življenje prisotno pred nami od trenutka do trenutka, od minute do minute, le malokdaj vidimo nastopajoče ljudi čisto pred sabo. Pač pa je vseskozi pred nami zavest glavnega junaka, njegova vednost o ljudeh, idejah, dogodkih, njegovo razsojanje o vsem tem. Ob tem romanu se bolj kot sicer zaveš, kako so nas razvzvali naturalistični

(Nadaljevanje na 13. strani)

RAZSTAVA »TITO V SLOVENIJI«

V okviru praznovanj 40-letnice ustanovnega kongresa KPS, 40-letnice prihoda tovariša Tita na čelo KPJ in 85-letnice njegovega rojstva je v dneih od 13. do 27. maja v Kosovi graščini na Jesenicah, Titova 64, odprta razstava Tito v Sloveniji. Razstavo so organizirali občinski komite konference ZKS Jesenice, odbor za ustanovitev muzeja delavskega gibanja na Gorenjskem in tehnični muzej železarnice Jesenice.

Razstavo Tito v Sloveniji so pripravili delavci muzeja ljudske revolucije v Ljubljani, delavci tehničnega muzeja železarnice Jesenice pa so razstavo dopolnili s prikazom obiskov tovariša Tita na Jesenicah, v Mojstrani, Kranjski gori, Planici in s štafetami Titu, z naslovom Tito med nami.

Spominska zbirka Tito v Sloveniji je bogat prikaz revolucionarnega boja in revolucionarne poti tovariša Tita, predsednika KPJ v predvojni letih, še posebej pa njegov velik delež pri oblikovanju in rasti Komunistične partije Slovenije.

Tovariš Tito je od začetka leta 1928, ko je postal sekretar zagrebškega mestnega komiteja KPJ, zlasti pa decembra 1937. leta, ko je postal generalni sekretar centralnega komiteja KPJ, pa do začetka vojne leta 1941, bil večkrat v Sloveniji in je sodeloval na vseh pomembnejših partijskih posvetovanjih in konferencah.

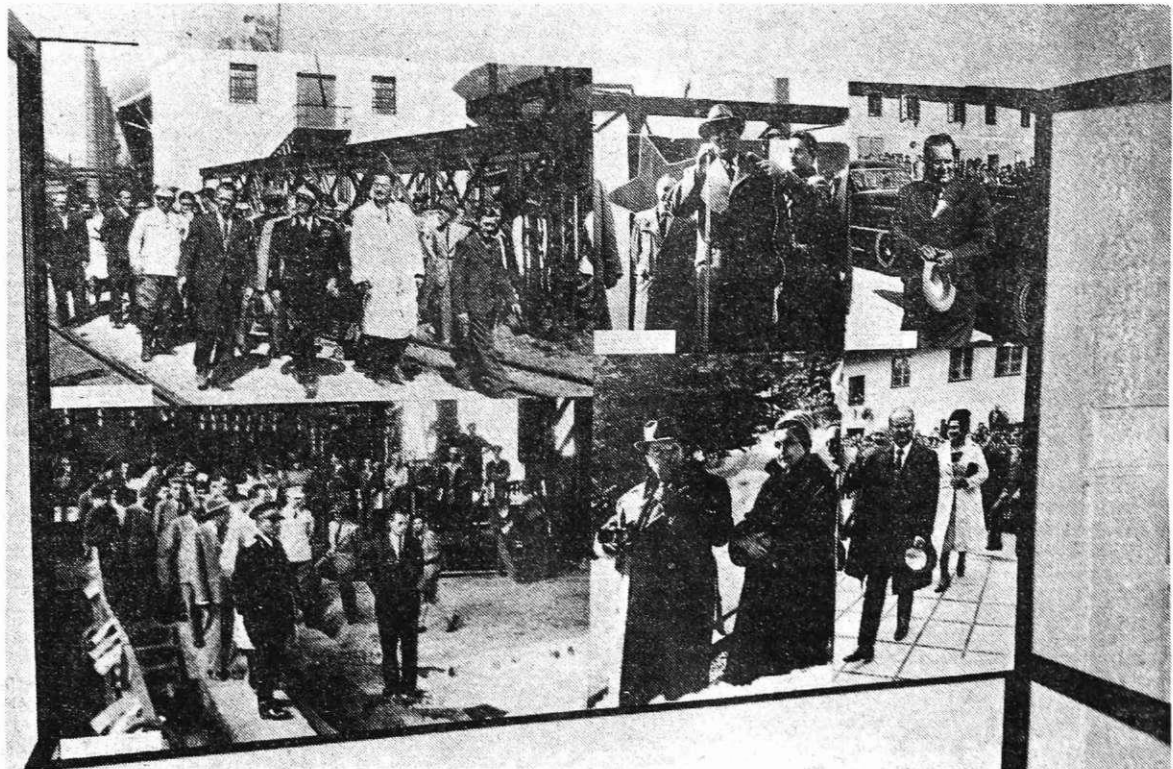
Pri pripravi in delu slovenske partijske konference je Tito zelo aktivno sodeloval. Zadrževal se je zlasti v Ljubljani, kjer se je sestajal z vodilnimi slovenskimi komunisti: Edvardom Kardeljem, Borisom Kidričem, Ivanom Mačkom in Toneom Sušteršičem. O pripravah na konferenco je Josip Broz poročal tudi centralnemu komiteju na Dunaj in v poročilu pohvalil priprave za pokrajinsko partijsko konferenco. Tovariš Tito se je udeležil tudi četrte slovenske pokrajinske partijske konference, ki je bila septembra 1934. leta v Goricanah pri Medvohah. Med svojim bivanjem v Sloveniji se je Tito poglabil v politične razmere in o njih aprila 1937. leta poročal Kominterni.

V svojem poročilu je omenil uspehe ljudskofrontovskega gibanja, naga razvoj sindikalnega gibanja, ki se je po velikih stvkih v letih 1935 in 1936 izredno razmahnilo. Na četrtri državni partijski konferenci, decembra 1934. leta v Ljubljani, je bila sprejeta Titova ideja o ustanovitvi KPS, ki so jo slovenski komunisti uresnili v noči med 17. in 18. aprilom 1937. leta z ustanovnim kongresom KPS. Manifest, ki ga je kongres sprejel, je bil idejni in politični program za vse nadaljnje delo komunistov. Od 16. do 17. aprila 1938. leta je bila v Šmiglovi zidnici nad Grajsko

KONCERT OB 30-LETNICI GLASBENE ŠOLE

Glasbena šola Jesenice prireja v počastitev letošnjih jubilejev tov. Tita in ob svoji 30-letnici v dvorani gledališča Tone Čufar na Jesenicah

KONCERT SVOJIH SKUPIN IN SOLISTOV, ki bo danes, v četrtek, 26. maja, ob 19. uri.

Z razstave »Tito v Sloveniji«

KULTURNA IZKAZNICA OBČANA JESENIC

XIII. RAZKORAK MED BESEDAMI IN DEJANJI PRI AKTIVNEM KULTURNEM UDEJSTVOVANJU

KAJ JE PASIVNO IN KAJ AKTIVNO

Doslej smo se v našem prikazu ukvarjali s pasivnim kulturnim življenjem občanov; pri tem s pojmom »pasivno« ne mislimo nič slabega. Pasivno kulturno življenje tukaj definiramo kot kulturno delovanje, pri katerem človek pretežno sprejema s branjem, gledanjem, poslušanjem in podobnim že »izdelane« kulturne dobrine, medtem ko pri aktivnem kulturnem delovanju sam bolj ali manj »izdeluje, producira« kulturne dobrine.

TRI ČETRTINE OBČANOV NISO KULTURNO AKTIVNE

Anketa je razkrila, da se 64,0 % prebivalcev jeseniške občine ne ukvarja aktivno z nobeno kulturno dejavnostjo. Če k temu odstotku prištejemo še 13,8 % ali 19,7 % vpisanih v knjižnice (razlika je verjetno rezultat nezanesljivosti merjenja), potem lahko rečemo, da okoli 78 % občanov ni kulturno aktivnih. Ostalih 22 % aktivnih občanov se razdeljuje po posameznih področjih v naslednjih deležih:

1. ostale aktivnosti (režija, delo z mladino, rezbarjenje ipd.) 7,4 %
2. igranje na glasbeni instrument 4,9 %
3. petje v pevskem zboru ali solistično 2,9 %
4. igranje v amaterski gledališki skupini 1,6 %
5. slikarstvo, kiparstvo 1,6 %
6. umetniška fotografija 1,6 %
7. pisanje proze, pesmi 1,2 %
8. ples (v folklornem ansamblu) 1,0 %

(Opomba: Ob tem rangiranju se moramo zavedati, da je kategorija »ostalih aktivnosti« nečista, saj so vanjo vštete nekatere aktivnosti, ki niso čisto kulturne – v ožjem pomenu besede – na primer, različni konjiški ali celo šport. Poleg tega moramo upoštevati, da je lahko posameznik aktiven na več področjih).

Za večino posameznih kulturnih področij vidimo, da se v njih aktivno udeležujejo na sto prebivalcev približno dva občana.

DELAVCI IZ NEPOSREDNE PROIZVODNJE PRAV TAKO AKTIVNI KAKOR USLUŽBENCI

Primerjava aktivnega kulturnega udejstvovanja med različnimi skupinami je dokaj problematična, kajti pojav je tako redek, da se ob nadaljnjem razčlenjevanju skoraj docela razprši, s tem pa se zabriše vsaka zanesljiva sled ali zakonitost. Kljub temu bomo navedli nekaj splošnih ugotovitev, ki se nam zdijo najpomembnejše.

Formalna šolska izobrazba se ponovno kaže kot pomemben dejavnik pri aktivnem kulturnem življenju: med občani, ki imajo do štiri razrede šolanja, jih kar 84,0 % ni kulturno aktivnih, pri občanah s petimi do sedmimi leti šolanja se ta delež izboljša na 77,1 %, potem v skupini z osemimi razredi na 70,7 %, pri občanah z devetimi do dvanajstimi razredi pa jih je že čez polovico, ki se kulturno aktivno udeležujejo. Šele v skupini občanov, ki imajo za sabo 13 in več let šolanja, je kulturna neaktivnost 37,8 %. Ali je to malo ali je veliko?

Med poklici ni velikih razlik. Pri dijakihi in študentih je slika najboljša: skoraj tri četrtine jih je aktivnih. Najslabše pa je pri gospodinjstvih, kjer je aktivnih 21 %. Posebne pozornosti je vreden podatek, da med delavci iz neposredne proizvodnje ter uslužbenci, oziroma delavci v režiji ni pomembnih razlik, skupini sta praktično enaki.

S starostjo upada delež občanov, ki se aktivno ukvarjajo s kulturo. Izrazit upad je predvsem pri prehodni iz mladosti (15 do 24 let) v »zgornjo srednjo dobo« (25 do 34 let), in sicer upade aktivnost skoraj za tretjino (30 %).

ŽENSKÉ MANJ AKTIVNE

Na splošno ali v celoti so ženske manj aktivne (59,0 %) kakor moški (68,6 %). Moški zlasti prednjačijo pred ženskami po igranju glasbenih instrumentov, v igranju na gledaliških odrih, slikarstvu in kiparstvu, umetniški fotografiji. Ženske pa so pred moškimi zlasti v plesu, medtem ko na ostalih področjih ni pomembnih razlik.

IDEALNA STALIŠČA OBČANOV

Tudi v tej situaciji se nam je ponovno razkril razkorak med stališči občanov in dejanskim obnašanjem. Med besedami in dejanji. Na vprašanje: »Ali se vam zdi pomembno, da se človek aktivno ukvarja s kulturo?« smo namreč dobili naslednje rezultate:

zelo pomembno	48,8 %
precej pomembno	41,6 %
malo pomembno	7,6 %
nepomembno	2,0 %

Pomeni, da je velika večina (90,4 %) občanov prepričana o pomembnosti kulturnega udejstvovanja, podoba o stvarni aktivnosti pa je domala obrnjena, saj se samo 22 % občanov aktivno kulturno udeležuje. Nazorno je protislovje prikazano na sliki 14.

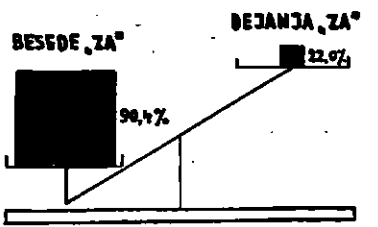
ZA KULTURO VSI V EN GLAS

Posebej zanimivo je to, da so (pozitivna) mnenja o pomenu aktivnega kulturnega udejstvovanja zelo enotna: občani različnih starosti in poklicev, iz različnih krajev prebivanja, moški in ženske – vsi brez razlik sodijo, da je kultura (zelo) pomembna.

Edina pomembnost razlik je med občani z različno šolsko izobrazbo. Pri tem pa zveza ni enoznačna, ampak svojstveno sestavljena.

Med manj izobraženimi občani se pojavljajo dvojna mnenja: ena skupina teh občanov smatra, da je aktivno kulturno udejstvovanje zelo pomembno, druga skupina manj izobraženih občanov pa temu ne posveča pozornosti. – Pri bolj izobraženih občanah pa je opaziti zmernejša stališča, ki se odražajo v večjem deležu odgovorov, da je aktivno udejstvovanje precej pomembno, manj pa je skrajnih stališč.

Franc Belčič in sodelavci

SLIKA 14: Neravnovesje med stališči o potrebnosti aktivnega kulturnega udejstvovanja in stvarno aktivnostjo občanov

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

(Nadaljevanje s 13. strani)

opisi, kakršnih v novejši, zlasti povojni prozi ne manjka.

In vendar, omenili smo, da je tudi nekaj poglavij, v katerih so stvari naslikane »od blizu« in verjetno tudi po naravi ali pa vsaj na podlagi pričevanj ljudi, ki »so bili tam«. Tak je, na primer, opis spiritistične seanse, ki jo je naročil grški denarni mogotec (tudi znanec glavnega junaka Lannyja Budda). No, maginat je hotel stopiti v stik z duhom svoje rajne žene, namesto nje pa so se mu preko medija in preho duha starega Indijanca oglašajo duhovi ljudi, ki jih je kdaj v preteklosti opeharil ali kako drugače prizadel. Enako zanimiv je pogovor glavnega junaka s Hitlerjem: tudi ta opis je nastal nedvomno na podlagi resničnega dogodka.

O tej knjigi torej ni mogoče govoriti s pretiranim navdušenjem – vsaj kar zadeva njeno umetniško vrednost ne. Iz navedenega je očitno, da bi bil marsikateri bralec, ki bi od te knjige pričakoval kaj drugega, kot mu je Sinclair pripravljen in zmogel dati, razočaran, in je morda sploh ne bi prebral do konca. Na drugi strani pa lahko upamo, da bo prenekaletni bralec, zlasti iz starejših generacij, z zanimanjem sledil očarljivemu kramljanju pristnega humanista. Sinclair nam je v njej zapustil svoje vtise ob nekem poglavju zgodovine, ki ga sicer ni občutil na lastni koži kot naši ljudje, pa je bil vseeno navzoč.

GOSTOVANJE PREŠERNOVEGA GLEDALIŠČA IZ KRANJA

V organizaciji komisije za kulturo pri osnovni organizaciji sindikata železarne Jesenice je 18. maja v dvorani amaterskega gledališča Tone Čufar na Jesenicah gostovalo Prešernovo gledališče iz Kranja, z uprizoritvijo dramskega dela Mateja Bora RAZTRGANC.

Raztrganci so nastali že v času naše narodnoosvobodilne borbe. Prvi koncept je začel Matej Bor pisati 1943 v vasi Vavti, kjer je bil takrat štab petnajste divizije. Bor sam je pripovedoval, da je imel s svojo igro »mnogo težav«, saj jo je predelal ali – bolje rečeno – znova trikrat napisal. Motiv za to igro je dobil od tovarišev s Stajerske, ki so mu pripovedovali o zanimivih primerih v zvezi z vohuni-provokatorji. Te so Nemci kot partizane pošiljali v vasi, da bi zanašali zmedo in prelah. Ljudje so jih imenovali raztrganci, saj so nalašč nosili raztrgane obleke. Kasneje, ko so okupatorji in domači izdajalci na Stajerskem skušali organizirati posebne teroristične tolpe, so dobili raztrganci celo političen značaj. Ljudstvo je to spoznalo in jih »ukrotilo«, kakor tudi prikazuje Borova igra. Delo je doživelo krstno predstavo 14. decembra 1944 na osvobojenem ozemlju v Črnomlju. Raztrganci ne potrebujejo niti ne

zahtevajo globokih dramaturških razlag. Kot ljudska igra omogočajo gledalcem, da iz samega besedila spoznajo kvaliteto in sočnost Borovega preciznega gledališkega sporočila.

Predstavo je režiral Boštjan Vrhovc, ki je z zelo prepričljivo in dobro uigrano ekipo kranjskih gledališnikov skozi vso predstavo gledalce držal enakomerno v napetosti, ker so bili vsi prizori organizirano povezani, za napetost in tempo predstave so domala zaslužni vsi igralci. Poseben prispevek k dobri izvedbi pa so dali Jože Kovačič kot Rutar, kmet in mlinar, njegova žena Neža, Biba Uršič, Vida, njuna hči, Edka Oman, Tine Oman kot dr. Mrož, Janez Dolinar kot Mihol, nad vse pa Jože Vunšek kot Ferlež, mlinarjev pomočnik – izdajalec. Dobra režija, po konceptu pisatelja Bora, nam je tudi prikazala neposredno vključenost umetniškega delovanja v narodnoosvobodilni vojni. Tako so

Raztrganci danes resnično živ dokument umetniškega ustvarjanja v tem našem velikem boju. Prav to igro Raztrganci uvršča v našo TEMELJNO literaturo na temo naše borbe za osvoboditev.

Scena Saše Kumpa – kmečka hiša z izhodom v mlin – funkcionalna in dovolj prostorna za vsa dogajanja, kar je prišlo do posebnega izraza pri zaključnih (borilnih) scenah, ki so bile režijsko postavljene in izvedene zelo uspešno. Kostumi Anje Dolenc primerni času in kraju dogajanja. Posebno dobro je uspela maska mlinarjeve žene Neže, brez katere je mlada Biba Uršič ne bi zmogla tako prepričljivo interpretirati.

Komisija za kulturo pri osnovni organizaciji sindikata Železarne je v okviru proslav Titovih in naših jubilejev za svoj delovni kolektiv izbrala bržčas najprimernejšo igro, – ali na žalost – zopet se je pokazalo, da organizacija o podelitvi vstopnic ni bila najboljša (vstopnice so bile brezplačne), saj je bila dvorana gledališča le polovično zasedena.

F. Ropret

LETELI SO KOT PTICE

Piloti, ki so pristali v Novem mestu, so se razvrstili to pot po faktorju izenačevanja IVO SIMENC (ALC) je bil z letalom PILATUS-B4 najboljši s tisoč točkami, ostali pa so preleteli od 920 – 976 točk. Vodilni LUN jih je preletel samo 739, ker je pristal v Mariboru, vodstvo pa je prevzel pred zadnjim tekmovalnim dnevom Miloš PEŠEC iz AK Celje. PINTAR je ostal na drugem mestu, samo za sedem točk za prvima, LUN pa je še vedno držal tretje mesto. Peti uvrščen STAROVIČ pa je zaostajal za prvima samo še za 244 točk. Borba za prvaka je ostala tako povsem odprta do zadnje discipline.

ŠESTI TEKMOVALNI DAN – 6. MAJ

Začelo se je precej presenetljivo. Gaber je preletel izredno ugodno vremensko poročilo, ki mu ga je Alenka kar v strahu povedala. Kazalo je tako dobro, da se sama ni bila prepričana v podatke. Gaber je odločil: »slovenski trikotnik!« Ko je padla odločitev, vreme v Lescah niti približno ni kazalo možnosti za podvige v tej disciplini. Vendar tekmovalci Gabrovega optimizma niso jemali dovolj resno. Zapletlo se je, ko so začeli s poletanjem. Favorita PINTARJA ni bilo na start. Nihče ni več razmišljal, kako bi preletel trikotnik, ampak, zakaj ni PINTARJA. Bile so že pripombe, da je organizator tekmovalcem nekaj zagodel, vendar, kar bi to bilo, ni nihče razvozlati. Se večja uganika je bila to za letalski tabor. »Kje je PINTAR? Kaj se mu je zgodilo?« Kaj storiti? In podobna vprašanja so pestila Lesčane.

Ko so bili tekmovalci tik pred začetkom starta, se je skrivnostno razkrila. Adu Letčanov je mirno spal v svoji tihi spalnici v Kranju. Vsa letala so že poletela, ko je Janez mirno in hladnokrvno prikorakal do svojega Cirrusa na startu, se ozrl po vremenu in ugotovil, da ni ničesar izgubil. Vreme se je šele začelo delati za prelet, kakršni se bil predviden.

Ob 10. uri 53 minut je bila startna linija odprta in te v naslednji minuti so začeli prva letala preletati linijo. Celjani so si izbrali dobro napadalno taktiko, pridržali pa se jim je tudi ljubljanski STAROVIČ. V predhodnici je odletela MUHA, kmalu za njo pa je bil MILAC z METEORJEM in STAROVIČ z LIBELLO. Za markiranje prvega dvigavanja za linijo, ki ga bo potreboval voditelj PEŠEC, ko bo preletel linijo, zato je zaostajal in takal skupno a PEPERKOM na najprimernejši trenutek za start. PINTAR je med tem že preletel linijo in nadaljeval let proti Kravcu. Na startu je bil 14 minut pred Pešcem in Peperkom.

Pričela sta se prava dirka in lov za letalskimi cirrusom. Vreme se je od minute do minute vidno zboljševalo in te so padale stave, koliko letal bo obletelo trikotnik. Gaber je bil najbolj optimističen in napovedal 15 letal. Vsem ostalim to ni šlo v račun, saj se kaj takega v Sloveniji še ni zgodilo. To je skorajda nemogoče!

Med tem je PINTAR že obletel točko v Mariboru s prednostjo 20 minut pred PEŠCEM in s tem ugotovil, da leti hitreje, ker si je pridobil že šest minut prednosti. V Novem mestu so se pričele težave zaradi sence, ki jo je metal na Doljensko velik in črn kumulonimbus. Dvigavanja so se oslabil od nič do pol metra. Ko je skupina favorita s Pešcem obrnila v Novem mestu, je bil PINTAR že tik pred ljubljano in ugotovil, da je preletel linijo. Pričelo se je veliko pričakovanje ostalih letal. Minilo je več kot 60 minut, ko je linijo preletel PEPERKO, kmalu za njim pa še PEŠEC. Za končno PINTARJEVO zmago bi moral priti do cilja še vsaj pet ali šest letal. Optimisti je imel pravi. Na cilj je priletelo 14 pilotov, štirje pa so pristali v Novem mestu zaradi nevihte.

V zadnjem dnevu je tako zmagal Janez PINTAR s tisoč točkami in povprečno hitrostjo 77,53 km na uro. Drugi je bil Marjan MEDIC (Ljubljana) s 67,77 km/h in 936 točkami, tretji Miloš PEŠEC s hitrostjo 66,36 km/h in 912 točkami, 4. STAROVIČ s 65,65 km/h in 908 točkami in 5. Cvetko KLANČNIK-BALIN s 64,39 km/h in 894 točkami. Cvetka je s tem rezultatom postavila prvi ženski državni rekord v hitrostnem preletu 300 km trikotnika, kar je zares lep uspeh in ji jadralski iskreno čestitamo. Enako veljajo čestitke še trem pilotom, ki so prvi preleteli to disciplino ter s tem osvojili enega od pogojev za osvajanje diamantne značke.

Leon Mesarič
Zeljarna

TRETI TEKMOVALNI DAN – 2. MAJ

Se vedno je veljala prepoved letanja nad Slovenijo, razen za Gornjesavsko dolino in Julijske Alpe. Organizator je bil primoran, da je izbral »hrizobno« turo. Vreme je bilo dokaj ugodno, bolj termično, z manj vpliva južnih vetrov. Tekmovalna disciplina je bila letja kot prejnjim dan.

Trikotnik Lesce – Podkoren – Koprivnik – Lesce so morali tekmovalci obleteti trikrat brez vmesnega pristajanja, kar je dalo skupno dolžino 234,6 km. Spet je bil najhitrejši Janez PINTAR, ki je trikotnik obletel trikrat s povprečno hitrostjo 82,84 km na uro, drugi je bil Vojko STAROVIČ (61,99 km/h) in tretji Miloš PEŠEC (60,26 km/h) – oba AK – Celje. Trije so bili tudi edini, ki so nalogo opravili v celoti. Ostali so morali pristati pred ciljem, predvsem zaradi nevihte, ki se je privlačila iz bohinjskega kotla. Zmaga pa ni pripadla tem trem, ampak ljubljancu LUNU, ki je z letalom TRENER pristal na 209,2 kilometru, a je zaradi izenačevalnega faktorja prejel največ točk. Drugi je bil STAROVIČ, tretji PEŠEC in šele četrti PINTAR, ki je disciplino obletel najhitreje, vendar z boljšim letalom, zaostanek prvega pa je že zmanjšal na 85 točk.

V tej disciplini je ostal brez točk samo Celjan LILJJA, ki mu tudi po tretjem poletanju ni uspelo ostati v zraku.

ČETRTI TEKMOVALNI DAN – 3. MAJ

Prepoved letanja proti vzhodu je organizatorjem še vedno omejevala izbiro dajše discipline. Dovoljeno je bilo leteti samo po hribih ob severni meji proti Stajerski. Tem razmeram je bila izbrana disciplina trikotnik Lesce – Podkoren – Celje – Lesce s skupno dolžino 234 km.

Začetek dneva je kazal dobro, termika je bila dobra v hribih, nebo pa se je, kmalu začelo zapirati s cirrusi, pa tudi nevihte so se pripravljale te v zgodnjih popoldanskih urah. Tekmovalcem, ki so zamudili začetno ugodno vreme, ni kazalo nič dobrega. Malo je bilo vprema, da bi komu uspelo obleteti trikotnik. Ko je bilo že veliko število letal posejanih po njivah in travnikih od Hrušice do Celja, je v veliko veselje Letčanov prijel dr. Celja Janez PINTAR. Nič ništa pomagala navijanje in borbenost vseh, ki so bili še v zraku, da bi se pridružili Janezu na cilju. Bil je edini ta dan, ki je opravil zahtevno disciplino. Ker je prišlo do cilja samo eno letalo, disciplina ni bila priznana kot hitrostni prelet, ampak samo prelet nerazdaljo. To je pomenilo za PINTARJA kljub zmagi in tisoč točkam majhno prednost pred zasledovalci. Vsi favoriti so preleteli preko 900 točk in na čelu skupne uvrstitve je ostal še naprej LUN, a prednostjo 12 točk pred PINTARJEM in 64 točk pred PEŠCEM, STAROVIČ in STAROVIČ pa sta zaostajala za prvima za približno 300 točk. Zato je bila borba za zmagovalca še bolj zaostrena in povsem nedolgovna. Tekmovanje je postajalo vse bolj zanimivo, za favorite pa precej živčno. Povsem na dlani je bilo, da bodo zmagovalca odločili hladnokrvnejši zivci in izkušnost.

PETI TEKMOVALNI DAN – 4. MAJ

Vreme je dajalo lepe možnosti za daljši prelet. Vsa Slovenija je bila spet odprta za letenje in odločitev je padla za težko pričakovano disciplino »slovenski trikotnik«: Lesce – Maribor – Novo mesto – Lesce, v dolžini 300,2 km.

Začetek je obetel vse najboljše. V Mariboru je preletelo kontrolno točko 12 letal in poletelo proti Novo mestu, kamor jih je prišlo in tudi pristalo le devet, med njimi vsi favoriti, razen LUNJA, ki je pristal že v Mariboru. Vreme se je popoldan leccam ni bilo močno nadaljevati.

Zemeljske ekipe, se največ pa »leparje«, so imele veliko dela, da so spravile vseh 22 letal spet v Lesce. Ta disciplina je vse tekmovalce močno izprala. Tudi pet zaporednih tekmovalnih dni je opravilo svoje. Potreben je bil dan počitka, za katerega je poskrbelo tudi vreme. Naslednji dan, 5. maja, je deževalo. Fronta je prešla Slovenijo in že večer je obetal lepši jutri.

SPREJEM NA STROKOVNE ŠOLE ŽIC

ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER IN
ŽELEZARNA JESENICE, JESENICE NA GORENJSKEM

RAZPISUJETA

sprejem učencev v šolskem letu 1977/78

a) ŠOLA ZA METALURŠKE DELAVCE

Vpisali bomo učence za učenje naslednjih metalurških poklicev:

- talilec,
- valjavec,
- žičar in
- hladno valjavec

Šolanje traja dve leti. Vpisali se bodo lahko učenci, ki so uspešno končali šest razredov osnovne šole in zaključili obveznost osnovnega šolanja.

b) POKLICNA KOVINARSKA, METALURŠKA IN ELEKTRO ŠOLA

Vpisovali bomo učence za učenje poklicev:

- strojni mehanik (strojni ključavničar),
- ključavničar varilec,
- orodni ključavničar,
- strugar,
- vodovodni instalater in
- obratni elektrikar.

Šolanje traja tri leta. Vpišejo se lahko učenci, ki so uspešno končali osnovno šolo in tisti, ki imajo negativno oceno iz tujega jezika.

c) TEHNIŠKA METALURŠKA IN STROJNA ŠOLA

Vpisali bomo:

- 30 učencev v metalurški oddelek in
- 30 učencev v strojni oddelek

Vpišejo se lahko učenci, ki so uspešno končali osnovno šolo ter preizkus znanja iz slovenskega jezika in matematike. Učenci z odličnim in prav dobrim uspehom so oproščeni opravljanja preizkusa znanja. Pismeni preizkus znanja bo 27. 6. 1977 ob 9. uri.

Vpisna pogoja za vse šole sta še: da je učenec telesno in duševno zdrav in starost največ 18 let.

UGODNOSTI ŠOLANJA SO:

Učenci imajo možnost, da se prijavijo za štipendijo, ki jih razpisuje železarna Jesenice. Železarna Jesenice regresira oskrbnino v domu učencev ŽIC svojim stipendistom iz oddaljenih krajev. Učenci šol pod a in b dobijo regresirano malico in v času šolanja dve oziroma tri delovne obleke.

Učenci vseh šol so zdravstveno in nezgodno zavarovani.

PRIJAVA ZA SPREJEM:

Za sprejem priložite:

- izpolnjeno prijavo (obr. 1,20, Drž. zal. Slov.), v kateri naj bo naveden poklic, za katerega se želite usposobiti,
- kolek za 2,-
- spričevalo o končani osnovni šoli
- rojstni list in
- zdravniško potrdilo.

Prijave pošljite do 25. 6. 1977 na naslov ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER JESENICE, 64270 JESENICE

Pričetek pouka v vseh šolah bo 1. 9. 1977 ob 3. uri.

PROGRAM PRAZNOVANJA TVD PARTIZAN JAVORNIK-KOROŠKA BELA

Zaradi zanimanja za tekmovanje ob Partizanovem prazniku na Javorniku je upravni odbor razširil program, da bo lahko sodelovalo kar največ ekip, in sicer v krosu, odbojki in košarki.

Tako bo kros na programu že v petek, 27. maja, ob 17. uri, s startom na igrišču pri osnovni šoli. Prijave bodo zbiral od 16. ure dalje, nastopi lahko vsak, kdor se čuti sposobnega.

V soboto pa bo na programu turnir v odbojki, z začetkom ob 8. uri, in sicer za članske na igrišču TVD Partizan, za mladinske na šolskem športnem igrišču, medtem ko se bo odvijala košarka v društveni telovadnici. Zadnje prijave bomo sprejemali v petek po tekmovanju v krosu.

Tekmovanje bodo zaključili zvečer ob 19. uri z družabnim večerom, podelitvijo prehodnega pokala ter nagrad zmagovalcem, na kar krajane še posebej vabimo. V primeru slabega vremena bo tekmovanje naslednji teden.

GINNASTIKA ŠE ŽIVI

Res je, gimnastika še živi. In ne samo to, marveč celo pomlajuje se. Ne samo med svetovno elito, ki smo jo pred kratkim imeli priliko videti na televiziji - tudi pri nas gremo v korak z njo. Vse mlajši telovadci in telovadke se še »dajejo« za gimnastiko, starejše fante in dekleta pa je zelo težko pridobiti in obdržati pri naporni vadbi v akrobati in na telovadnih orodjih.

V našem nastru telesne vzgoje za osnovno šolo je gimnastika odmerjenega dovolj časa in prostora. Deležni jesenski čas in zimski dnevi brez snega dajejo tudi dovolj prilike, da se učni načrt izpolni in naredi je kaj več. To pa je tudi povsem dovolj, da bi na vseh naših šolah gimnastika dobila dovolj privržencev in pravo mesto med športi, ki so za šolsko mladino najprimernejši. Pri tem gimnastika ni in ne sme biti sama sebi namen in cilj, menda je danes že dovolj znano, da je gimnastika osnova za vrsto športnih panog in jo zato goje v raznih oblikah po vsem svetu najznamenitejši trenerji smučarjev, plavalcev, atletov, planincev, kolesarjev in raznih dirkačev, pa tudi nogometaši, odbojkarji, rokometarji, košarkarji, igralci hokeja itd. Brez znanja in obvladovanja gimnastičnih prvina se ne pride danes daleč.

Prav v osnovni šoli naj bi gimnastika služila kot osnova in trdna podlaga za katerikoli dejavnost v športu, kamor se bo otrok vključeval v višjih razredih in nato s srednji šoli nadaljeval. V gimnastiki so osnove za razvoj dobrih košarkarjev in rokometarjev ali rokometno žogo, medse na koš in poskusa dati gol z nogo ali z roko. Vendar pa vse kaže, da to še zdaleč ni vsem tako jasno, da bi v skladu s tem tudi usmerjali svoje delo z mladino. Ta mladina pa so otroci že v nižjih razredih, kjer pod naslovom »osnovne telesne spretnosti« že lahko uspešno pridobivajo hitrost, spretnost, odločnost, iznajdljivost na tleh, na blazinah in na orodjih in dosega jo tudi izredne sposobnosti, ki jih bodo v kratkem uveljavili v različnih športnih panogah.

Gimnastika še živi - tudi v jeseniški občini. Čeprav svojega pravega mesta nima. Pojavlja se le po enkrat na leto, samo za nekaj ur stopi na športni oder, nato pa se zopet umakne v svoj kot. Da, res, prav za prav ima svoj kot. Ta kot je

v Žirovnici, ktiček pa ima še na Koroški Beli in na obeh jeseniških šolah. V Žirovnici se z gimnastiko ubadajo že več kot desetletje tako fante kot dekleta, na jeseniških šolah in na Koroški Beli pa so aktivna le dekleta.

Vse, kar na šolah v gimnastiki imamo, je nastopilo tudi letos na občinskem tekmovanju. Pred tem so se pomerili že na šolskih in medšolskih tekmovanjih: marca je bilo medšolsko tekmovanje za dekleta na Koroški Beli, kjer je nastopilo 30 deklet s Koroške Bele in Žirovnice v petih vrstah. Najuspešnejše so bile pionirke prve vrste Koroške Bele s 185,15 točke pred prvo

(Nadaljevanje na 16. strani)

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Strojno vzdrževanje se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Anton Ferčej

ZAHVALA

Izmeni Musić v elektrojeklarni in vzdrževalcem izmene Musić se najlepše zahvaljujem za pozornost in darila, ki sem jih prejel ob upoko-jitvi.

Vsem želim še mnogo delovnih uspehov.

Smail Musić

ZAHVALA

Sodelavkam in sodelavcem TOZD Vratni podboji se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč in izrečeno sožalje ob smrti dragega očeta.

Štefka Lavtižar

ZBIRALNA AKCIJA OBLAČIL

Občinski odbor Rdečega križa Jesenice obvešča vse občane, da bo tudi letos zbiralna akcija oblačil, in sicer danes, v četrtek, 26. maja, od 17. do 19. ure v prostorih RK Jesenice, Titova 65.

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 28. maja, bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta
EMONA MARKET,
Prešernova 1/a.

PRIČETEK REDNIH TRENINGOV

Hokejski klub Jesenice obvešča, da se pričenejo redni treningi po naslednjem razporedu:
CLANI: ponedeljek, sredo in petek ob 17.30;
MLADINCI: torek in četrtek ob 18. uri;
PIONIRJI: sredo ob 19. uri.
Uprava HK Jesenice

PREKLIC

Preključujem besede, ki sem jih izrekel 2. marca 1977 o FILIPU REKARJU z Jesenice, Medvedova 2, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Milan Krivec,
Ukova 12, Jesenice

ZAHVALA

Ob mnogo prerani smrti

STANETA AŽMANA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti in tako velikemu številu. Hvaležni smo vsem, ki ste mu darovali vence in cvetje, in vsem, ki ste sočustvovali z nami. Prisrčna zahvala pevskega zboru in sodelavcu, ki je tako iskreno in lepo govoril ob njegovem preranem grobu.

Posebno zahvalo izrekamo za vso pomoč vodstvu TOZD Vzdrževanje, sindikatu, HTZ službi železarne Jesenice, tov. Brelihu, tov. Sitarju, tov. Nemcu, tov. Marjanu Pristovu in vsem njegovim sodelavcem.

ZALUJOČI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame in sestre

MARIJE KRISTAN
roj. Kemparje

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti in nam izrekli sožalje. Posebno zahvalo izrekamo dr. Pažurju in dr. Čebokliju iz jeseniške bolnišnice za nudenje zdravniške pomoči.

Zahvaljujemo se pihalnemu orkestru Jeseniških železarjev in pevcem z Javornika, ki so kljub slabemu vremenu izvršili obljubo.

Iskrena zahvala za podarjeno cvetje. Posebej se zahvaljujem za izredno dragocen venec, ki ga je podarilo podjetje Nanos, Koper.

ZALUJOČI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, brata, starega očeta, pradedka, strica, svaka in tasta

FRANCETA REVA

se iskreno zahvaljujem vsem sosedom za nudeno pomoč. Posebno se zahvaljujem dr. Čehu za hitro pomoč. Zahvaljujem se vsem darovalcem vencev in cvetja, vsem, ki ste nam izrekli sožalje, in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala pevcem in pihalnemu orkestru Jeseniških železarjev za žalostinke.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob prezgodnji izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

SILVESTRA SODJA

se iskreno zahvaljujem zdravnikom in strežnemu osebju internega oddelka bolnišnice Jesenice za zdravniško pomoč in nego.

Zahvaljujemo se sindikatu TOZD Livarna, vsem sodelavcem ter so-stanovalcem za darovano cvetje in vence ter vsem, ki ste nam izrekli sožalje in ga spremili na njegovi zadnji poti. Hvala tudi govorniku ter pevcem za ganljive žalostinke.

ZALUJOČI: žena, sin z družino, sestri in ostalo sorodstvo

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

28. maja ameriški barvni film
TARZANOVA GROBNA TIŠINA,
ob 15. uri.

28. in 29. maja ameriški barvni kriminalni film **GANGSTER LEPKE,** ob 17. in 19. uri; režija Menahem Golan, v glavni vlogi Tony Curtis.

30. in 31. maja ameriški VV barvni - komedija **CIRKUS Z JERRYJEM,** ob 17. in 19. uri; režija Joseph Pevney, v glavni vlogi Jerry Lewis, Dean Martin.

1. junija angleški italijanski CS barvni film **PLACANEC INDIO BLACK,** ob 17. in 19. uri; režija Frank Kramer, v glavni vlogi Yul Brynner.

2. junija ni predstav.

3. junija italijanski barvni kavbojski film **POGON ZA PLENOM,** ob 17. in 19. uri; režija Enzo G. Castellari, v glavni vlogi Antonio Sabata.

4. in 5. junija ameriški barvni pustolovski film **10 SEKUND DO POBEGA,** ob 17. in 19. uri; režija Thom Gries, v glavni vlogi Charles Bronson.

KINO PLAVŽ

28. in 29. maja ameriški VV barvni film - komedija **CIRKUS Z JERRYJEM,** ob 17. in 19. uri.

29. maja ameriški barvni film **TARZANOVA GROBNA TIŠINA,** ob 10. uri.

30. in 31. maja ameriški barvni kriminalni film **GANGSTER LEPKE,** ob 18. in 20. uri.

1. junij ni predstav.

2. junij ameriški barvni film komedija **SKRIVNO ŽIVLJENJE WALTERJA MITTYA,** ob 18. in 20. uri.

3. junija angleški italijanski CS barvni film **PLACANEC INDIO BLACK,** ob 18. in 20. uri.

4. in 5. junija ameriški CS barvni film **NASHVILLE,** ob 18. in 20. uri.

KINO KRANJSKA GORA

28. maja ameriški CS barvni film **ZAGRIZI V KROGLO,** ob 20. uri.

29. maja ameriški barvni film **ISKALA JE SREČO,** ob 20. uri.

1. junija ameriški VV barvni film **CIRKUS Z JERRYJEM,** ob 20. uri.

4. junija ameriški barvni film **GANGSTER LEPKE,** ob 20. uri.

5. junija ameriški barvni film **SKRIVNO ŽIVLJENJE WALTERJA MITTYJA,** ob 20. uri.

KINO DOVJE-MOJSTRANA

28. maja italijanski barvni film **CLOVEK Z ULICE DELI PRAVIČO,** ob 19. uri.

29. maja ameriški CS barvni film **ZAGRIZI V KROGLO,** ob 19. uri.

4. junija ameriški VV barvni film **CIRKUS Z JERRYJEM,** ob 19. uri.

5. junija ameriški barvni film **GANGSTER LEPKE,** ob 19. uri.

KINOMATOGRAFSKO PODJETJE JESENICE RAZPISUJE

1. dve delovni mesti: BILJETER.

Zaposlitev je honorarna. Nastop službe je možen takoj.

2. eno delovno mesto: SNAŽILKA - BILJETER.

Zaposlitev je za določen čas s šesturno dnevno zaposlitvijo. Možnost zaposlitve v juliju 1977.

Interesenti naj oddajo pismene prijave na upravo podjetja, Cesta železarjev 10, kjer lahko dobijo tudi vse ostale informacije, in sicer vsako sredo od 18. do 18. ure.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

SREČANJE ZAPORNIKOV IN INTERNIRANCEV TER MLADIH NA LJUBELJU

Zveza združenj borcev NOV, občinski odbor Jesenice, komisija internirancev organizira srečanje zapornikov in internirancev z mladimi Gorenjske na Ljubelju.

Srečanje bo v soboto, 11. junija, ob 10. uri. Avtobus bo odpeljal ob 7.30 izpred občinske skupščine Jesenice. Cena prevoza 60 din.

Prijave zbira občinski odbor ZZZ NOV Jesenice, cesta maršala Tita, 86, do 8. junija 1977.

OBVESTILO

Klub za vzrejo športnih in službenih psov Bled prireja ocenjevanje rodovniških psov vseh pasem v nedeljo, 29. maja, v Lescah, pred restavracijo družbenega centra (nad nogometnim igriščem), s pričetkom ob 8. uri. Predvidevamo, da se bo ocenjevanja udeležilo nad 50 psov različnih pasem.

Ogled te prireditve bo vsekakor prijetno doživetje za vse obiskovalce. Ob tej priliki bo dana možnost, da se včlanite v naš klub in nabavite najnovejšo izdajo knjige O PSIH Miroslava Zidarja.

Vljudno vabljeni

KOVINARSKA KOČA V KRMI ODPRTA

Vsem planincem in izletnikom sporočamo, da je Kovinarska koča v spodnji Krmi od 8. maja dalje redno oskrbovana, in se priporočamo za obisk.

Upravni odbor PD Javornik-Koroška Bela

DPD SVOBODA FRANCE PREŠEREN ŽIROVNICA - BREZNICA

vabi vse prebivalce KS Žirovnica in okolice, da si ogledajo v nedeljo, dne 28. maja, ob 17. uri v dvorani na Breznici dramatizirano povest v štirih slikah Janeza Jalna:

ÓGRAD

Ta povest se dogaja pred davnimi leti v begunjski ženski kaznilnici. Povest je dramatizirala Marija Kolednik, režiral jo je Peter Malec, uprizorilo pa jo bo gledališče DPD Svobode Ptuj. Ker je to prva dramatizacija Jalnovih literarnih del, ki jo poznamo, pričakujemo, da predstave ne boste zamudili.

VABILO KRAJANOM BLEJSKE DOBRAVE

Komisija za varstvo okolja vljudno vabi vse krajane, da se množično udeležijo očistevalne akcije, ki bo v soboto, 28. maja, v naseljih Blejska Dobrava, Lipce in Kočna. Vso odvečno navlako, ki jo imate pri hiši: železo, steklo in papir, pripeljite na zbiralno mesto na Blejski Dobravi pred šolo, v Lipcah ob nogometnem igrišču in na Kočni na smetišče pod cesto. Vso navlako boste naložili na kamione, ki bodo čakali na dogovorjenem mestu.

Akcija poteka pod geslom

Želimo imeti lepo okolje!

KS Blejska Dobrava
komisija za varstvo okolja

VRHNIKA : JESENICE 25:117 (14:49)

Članska vrsta naših košarkaric je sredi prejšnjega tedna odigrala prvenstveno srečanje tretjega kola v gosteh na Vrhniku. Jeseničanke so visoko premagale domačinke istoimenskega kluba.

Povedati moramo, da kvaliteta letošnje prve SKL - lige - zahod ni na visoki ravni, pa vendar ta ugotovitev ne opravičuje tamkajšnjih košarkarskih delavcev. Ekipe je sicer izredno pomlajena, toda z lanskoletno kvaliteto ekipo ni primerjave.

Lani so naše članice nastopile v okviru druge SKL - lige in na poti k osvojitvi prvega mesta so jim edino prepreko predstavljale prav igralke Vrhnik. Sicer ne gre več za ekipo, sestavljeno iz istih posameznic, vendar so v moštvo štiri lanskoletne standardne igralke. Očitno mlajšim tovaršicam niso ravno v pomoč na tekmah, kar pravi uvrstitev ekipe Vrhnik na prvenstveni lestvici.

Koše za KK Jesenice so dosegle: Malacko 50, Vrdoljak 32, Potočnik 23, Crnovič 4, Leskovec, Kupljenik in Vavpotič 2 in Mulalič 1.

JESENICE : LITIJA 82:66 (38:37)

Jeseničanke so v soboto, 21. maja, odigrale prvenstveno srečanje četrtega kola. Na domačem igrišču v Podmežakliji so gostilne ekipo Litije.

V prvem delu srečanja so se gostje uspešno upirale nerazpoloženim domačinkam, kar kaže tudi tesen rezultat polčasa - 38:37.

V drugem delu srečanja so domačinke po zaslugi izvrstne Crnovičeve izvedle nekaj hitrih protinapadov in prepričljivo zmagale.

Koše so dosegle: Crnovič 27, Vrdoljak 20, Malacko 16, Potočnik 11, Vavpotič 4, Srpak in Korbar 2.

Po štirih kolicah so Jeseničanke druge na prvenstveni lestvici, z enakim številom točk kot ekipa Kladivarja, le z malenkostno slabšo razliko v danih in prejetih koših.

JESENICE : TRIGLAV (MLADINKE) 67:36

Mladinska vrsta jeseniških košarkaric je v nedeljo dopoldne na domačem igrišču osvojila prvi dve ligasti točki.

Na igrišču v Podmežakliji je gostila sovrstnice kranjskega Triglava. Nasprotnice niso predstavljale ovir na poti k osvojitvi prvih dveh točk. Jeseničanke so bile veskezi prepričljivo boljše, medtem ko se igralke Triglava niso znašle, pa naj so domačinke igrale v obrambi običajno »zono« ali pa agresivni »presinge«.

Koše so dosegle: Malacko 17, Vrdoljak 12, Mulalič 9, Korbar 8, Srpak 6, Leskovec 5, Crnovič in Vavpotič 2 in Kantačevič 2.

Odbojka

MLADINKE TRETJE

Ravno tako kot članice so tudi mladinke zaključile s tekmovalnim za sezono 1976/77.

Tekmovanje je bilo razdeljeno v štiri regionalne skupine, zmagovalne skupin pa so se na zaključnem turnirju v Mariboru pomerile med seboj za prvaška Slovenije.

Nasledeje so v svoji skupini po štirikrožnem sistemu osvojile prvo mesto in se skupno z ekipami Branika, Krke in Fužinarja uvrstile na zaključni turnir.

Rezultati zaključnega turnirja: Jesenice : Fužinar 1:3, Jesenice : Branik 0:3, Jesenice : Krka 3:0, Fužinar : Krka 3:0, Branik : Krka 3:0, Branik : Fužinar 3:1. Vrstni red: Branik, Fužinar, Jesenice, Krka.

Nasledeje so z osvojitvijo tretjega mesta v republiki zabeležile, kljub nemočim pogojem za normalno in res strokovno delo, sijajen uspeh. Potrdile so, da raste na jeseniških noga generacija igralke, katerih kvalitete, talenta in volje ne moremo izkoristiti, oziroma nam to kljub prizadevanjem razmere, ki vladajo za odbojko na Jesenicah, ne dovoljujejo.

Kegljanje na asfaltu

PRVENSTVO TOZD IN DELOVNIH SKUPNOSTI

V mesecu aprilu in maju so v posameznih temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih izvedli prvenstva v kegljanju na asfaltu. Skupaj so prvenstva organizirale 16 TOZD in tri delovne skupnosti, udeležilo pa se jih je 316 sodelavcev. V nadaljevanju objavljamo imena sodelavcev, ki so bili najboljši na prvenstvih v posameznih TOZD in delovnih skupnostih. Do ponedeljka, 23. maja, je komisija za športno rekreacijo pri izvršnem odboru osnovne organizacije sindikata Železarne prejela rezultate s štirinajstih prvenstev, s preostalih petih pa jih športni referenti še niso poslali.

REZULTATI:

TOZD ENERGETIKA: 1. Marjan Kome, 2. Angel Koštrin, 3. Janko Plemelj itd. DS TKR SEO nov: (ženske) 1. Sonja Lotrič, 2. Silva Pintar, 3. Metka Grilc itd.; moški: 1. Rado Tolar, 2. Jože Domevšek, 3. Mitja Zupan itd.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA: 1. Bogdan Vilman, 2. Srečo Škrt, 3. Slavko Koselj itd.

TOZD PLAVŽ: 1. Ristov Arsov, 2. Alojz Rus, 3. Jože Zelenik itd.

TOZD STROJNE DELAVNICE (ženske): 1. Danica Drstvenšek; moški: 1. Boris Vahčić, 2. Andrej Berce, 3. Jure Kelčar itd.

TOZD PROFILARNA: 1. Vojko Furlan, 2. Janez Berce, 3. Alojz Hočevar itd.

TOZD DRUŽBENA PREHRANA (ženske): 1. Sonja Kos, 2. Majda Stern; moški: 1. Bogdan Langus, 2. Milan Markovič, 3. Bojan Klinar itd.

TOZD REMONTNE DELAVNICE (ženske): 1. J. Žvan, 2. Jožica Bakovnik, 3. M. Gašperin itd.; moški: 1. Srečo Stern, 2. Borut Varl, 3. B. Gorišek, itd.

TOZD VZDRŽEVANJE: 1. Albin Babič, 2. S. Potrebuješ, 3. Stane Mencinger itd.

TOZD ZEBLJARNA: 1. Miha Hafner, 2. Vencoslav Lapajna, 3. Stanko Vahčić itd.

TOZD TRANSPORT: 1. Zvone Šuvak, 2. Franc Korbar, 3. Boštjan Šoberl itd.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV:

PIONIRJI PLANINCI NA STOLU

Planinci Jugoslavije so sklenili, da bodo na isti dan obiskali 85 vrhov - za 85-letnico rojstva tovarša Tita. Planinci Jesenic in okolice smo odšli na Stol.

Bilo nas je enajst. V sončnem jutru smo odšli s Koroske Bele. Proti vrhu nas je hladila megla. Pozdravila nas je tudi sodra. Ni nam pokrivala dobre volje. Včasih smo ustavili korak, da smo zajeli malo več sapa, večkrat pa zato, da smo občudovali lepo svetlo. Gorske trobentice so s svojo vijoličasto barvo obrvale še ne dobro ozelenela travnata tla. Našli smo sedem vrst cvetja, ki že krasijo pobočje Stola.

Nekaj nas je bilo na njegovem vrhu prvič, zato nas je tov. Ančka krstila po planincih. Z vrvo nas je ovrhnila po zadnji plati. Njena roka pa je nežna, zato je bil tisti »AU« le zaradi lepšega.

Nazaj gredo nas je počeno namočil dež, pa nič zato. V želji, da bi na tak način še mnogo let lahko proslavili rojstni dan tov. Tita, mu želimo vse najboljše.

jesenjski pionirji-planinci.

ALPINISTI 3. JUNIJA V ANDE

V Mojstrani te dni tečejo zadnje priprave za odhod slovenske alpinistične odprave v Ande v Južno Ameriko. S to odpravo, ki jo ob pomoči planinske zveze Slovenije organizira planinsko društvo Dovje-Mojstrana, se tudi alpinisti vključujejo v praznovanje Titovih jubilejev. Člani odprave bodo skušali v gorski skupini Huayhuash z najvišjim Yirishanco (6200 m) speljati novo smer. Če bo ta podvig uspel, je želja alpinistov, da novo smer poimenujejo po tovaršu Titu.

Odprava, ki bo štela dvanajst članov, bo odšla na pot 3. junija. Med člani bo vrsta prekaljenih alpinistov, nekaj pa bo tudi mladih, ki bodo prav s tem vzponom potrdili, da se razvijajo v dobre alpiniste. Odpravo bodo sestavljali: Janez Dolžan, Janko Azman, Marjan Manfreda, Miha Smolej, Jože Rožič, Kristelj Langus, Dorci Kofler, Peter Soklič, Rado Riedel, Mato Podrekar, D. ušan Polajnar in Ljubo Nemaček. JR

Nogomet

LESCE : JESENICE 2:1 (0:0)

V soboto, 21. maja, so Jeseničani gostovali v Lescah, kjer so odigrali prvenstveno tekmo z moštvom Lesc in srečanje izgubili z rezultatom 2:1 (0:0).

V prvem polčasu je bila igra v glavnem enakovredna in se je odvijala le med obema kazenskima prostoroma, brez pravih priložnosti za dosego gola, tako na eni kot na drugi strani.

Vse, kar je bilo vredno videti na tekmi, so gledalci lahko videli v drugem polčasu, ko so bili doseženi tudi vsi trije goli. Zmaga domačih nogometašev je povsem zaslužena.

Gol za moštvo Jesenic je dosegel Komel, za moštvo Lesc pa: Rampre in Crnalič.

LESCE : JESENICE 0:4 (0:0)

V nedeljo, 22. maja, so jeseniški mladinci gostovali v Lescah, kjer so odigrali prvenstveno tekmo z mladinskim moštvom Lesc in zmagali z rezultatom 4:0 (0:0).

Mladi nogometaši iz Lesc so se lahko le v prvem polčasu uspešno upirali tehnično boljšim gostom z Jesenic.

V drugem polčasu so fizično in tehnično boljše Jeseničani popolnoma nadigrali svoje gostitelje in zasluženo slavili visoko zmago. S to prepričljivo zmago so Jeseničani obdržali visoko uvrstitev na prvenstveni lestvici po drugem kolu drugega kroga spomladanskega dela prvenstva v svoji skupini.

Gole za moštvo Jesenic so dosegli: Zec 2, Kadič in Zubanovič.

LESCE : JESENICE 0:2 (0:0)

V soboto, 21. maja, so jeseniški najmlajši nogometaši prav tako gostovali v Lescah, kjer so odigrali prvenstveno tekmo s svojimi sovrstniki iz Lesc in zmagali z rezultatom 2:0 (0:0).

Jeseničani so bili boljše moštvo in je njihova zmaga več kot zaslužena. S to zmago so se jeseniški najmlajši nogometaši približali še za eno stopnico k osvojitvi naslova spomladanskega prvaka v svoji skupini.

Gole za moštvo Jesenic sta dosegla Bešič in Pihler.

V soboto, 28. maja, igrajo Jeseničani svoje prvenstvene tekme na domačem igrišču proti moštvom Tržiča in to ob 15.45 pionirji in ob 17. uri člani.

Mladinci igrajo v nedeljo, 29. maja, ob 10. uri. Vabimo ljubitelje nogometa, da si ogledajo ta zanimiva srečanja.

OBČINSKI MNOGOBOJ TABORNIKOV ZA KATEGORIJE NAJMLAJŠIH ČLANOV

V nedeljo, 22. maja, so se v Kranjski gori zbrali najmlajši člani taborniške organizacije iz občine Jesenice. Sodelovalo je vseh pet odredov v mnogoboju za mune (do 7 let), mlajše čebelice in medvedke (7-10 let) ter starejše čebelice in medvedke (11 do 12 let).

Najmlajši so se pomerili v disciplinah: iskanje zaklada, to je orientacija za najmlajše, v tekni čez ovire, v izdelavi lepljenke in v šaljivem tekmovalju. Sodelovalo so tri ekipe. Mlajše čebelice in medvedke so tekmovali v lovu na lisico, to je orientacija za to kategorijo, v premagovanju ovir, v kurjenju ognjev in v šaljivem tekmovalju.

REZULTATI:

Mlajše čebelice: 1. AO Mojstrana - ekipa Mateja, 2. OP Jesenice - ekipa Sandra, 3. OP Jesenice - ekipa Urška.

Mlajši medvedki: 1. AO Mojstrana - ekipa Milos, 2. OPS Zirovnica - ekipa Marko, 3. OPP Kranjska gora - ekipa Peter.

Starejše čebelice in medvedke so sodelovali v orientacijskem pohodu, v premagovanju ovir, v kurjenju ognjev, v lokostrelstvu, v igri med dvema ognjema in v šaljivem tekmovalju.

Doseženi rezultati so naslednji: Čebelice: 1. OJ Jesenice - ekipa Nadja, 2. OPP Kranjska gora - ekipa Sonja, 3. AO Mojstrana - ekipa Dereani.

Medvedki: 1. OJ Jesenice - ekipa Karli, 2. OP Jesenice - ekipa Hrast, 3. OPP Kranjska gora - ekipa Ales.

Vse prvo in druge uvrščene ekipe bodo sodelovale na področnem mnogoboju za Gorejsko, ki bo v nedeljo, 29. maja. Nedeljsko jutro je bilo čudovito in organizatorji mnogoboja so se veselili lepega dne. Žal je bil zaključek tekmovalja moker, da je pokvaril izredno dobro voljo tekmovalcev, vodnikov, sodnikov in gledalcev. Na tekmovalju je bilo poleg 95 tekmovalcev še 47 vodnikov, sodnikov in pomožnega osebja. Prireditelj je pričakoval večjo udeležbo, vendar se je ušel. Razlog je v tem, ker je bilo to tekmovalje še dvakrat odpovedano zaradi izredno slabih vremenskih razmer.

Prireditelj tekmovalja je bila zveza taborniških organizacij Jesenice, organizator in izvajalec pa odred Jeklarjev Jesenice. Vsekakor pa je tekmovalje uspelo.

ŠPORTNO SREČANJE PROIZVAJALCEV, VARNOSTNIH ORGANOV IN TRGOVCEV

Tudi športniki v TOZD Hladna valjarna Bela so se odločili, da počastijo letošnje pomembne jubileje: 85-letnico rojstva tovarša Tita, 40-letnico njegovega prihoda na čelo KPJ ter 40-letnico ustanovitve kongresa KPS. Tako bodo v soboto, 28. maja, organizirali in izvedli četverboj, na katerem bodo sodelovali športniki Elana iz Begunj, postaje milice Jesenice, Univerzala Jesenice in TOZD Hladna valjarna Bela.

Osnovni namen tega srečanja bo predvsem ta, da se na športnem polju srečajo delavci s treh različnih delovnih področij. Ni treba posebej poudariti, da se bosta s tovarškim vzdušjem na tem četverboju okrepila medsebojno sodelovanje in tovarštvo.

Tekmovanja bodo v soboto potekala v štirih disciplinah, in sicer v malem nogometu, odbojki, streljanju in kegljanju na asfaltu. Slavnostna otvoritev četverboja bo jutraj ob 8. uri pred osnovno šolo 16. december v Mojstrani, tekmovalja pa bodo zatem na športnih igriščih v Mojstrani in na Jesenicah. JR

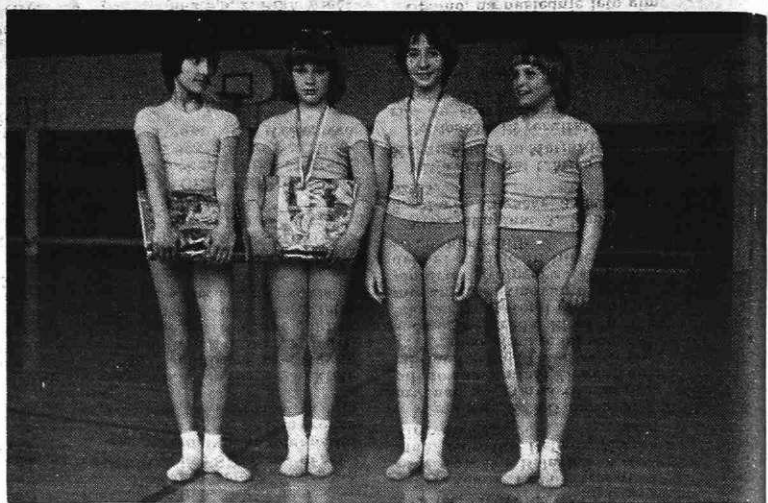
V. MEMORIAL ZVONETA KOFLERJA V VRATIH

V nedeljo, 22. maja, je bilo pod severno triglavsko steno v Vratih vsakoletno tekmovalje v vesleslalomu za memorial Zvoneta Koflerja. To tekmovalje, letošnje je bilo že peto po vrsti, gorska reševalna služba PD Dovje - Mojstrana prireja v spomin na znanega mojstranskega alpinista in gorskega reševalca, ki je pred leti umrl v prometni nesreči ob povratku z uspešno osvojenega vrha Istor-O-Nal. Letošnjega vesleslalomu v Vratih se je udeležilo trideset članov GRS iz Mojstrane, Kamnika, Kranjske gore, Tržiča in ekipa GRS s sosedske Koroske.

REZULTATI:

POSAMEZNIKI: 1. Franc Rabič, 2. Janez Brojan, 3. Bogdan Kotnik, 4. Izidor Kofler, 5. Franc Kotnik itd.

EKIPNO: 1. GRS Dovje - Mojstrana I, 2. GRS Dovje - Mojstrana II, 3. GRS Kotschach, 4. GRS Kamnik, 5. GRS Kranjska gora itd. JR

Vrsta jeseniških telovadk je na gimnastičnem turnirju za memorial Ivana Trugarja v Trbovljah zavzela II. mesto za pionirkami Zelene jame iz Ljubljane. Med posameznikami je zmagala Lea Mesarič, Željka Kuretič pa se je delila 2. in 3. mesto. Z leve: Jovanka Despotović, Željka Kuretič, Lea Mesarič, Stanka Pogačnik.

V. MEMORIAL — ŠPORTNA MANIFESTACIJA V POČASTITEV TITOVH JUBILEJEV

V soboto, 11. junija, bo v športnem parku Podmežaklja osrednja športna manifestacija v počastitev letošnjih jubilejev 40-letnice ustanovitve kongresa KPS, 85-letnice rojstva tovarša Tita in 40-letnice njegovega prihoda na čelo naše partije. Več kot 250 delavcev-sportnikov se bo ta dan udeležilo tradicionalnih športnih iger gumarjev, kovinarjev, steklarjev, kemikov in železarjev pod nazivom PETEROBOJ 1977.

Letošnje igre bodo jubilejne, desete po vrsti. Udeleženci iger iz Save Kranj, Donita Medvode, Steklarne Hrastnik, Ferralita Žalec in železarne Jesenice se bodo pomerili v sedmih disciplinah, in sicer v malem nogometu, odbojki, šahu, namiznem tenisu, kegljanju na asfaltu, streljanju zračno puško in rokometu. Vsakoletni peteroboj je vsekakor svojevrsna športna manifestacija delavcev iz petih različnih gospodarskih panog. Brez dvoma imajo takšna srečanja globlji pomen, ne le izrazito tekmovalnega. Medsebojno spoznavanje in izmenjava izkušenj med delavci iz različnih vej gospodarstva sta koristna, kajti s takšnim sodelovanjem bomo nedvomno lažje uresničili vse želje in zahteve naših delovnih ljudi in občanov.

Pokrovitelj letošnjega peteroboja na Jesenicah je železarna Jesenice, prireditelj pa koordinacijski svet ZSMS. Za organizacijo in izvedbo tekmovalj bo skrbela komisija za športno rekreacijo pri izvršnem odboru sindikata Železarne, skupaj z nogometnim klubom Jesenice, odbojgarskim klubom Jesenice, šahovskim društvom Jesenice, namiznoteniškim klubom Jesenice, strelsko družino Matije Verdника-Tomaža, klubom za kegljanje na asfaltu Jesenice ter rokometnim klubom Jesenice.

Ob koncu tekmovalj bo razdeljenih kar štirinajst pokalov v posameznih panogah in kategorijah, med njimi bo velik prehodni pokal, ki ga bo osvojila najboljša ekipa PETEROBOJA 1977. Mimogrede naj omenimo, da so lani na tem tekmovalju športniki železarne Jesenice osvojili prehodni pokal v trajno last. JR

Iz občinskega mnogoboja tabornikov

GIMNASTIKA ŠE ŽIVI

(Nadaljevanje s 15. strani)

vrsto iz Zirovnice s 183,50 točke in drugo vrsto Koroske Bele s 171,90 točke.

Na vseh orodjih so bile najboljše posameznice: 1. Pika Mlačnik, Kor. Bela 37,9 točke, 2. Jelena Vilman, Kor. Bela 35,80, 3. Manja Jemec, Zirovnica 37,25 točke.

V organizaciji Zveze telesnokulturnih organizacij Jesenice je SSD Zirovnica izvedla občinsko prvenstvo v gimnastiki v aprilu. Nastopile so vrste SSD Koroska Bela, SSD Zirovnica, z ostalih šol ni bilo nobenih prijav.

Na občinskem tekmovalju za dekleta osnovnih šol se je sodnikom predstavilo 25 pionirk in mlajših mladink v starosti od 8 do 15 let, največ pa so bile to deklice 5. in 6. razreda. Pomerile so se v talni telovadbi, na gredi, v preskoku in na dvovišinski bradli.

REZULTATI: Ekipna uvrstitev: 1. SSD Koroska Bela I. 184,3 točke, 2. SSD Zirovnica I. 179,2, 3. SSD Koroska Bela II. 171,7, 4. SSD Zirovnica II. 166,8 točke.

POSAMEZNICE V ČETVERBOJU: 1. Jelena Vilman 37,6 točke, 2. Pika Mlačnik 37,5, 3. Mojca Noč 36,8, 4. - 5. Bojana Mežnarc - Jerneja Dečman 36,2 točke, vse Koroska Bela.

Posameznice na posameznih orodjih:

Vaja v parterju: 1. Jelena Vilman 9,4, 2. Bojana Mežnarc 9,2, obe Koroska Bela, 3. - 4. Manja Jemec, Zirovnica in Jerneja Dečman, Koroska Bela 9,1 točke.

Gred: 1. Jelena Vilman 9,5, 2. Pika Mlačnik 9,4, 3. Mojca Noč 9,3, vse Koroska Bela.

Dvovišinska bradlja: 1. Pika Mlačnik, Koroska Bela 9,6, 2. Jelena Vilman, Koroska Bela 9,4, 3. - 5. Mojca Noč, Koroska Bela, Manja Jemec, Zirovnica in Marjana Crnlec, Zirovnica 9,3 točke.

Preskok - koza (skrčko): 1. Pika Mlačnik, Koroska Bela 9,7, 2. - 3. Jelena Vilman, Koroska Bela in Mirjana Ribnikar, Zirovnica 9,3.

V maju je ZTKO organizirala občinsko prvenstvo v gimnastiki za pionirje. Nastopili so samo mladi Zirovničani in se pomerili med seboj. To so sami fantje od 10 do 12 let, med njimi je bil samo Miran Šmid iz sedmega razreda, ki se je že pretekla leta izkazal in nastopil tudi na področnem tekmovalju. Tekmovalja se je udeležilo 15 pionirjev. Najprej so se pomerili vsi, razdeljeni v višjo in nižjo skupino, rezultati so bili naslednji:

Nižja skupina: 1. Tomaž Dolžan 35,95, 2. Mario Pogačar 33,00, 3. Blaž Kokalj 32,85.

Višja skupina: 1. Miran Šmit 38,10, 2. - 3. Marko Kočila in Matjaž Ravnik 36,20.

Po doseženih rezultatih se je nato pomerilo še šest najboljših, ki so se uvrstili takole:

1. Miran Šmit 38,20, 2. - 3. Pavli Slamnjk in Matjaž Ravnik 35,80, 4. Marko Kočila 35,40, 5. Andrej Ahatič 34,40, 6. Božo Janetič 33,90 točke.

Upamo, da naslednje leto gimnastika na ostalih šolah jeseniške občine ne bo dobila samo koticke. Stefan Mlačnik.